

KIẾN TRÚC & ĐỜI SỐNG

HỘI KIẾN TRÚC SƯ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

SỐ 105 | THÁNG 2.2015

Cất Mùì
2015

**DỰ CẢM VỀ
NHỮNG CON ĐƯỜNG**

**TỪ ĐƯỜNG
CÁI QUAN
ĐẾN ĐẠI LỘ**

**CÁI THÂN
CỦA MỘT
NƠI CHÓN**

*góc
xưa*

105

KIẾN TRÚC & ĐỜI SỐNG

THÁNG 2.2015

47.000đ

PRIME
Excellence

Công nghệ in kỹ thuật số mới nhất sản xuất gạch ceramic
mang lại vẻ đẹp chân thực cho sản phẩm

Floor tiles

P body

Shiny

Polished

Rectified

Product code: 03.6060.7002

HTQL chất lượng, môi trường,
an toàn & sức khỏe nghề nghiệp

Chứng nhận hợp quy,
hợp chuẩn trong nước

Chứng nhận quốc tế

Prime Group Joint Stock Company

Binh Xuyen IZ, Vinh Phuc, Vietnam

T: +84 211 3888 987 | F: +84 211 3888 986

f | www.prime.vn | info@prime.vn

SƠN MyKOLOR®

MY LIFE MYKOLOR
KHÔNG CHỈ LÀ 1040 MÀU SƠN

Free download App:
IOS ANDROID

1800-6600
TỔNG ĐÀI HỖ TRỢ KHÁCH HÀNG

TRỤ SỞ

88/1B MẠC ĐÌNH CHI, QUẬN 1, TP.HCM

TỔNG BIÊN TẬP

PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI

KTS NGUYỄN TRUÔNG LƯU

KTS DUƠNG HỒNG HIẾN

KTS TRẦN MINH TÂM

NHÀ BÁO PHẠM HY HÙNG

NHÀ BÁO NGUYỄN VINH PHƯƠNG

MỸ THUẬT

THU VÂN, THUY BÙI

LIFE SPACE MEDIA CO.,LTD

LIÊN HỆ BẠN ĐỌC, THU TỦ, BÀI VỎ

ĐT: 08.38229314

88/1B MẠC ĐÌNH CHI, TP.HCM

EMAIL: BANDOC.KTDS@GMAIL.COM

LIÊN HỆ QUẢNG CÁO

CÔNG TY TNHH KHÔNG GIAN SỐNG MEDIA
(LIFE SPACE MEDIA)

88/1B MẠC ĐÌNH CHI, P. ĐA KAO, Q.1 TP.HCM

MOBILE: 0902 636 588

WWW.KHONGGIANSONGMEDIA.COM

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 23/GP-BTTTT CẤP NGÀY 5.1.2012
CỦA CỤC BÁO CHÍ - BỘ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG.
IN TẠI CÔNG TY TNHH MTV LÊ QUANG LỘC

ÁNH THU VÂN

Dự cảm về những con đường

Bạn đọc thân mến!

Trong vài năm qua, hàng loạt công trình đã được hoàn thành như Dự án Vệ sinh môi trường thành phố lưu vực Nhiều Lộc - Thị Nghè, dự án Cải thiện môi trường nước và dự án Nâng cấp đô thị lưu vực kênh Tân Hóa - Lò Gốm; nhiều công trình mới được đưa vào sử dụng như đường Võ Văn Kiệt, cầu Thủ Thiêm và hầm vượt sông Sài Gòn. Hàng loạt cầu vượt như Hàng Xanh, Lăng Cha Cả, ngã tư Nguyễn Tri Phương - Ba Tháng Hai; rồi đến lượt đường Phạm Văn Đồng, các cầu mới như cầu Kiệu, cầu Bông, đường cao tốc Sài Gòn - Long Thành - Dầu Giây... Trong năm 2014, thành phố tiếp tục với những công trình thực hiện dự án metro, dự án cải tạo nâng cấp đường Nguyễn Huệ thành quảng trường, dự án di dời cảng biển...

Những con đường vốn vô tri, nhưng chúng sẽ trở nên có hồn khi mang theo nó là kỷ ức, là kỷ niệm. Sài Gòn gọi là đường, Hà Nội gọi là phố. Đường và phố ở đây đôi khi tuy một mà hai.

Số báo đặc biệt Xuân Ất Mùi 2015 của KT&ĐS sẽ dành một lượng trang, bài đăng kể để thông tin về những công trình lớn đang diễn ra và chia sẻ với bạn đọc cảm xúc về những nẻo đường đã, đang và sẽ xuất hiện trong đô thị qua chuyên đề "Dự cảm về những con đường".

Đón xuân Ất Mùi, KT&ĐS xin chân thành tri ân các kiến trúc sư, các doanh nghiệp, quý bạn đọc đã ủng hộ chúng tôi trong suốt năm vừa qua.

Kính chúc các anh chị kiến trúc sư, các doanh nghiệp, quý bạn đọc năm mới Hạnh Phúc - An Khang - Thịnh Vượng.

Xin hẹn gặp lại trong số báo tháng 3.2015 với nhiều thông tin chào mừng 40 năm thống nhất đất nước, chào mừng Đại hội nhiệm kỳ VII của Hội Kiến trúc sư TP.HCM.

Tổng biên tập

PGS.TS.KTS Nguyễn Khôi

Bạn đọc có thể đọc Kiến Trúc & Đời Sống phiên bản điện tử trên điện thoại hoặc máy tính bằng ứng dụng Viet Bookstore, hoặc vào các trang web: www.kientrucvadoisong.net; khonggiansongmedia.com, ashui.com; <https://www.facebook.com/kientrucvadoisong>

COLOURED BODY PORCELAIN TILES
MADE IN ITALY

MARVEL

PRO

FLOOR & WALL DESIGN

ETERNAL BEAUTY FROM ITALY

atlas concorde

VIETCERAMICS

www.vietceramics.com

HEAD OFFICE: 778K/ 2 NGUYEN KIEM ST, PHU NHUAN DIST, HCM C.
SHOW ROOM : 768 SU VAN HANH (EXTENDED) ST, DIST. 10, HCM C. - 207 TO HIEN THANH ST, DIST. 10, HCM C.
NORTHERN BRANCH & SHOW ROOM : 15B1 NGUYEN KHANH TOAN ST, CAU GIAY DIST, HANOI.
Hotline: (08) 38422768

5 Câu chuyện “trên bến dưới thuyền”
KTS Khương Văn Mười

9 Từ đường cái quan đến đại lộ
TS Nguyễn Khởi

**DỰ CẢM
VỀ NHỮNG
CON ĐƯỜNG**

12 “Tham quan” quảng trường mới
Thanh Nga

16 Xây dựng TP.HCM đa trung tâm
Nguyễn Đăng Sơn

22 Cái thần của một nơi chốn
Lưu Vi Lân

30 Đường Sài Gòn, phố Hà Nội
Hà Thành - Văn Nguyễn

34 Sài Gòn phố và tôi
Thúy Linh - Thu Vân

37 Hà Nội, “ra phố mà yêu”
Thúy Lê

CĂN HỘ

82 Xoay xở trong những gò bó
Minh Hiến - Lê Anh Đức

87 Nhà thờ để người thoáng **NHÀ Ở**
Thu Thủy

93 Thỏa mãn đam mê
Tướng Huy

104 Về lại Đường Lâm **PHÒNG SỰ ẢNH**
Nhị Nguyên - Thu Vân

Ảnh Sài Gòn dù có thay đổi thì cảnh “trên bến dưới thuyền” ngày nào vẫn còn lưu giữ như một nét đẹp văn hóa.

Câu chuyện *“trên bến dưới thuyền”*

Có thể nói thành phố ta đã có đủ tiền đề để phát huy giá trị đường sông, thực hiện hệ thống giao thông thủy xung tâm với tiềm năng sông nước.

BÀI KTS KHƯƠNG VĂN MƯỜI, CHỦ TỊCH HỘI KTS TP.HCM ANH TL

Về điều kiện tự nhiên, theo số liệu từ Phòng quy hoạch hạ tầng, Sở Quy hoạch kiến trúc TP.HCM, thành phố ta có mạng lưới sông rạch chằng chịt tổng chiều dài 7.880km sông rạch chính với khoảng 33.500ha diện tích mặt nước. Đó là điều kiện tự nhiên cực kỳ thuận lợi. Ở các bản đồ án quy hoạch tổng mặt bằng toàn thành phố năm 1993, điều chỉnh quy hoạch chung năm 1998 và quy hoạch năm 2010 tầm nhìn đến 2025, yếu tố đặc thù sông nước đều được chú trọng.

Trong những năm qua, thành phố đã hoàn thành việc chỉnh trang đô thị, cải tạo môi trường qua các công trình như hệ thống kênh Nhiêu Lộc - Thị Nghè, hệ thống kênh rạch Tàu Hủ - Bến Nghé, Tân Hóa - Lò Gốm... Hệ thống nhà ở trên kênh rạch vừa ngăn cản dòng chảy vừa là tác nhân trực tiếp và lớn nhất gây ô nhiễm đã bị xóa bỏ trên hàng trăm cây số kênh rạch ở thành phố. Dòng chảy được khơi thông, cá và các loại sinh vật đã có thể bắt đầu sinh sống, môi trường xanh bước đầu được khôi phục, diện mạo đô thị hai bên bờ kênh rạch đã được cải tạo, chỉnh trang.

Đặc biệt là thành phố ta đã hoàn thành đồ án quy hoạch khu trung tâm hiện hữu 930ha và đô thị mới Thủ Thiêm. Ở cả hai đồ án này, yếu tố đặc thù sông nước của Sài Gòn - TP.HCM đã được

làm rõ. Dòng sông Sài Gòn là dòng sông cảnh quan, có hành lang xanh được bảo vệ ở hai bên bờ sông. Chiều cao công trình được quy hoạch thấp dần về phía bờ sông. Việc khai thác mặt nước vừa là cảnh quan, giao thông vừa là yếu tố điều tiết khí hậu đã được tính toán cụ thể một bước.

Về việc thực hiện quy hoạch đường thủy, ta đã thực hiện di dời cảng biển như Tân Cảng, Nhà Rông, Khánh Hội. Cùng với đó là nạo vét, cải tạo luồng, rạch cho sông Lòng Tàu, Soài Rạp đồng thời làm mới và nâng cấp cảng Cát Lái, cảng Hiệp Phước để phục vụ di chuyển các cảng trong nội thành và đáp ứng nhu cầu xuất nhập khẩu hàng hóa của khu vực, các khu công nghiệp, khu chế xuất, các nhà máy, cơ sở sản xuất ven sông Đồng Nai, Nhà Bè, Soài Rạp. Luồng tàu sông thì tập trung cải tạo, nâng cấp các tuyến từ thành phố đi liên tỉnh như Cà Mau, Kiên Lương, Đồng Tháp Mười, Mộc Hóa...

Sở Giao thông vận tải và Sở Du lịch đang nghiên cứu quy hoạch hệ thống bến tàu để phát triển du lịch, vận tải đường sông, hình thành hệ thống đường thủy. Theo đó, đường thủy nội đô sẽ xây dựng bến tàu khách tại trung tâm khu vực bến Nhà Rông - Khánh Hội. Theo các công việc đã được công bố, ta đã, đang và sẽ nghiên cứu xúc tiến xây dựng bến ca nô, tàu khách tại Cồn Giò phục vụ du lịch và khai thác tuyến Vũng Tàu - Cồn Giò - thành phố Hồ Chí Minh; xây dựng mới cảng Phú Định trên địa bàn phường 16, quận 8; quy hoạch bến tàu khách trên sông Sài Gòn gần rạch Thị Nghè.

Ảnh hai trang Trong tương lai không xa, người dân Sài Gòn và du khách có thể tham quan thành phố Hồ Chí Minh bằng ghe tàu trên hệ thống sông rạch đã và đang được quy hoạch xây dựng. Không những vậy, hệ thống đường thủy còn có thể kết nối với nhiều địa phương khác tạo điều kiện giao lưu kinh tế, văn hóa...

Tóm lại, điều kiện tự nhiên của thành phố có đầy đủ sự thuận lợi của hệ thống giao thông đường thủy. Hiện nay, đã bắt đầu xuất hiện du khách thuê tàu ghe đi du lịch ngược sông Sài Gòn lên Bến Dược, Bến Đình (Củ Chi). Ở quanh khu vực quận 2, quận 7, quận 1, ta đã thấy xuất hiện một số bến tàu tư nhân với các ca nô, du thuyền loại nhỏ. Dịch vụ du lịch đường sông đã xuất hiện. Những cuộc thi đua thuyền đã xuất hiện ở kênh Bến Nghé...

Tuy nhiên, những điều đó chưa xứng với tiềm năng và nhu cầu trong thực tế.

Sài Gòn từng có thời trên bến dưới thuyền, tàu thuyền và đường thủy từng có thời là phương tiện và con đường vận tải chủ lực kết nối với các địa phương khác.

Lẽ dĩ nhiên, hiện nay, trừ cảng biển, đường thủy trên sông rạch ở thành phố chỉ còn đáp ứng một phần nhu cầu vận tải hàng hóa. Nhưng tiềm năng về du lịch là rất lớn. Muốn biến tiềm năng này thành hiện thực thì còn rất nhiều việc phải tiến hành đồng bộ.

Trước hết, về phía chính quyền, cần hoàn chỉnh quy hoạch hệ thống bến bãi và đặc biệt quan trọng là kết nối bến bãi với hệ thống giao thông trên bộ. Bến tàu phải thuận tiện với kết nối xe buýt trên cạn. Bến tàu phải có đủ chỗ đậu xe hơi thì mới có thể thu hút du khách. Ngành du lịch cũng phải nhanh chóng xây dựng được các điểm đến đặc sắc, chương trình tour đường sông có sức hấp dẫn. Tiềm năng phát triển tour đường sông còn nhiều. Đi dọc kênh Bến Nghé về phía bến Bình Đông là quá khứ “trên bến dưới thuyền” một thời của Sài Gòn, con đường chính yếu vẫn chuyển hàng hóa từ miền tây lên thời xa xưa. Ngược sông Sài Gòn lên Củ Chi là tuyến tham quan các điểm du lịch lịch sử hấp dẫn... Xung quanh thành phố có thể là tuyến tham quan Thanh Đa, tuyến về quận 9... Đó là những công việc mà Nhà nước cần giữ vai trò định hướng, là nhà đầu tư chính.

Về việc phát triển hệ thống vận tải, xây dựng hạ tầng bến bãi, theo tôi, cần làm tốt chính sách xã hội hóa. Đó là cơ chế chính sách thu hút tư nhân tham gia đầu tư hệ thống tàu chèo khách, các điểm dừng chân...

Hy vọng trong một tương lai không xa, đường thủy sẽ có bước phát triển mới, xứng với tiềm năng, khai thác được đặc thù sông nước của thành phố, làm sống lại cảnh “trên bến dưới thuyền” đã một thời góp phần tạo nên hình ảnh của thành phố “hòn ngọc Viễn Đông”. **iii**

Ảnh trên Khởi thủy đường Nguyễn Huệ là một con kênh dẫn vào thành Gia Định.

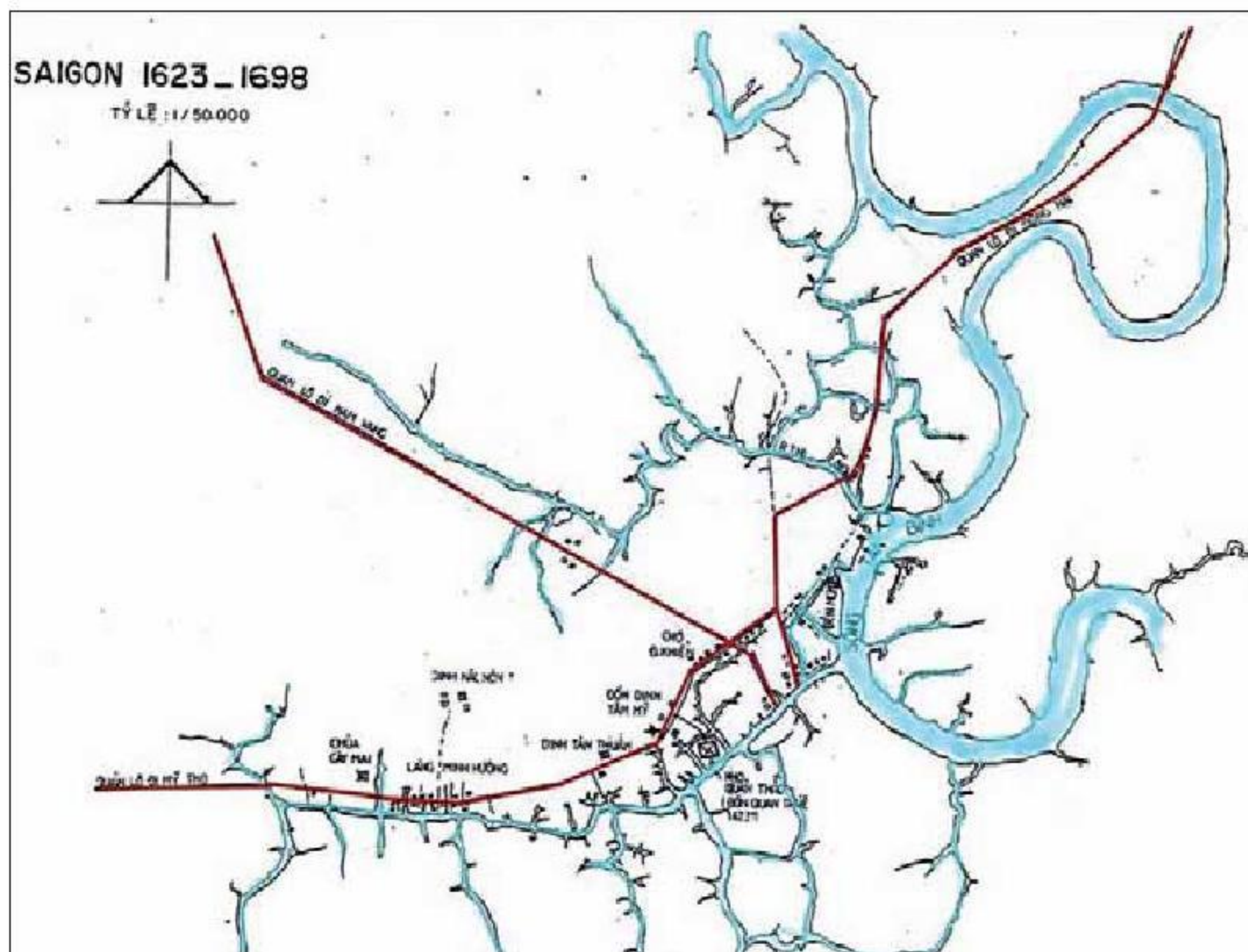
Ảnh dưới Đại lộ Nguyễn Huệ đầu thế kỷ 20.

Từ đường cái quan đến đại lộ

Theo cách hiểu thông thường thì đường là lối đi mà trên đó người, súc vật hoặc xe cộ có thể di chuyển từ địa điểm này đến địa điểm khác. Đường cũng là tên gọi chung của đường mòn, ngõ, hẻm, đường làng, đường huyện, đường tỉnh, đường quốc lộ, đường cao tốc, đường thành phố... Tuy nhiên ngoài cách gọi như vậy, trong dân gian còn có cách gọi khác là đường cái, đó là con đường lớn, nếu không lớn sao gọi là "cái" được và còn có cả đường cái quan nữa, đó là đường cái lớn dành cho quan đi, đơn giản là vậy.

BÀI TS NGUYỄN KHỞI ÁNH TLNK

Ba đường thiên lý của Sài Gòn xưa.

Đường cái quan còn gọi là quan lộ hay đường quan bảo và có khi còn gọi là đường thiên lý. Dưới thời phong kiến, hệ thống đường bộ của Việt Nam đã tương đối phát triển. Theo sử ghi từ thời nhà Lý đã chia đường cái quan thành các “cung” có trạm với phu trạm canh gác để chạy công văn, mỗi trạm cách xa nhau khoảng 15 - 20 km. Sang thời Lê, năm 1471 triều đình đã cho đắp đường thiên lý từ Thăng Long vào đến Bình Định. Sang thời nhà Nguyễn, sau khi vua Gia Long lên ngôi năm 1802 thì con đường giao thông Bắc - Nam chạy dài từ Ai Nam Quan đến Hà Tiên đã được triều đình rất quan tâm cho tu bổ lại. Dọc đường cách khoảng 30 dặm thì đặt một trạm có viên chức địa phương trông coi. Tổng cộng vào khoảng thế kỷ XIX có 133 trạm và 6.000 cai đội và phu trạm phục dịch. Quản lý và điều hành các trạm dịch vụ trên đường thiên lý là chức năng của Ty Bưu chính, còn việc phân phát mệnh lệnh của triều đình và thu nhận báo cáo tình hình mọi miền đất nước về kinh đô là nhiệm vụ của Ty Thông chính sứ. Hai tổ chức hành chính này có trách nhiệm đảm bảo cho các trạm dịch vụ trên hệ thống đường thiên lý hoạt động suốt ngày đêm, làm cho việc quản lý đất nước về mọi mặt: quốc phòng, kinh tế, xã hội, hành chính, văn hóa luôn được thông suốt và kịp thời.

Ngoài đường cái quan chính yếu còn có đường cái quan thứ yếu nối với đường thiên lý Bắc - Nam đi các vùng dân cư xa xôi như đường đi từ Hà Nội qua Hải Dương, Quảng Yên rồi lên Lạng Sơn, đường đi từ Hà Nội qua Thái Nguyên đến Cao Bằng. Từ Hà Nội có đường đi Sơn Tây, Hưng Hóa. Từ đường thiên lý ở Ninh Bình có đường đi Nam Định phía Đông và đường đi Ninh Biên châu phía Tây. Tại Trung bộ, từ đường thiên lý ở Vinh có đường vượt dãy Trường Sơn tới Quy Hợp rồi tới Campuchia. Từ đường thiên lý ở Bình Định có đường qua Phù Ly, huyện Tuy Viễn Tây Sơn Thượng vượt qua Trường Sơn sang Lào...

Thời bấy giờ quản lý dân cư theo đơn vị hành chính. Theo linh mục Louis Taberd ghi trong bản đồ An Nam Đại Quốc Họa Đồ (ANĐQHĐ) 1838 thì đơn vị hành chính cấp cơ sở là Làng. Ví dụ:

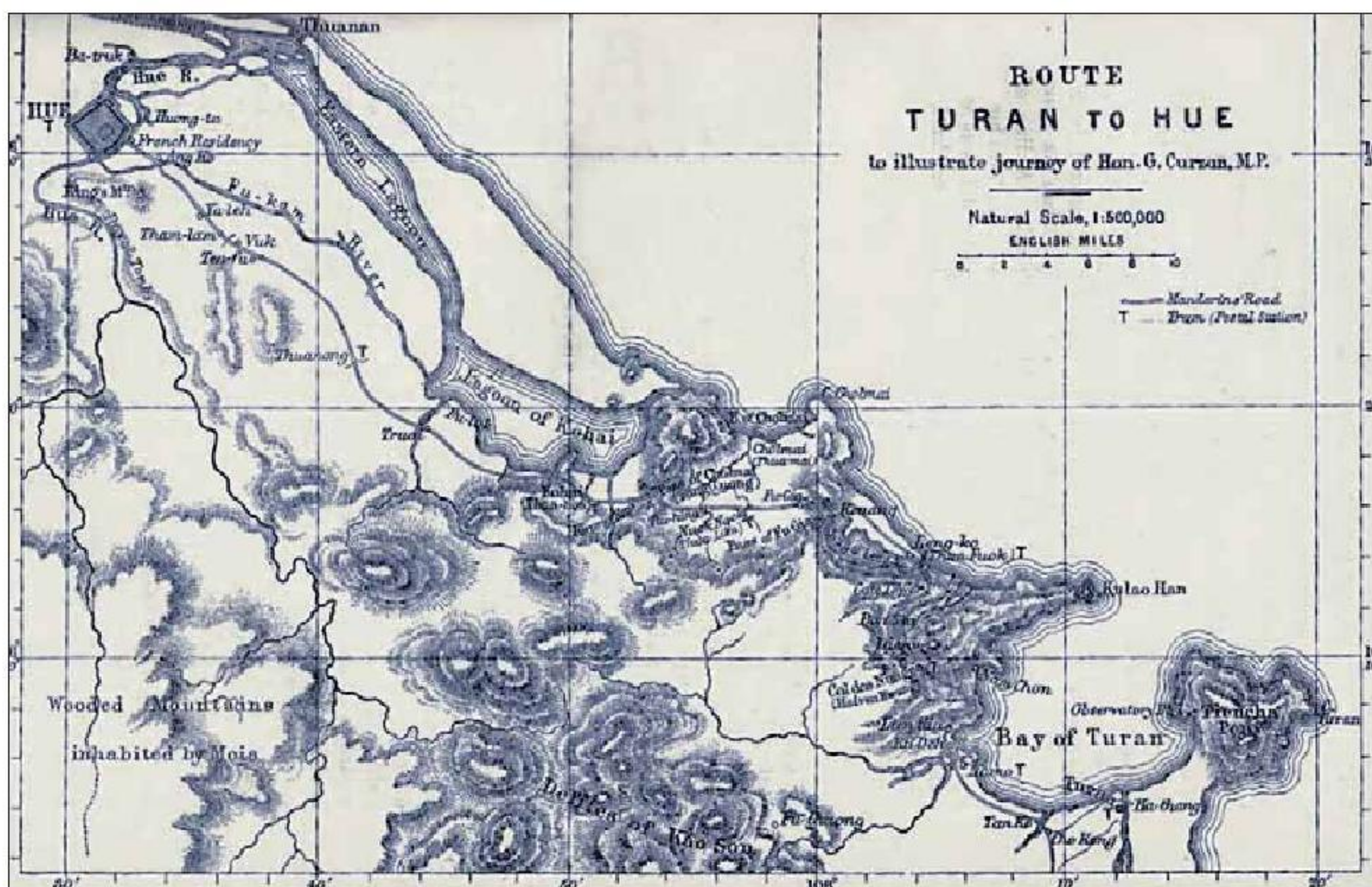

Đường thiên lý Bắc - Nam (màu đỏ) và các trạm dịch vụ trong bản đồ ANĐQHĐ (1858).

Làng Truối (Phù Thừa Thiên), Làng Cây Quao (Cà Mau)... Trấn là đơn vị hành chính cấp tỉnh như Bắc Ninh trấn, Biên Hòa trấn, trong trấn có thành và dinh. Dinh là lý sở, là đơn vị hành chính cai trị của trấn như Biên Hòa trấn có Biên Hòa dinh, Hà Tiên trấn có Hà Tiên dinh và Hà Tiên thành. Các trấn ngoài không gọi lý, sở cai trị của trấn là dinh như Nghệ An đương thời có hai lý sở lớn là Vinh và Hà Tĩnh thì gọi thị trấn hay thị xã.

Đường cái quan nối các điểm dân cư như thị tứ, thị trấn, thị xã hoặc các thành phố lại với nhau. Thực ra các thị tứ chưa phải là điểm dân cư đô thị, nhưng tại đây đã bắt đầu tập trung nhiều công trình phục vụ công cộng về kinh tế, văn hóa, xã hội mang tính đô thị phục vụ cho người dân nông thôn. Nó là bộ mặt của làng xã, là điểm dân cư có màu sắc cả đô thị và nông thôn nhưng tính chất nông thôn vẫn là chính. Ở đây có cả những dãy nhà tập trung của người lao động phi nông nghiệp, bán nông nghiệp và cả công nghiệp ở nông thôn, là tiền đề cho các điểm dân cư đô thị tương lai. Do phát triển tự phát, nên phần lớn các đường cái quan đi xuyên qua các điểm dân cư đô thị và hiện nay đã trở nên chật hẹp. Đặc biệt khi mà các phương tiện giao thông bằng cơ giới phát triển thì những đoạn đường này không còn thích ứng nữa. Chính vì vậy mà hiện nay người ta phải mở những con đường vòng để tránh sự đông đúc, chật chội, đảm bảo được an toàn. Tại Sài Gòn xưa có đến ba đường thiên lý đi các hướng khác nhau. Theo Nguyễn Đình Đầu thì phía Bắc từ cửa Cần Chi thành Bát Quái có đường đi bến đò Bình Đông (đường Xô Viết Nghệ Tĩnh hiện nay) đi Biên Hòa để ra miền Trung. Phía Tây từ cửa Đài Duyệt thành Bát Quái qua Tham Lương (đường Cách Mạng Tháng Tám hiện nay) đi Nam Vang (Phnompenh), Campuchia. Phía Nam từ cửa Tồn Thuận thành Bát quái đi chùa Kim Cương (đường Nguyễn Trãi), đến phố Sài Gòn (Chợ Lớn hiện nay) để đi Mỹ Tho.

Sau khi thực dân Pháp chiếm được Sài Gòn vào năm 1859 họ đã cho quy hoạch lại thành phố. Mặc dầu theo nguyên lý quy hoạch đô thị kiểu phương Tây nhưng họ cũng phải dựa vào các đường thiên lý này mà hình thành nên những ô phố vuông vắn kiểu bàn cờ với mạng lưới giao thông được phân chia thành các loại giao thông chính, phụ nối liền các khu phố, các phường, quận và thành phố. Những con đường với đặc trưng là có lòng và lề đường dành riêng cho xe cơ giới và người đi bộ khác hẳn với những con đường đô thị thời phong kiến vốn là những không gian chung của người bộ hành và xe cộ bằng sức kéo của súc vật. Do hai bên đường nhà cửa xây dựng với mật độ cao nên đường đô thị ngoài chức năng giao

Các trạm dịch vụ (T) trên đường thiên lý từ sông Hàn đến Huế.

thông còn có chức năng tạo cảnh quan và cả chức năng của hạ tầng kỹ thuật như cung cấp điện, nước, thông tin truyền thông...

Tại trung tâm Sài Gòn người Pháp còn tổ chức những đường phố lớn, đó là những đại lộ (Bulvar) như đại lộ Nguyễn Huệ, Lê Lợi, Hàm Nghi. Dọc theo các đại lộ này tập trung nhiều công trình dịch vụ như khách sạn, cửa hàng, trung tâm thương mại, tài chính... đã làm thay đổi hẳn diện mạo ở trung tâm đô thị, biến Sài Gòn thành hòn ngọc Viễn Đông nổi tiếng thời bấy giờ. Đại lộ Nguyễn Huệ, đó là con đường xưa kia vốn là con kênh Charner nối liền Dinh Đốc Lý (UBND TP.HCM hiện nay) với sông Sài Gòn, sau này người Pháp lấp lại thành một đại lộ rộng thành thang với bốn làn giao thông được cách ly bởi hai dãy cây xanh và hàng cột điện chiếu sáng trên trục chính tạo nên hình ảnh phồn vinh và sang trọng. Trải qua 200 năm hình thành và phát triển, đại lộ Nguyễn Huệ đã biến đổi từng bước theo thời cuộc và cho đến nay nó vẫn là con đường đẹp bậc nhất Sài Gòn hoa lệ. Đại lộ Nguyễn Huệ đã gắn liền với bao kỷ ức của người dân nơi đây với những lễ hội văn hóa tung bừng nào nhiệt như lễ hội đêm ngược, lễ hội đường sách và đặc biệt là hội hoa xuân đường Nguyễn Huệ mỗi khi xuân về đã đi vào tâm thức của người dân Sài Gòn một cách sâu đậm.

Hiện nay trong quá trình hội nhập, đại lộ Nguyễn Huệ đang được cải tạo, nâng cấp thành một con đường đi bộ để chào mừng 40 năm ngày thống nhất đất nước 30.4.2015. Với chiều dài 670 mét, chiều rộng 64m và kết nối đồng bộ với khu vực xây dựng tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh trước UBND thành phố. Tất cả các hạng mục được xây dựng lại hoàn toàn mới, từ mặt đường đến vỉa hè, cây xanh, đài phun nước, nhạc nước, chiếu sáng nghệ thuật... nhằm biến nơi đây thành một không gian sinh hoạt văn hóa mang dấu ấn đặc trưng của một thành phố năng động và đầy sức sống ở phương Nam. **iii**

PHIÊN BẢN AIR BLADE FI ĐEN SON MỜ

Air Blade FI phiên bản đen son mờ sử dụng động cơ công nghệ eSP 125cc, 4 kỳ, 1 xy-lanh, làm mát bằng dung dịch và tích hợp những công nghệ tiên tiến nhất: hệ thống phun xăng điện tử PGM-FI, hệ thống ngắt động cơ tạm thời Idling-Stop, động cơ tích hợp bộ đề ACG, công nghệ giảm thiểu ma sát và khả năng đốt cháy hoàn hảo. Nhờ đó, khả năng vận hành của mẫu xe mạnh mẽ hơn (tăng 22%)* và giúp tiết kiệm nhiên liệu hơn (23%)* so với xe Air Blade 110cc. (*) Theo số liệu nghiên cứu nội bộ của Honda

Bên cạnh hệ thống ngắt động cơ tạm thời Idling - Stop Air Blade FI phiên bản đen son mờ vẫn sử dụng hệ thống xác định vị trí xe thông minh giúp người sử dụng dễ dàng xác định vị trí để xe thông qua đèn và còi báo.

Giá bán lẻ đề xuất là 39.990.000 đồng (đã bao gồm thuế GTGT).

RA MẮT MẪU XE NISSAN JUKE 2015 MỚI

Công ty TNHH Nissan Việt Nam (NVN) vừa cho ra mắt mẫu xe Nissan JUKE 2015 mới, chiếc crossover nhỏ gọn này được nhập khẩu nguyên chiếc (CBU) từ Anh Quốc. JUKE mới được trang bị động cơ 1,6 lít (HR16DE) kết hợp với hộp số vô cấp điện tử (X-CVT. Công suất cực đại đạt 86kW (117PS) / 6000 rpm và mô-men xoắn cực đại đạt 158 Nm / 4000 rpm với một trang bị lần đầu tiên được áp dụng trên các xe của Nissan là "Màn hình điều khiển thông minh" mới. Nissan JUKE 1.6L XCVT 2015 có mức giá bán lẻ đề xuất:

1.060.000.000 VNĐ (đã bao gồm thuế giá trị gia tăng 10%) và được bảo hành 3 năm hoặc 100.000 km (tùy điều kiện nào đến trước) và sẽ được bày bán tại khắp các đại lý của Nissan trên toàn quốc kể từ ngày 16 tháng 1 năm 2015.

PANASONIC GIỚI THIỆU MÁY ĐIỀU HÒA 2015

Panasonic Việt Nam vừa chính thức ra mắt những dòng sản phẩm máy điều hòa không khí năm 2015. Điểm nổi bật nhất của dòng sản phẩm mới là tính năng iAuto-X giúp mang đến "Trải nghiệm mát lạnh vượt trội" với sự kết hợp của hai công nghệ chính P-TECH và AEROWINGS. Ngay khi khởi động, máy thực hiện quá trình làm lạnh nhanh hơn tới 35% so với các dòng máy lạnh thông thường. Sau khi đạt tới nhiệt độ cài đặt, máy khởi động chế độ "Shower Cooling -

Làm lạnh dễ chịu" để đảm bảo duy trì sự mát lạnh thoải mái cho người dùng. Những công nghệ tiên tiến khác của Panasonic như ECONAVI và Nanoe-G vẫn được sử dụng để đem lại khả năng tiết kiệm điện năng và lọc không khí.

Máy gồm bốn dòng sản phẩm chính: máy điều hòa không khí hai chiều Inverter cao cấp (4 model); máy điều hòa không khí hai chiều cao cấp (4 model); máy điều hòa không khí một chiều Inverter cao cấp (4 model); máy điều hòa không khí một chiều tiêu chuẩn (7 model).

RA MẮT SÁCH "VÔ TRỌNG NGHĨA ARCHITECTS"

Kiến trúc sư Vô Trọng Nghĩa và công ty Vô Trọng Nghĩa vừa ra cuốn sách "Vô Trọng Nghĩa Architects". Buổi tọa đàm ra mắt độc giả đã diễn ra vào ngày 22.1 tại Heritage Space, Dolphin Plaza, số 28 Trần Bình, Hà Nội.

Các công trình của anh được biết đến và nổi tiếng bởi ngôn ngữ kiến trúc rất riêng, với triết lý về kiến trúc xanh, thân thiện môi trường. Các công trình này đã vượt khỏi biên giới Việt Nam và được quốc tế ghi nhận.

Với nhiều thành tích ấn tượng tại các sân chơi dành cho giới kiến

trúc sư trên khắp thế giới, kiến trúc sư Vô Trọng Nghĩa đang dần khẳng định vị thế của kiến trúc Việt Nam trong mắt bạn bè thế giới. Cuốn sách với hơn 30 công trình đã làm nên tên tuổi của anh được xuất bản trong tháng 1.2015, do nhà xuất bản Thế Giới ấn hành. Trong lời nói đầu cuốn sách, Vô Trọng Nghĩa nhận định: "Là những kiến trúc sư trong thời đại này, nhiệm vụ quan trọng nhất chính là mang lại màu xanh cho trái đất.

Dự kiến sau buổi ra mắt sách ở Hà Nội, KTS Vô Trọng Nghĩa sẽ có buổi tiếp theo ở TP.HCM.

quảng cáo

Màn sáo dọc - Màn sáo ngang - Màn cuốn - Màn Roman

CÔNG TY MÀN CỬA NGÂN HÀ - XƯỞNG MÀN SÁO GALAXY
21 Đường 5B, Phường An Lạc A, Q. Bình Tân, TP.HCM
Tel: 3751 8181 - 3877 7601 - ĐD: 0913 900 505 (Anh Trí)

BAR PRIVÉ TẠI SHOWROOM & OFFICE THÁI CÔNG

Là quầy bar tư gia đầu tiên dành riêng cho các quý ông thành đạt và những thượng khách yêu thích nghệ thuật và sáng tạo, Bar Privé được ví như một "viên ngọc" tương tác rất độc đáo giữa vẻ đẹp của kính nghệ thuật hiện đại trên nền nội thất đen cổ điển, quý phái chính thức ra mắt ngày 10.1.2015 trong khuôn viên nội thất tinh xảo của biệt thự Quách Thái Công tại số 20 Tú Xương, Q.3, TP.HCM. Buổi tiệc ra mắt Bar Privé đã được nhiều sự quan tâm của những tên tuổi có tiếng tăm trong nhiều lĩnh vực như Master Chef Tuấn Hải, nhiếp ảnh gia Nguyễn Hải Đông...

lặt lại ĐƯỜNG LÂM

CẢM GIÁC NHƯ TỪ MỘT CỔ MÁY DU HÀNH THỜI GIAN BƯỚC XUỐNG NGÔI LÀNG QUÊ VIỆT CÁCH ĐÂY MẤY TRĂM NĂM TRỞ NÊN RẤT THẬT KHI BƯỚC QUA CHIẾC CỔNG LÀNG CỔ XUA.

BAI NHI NGUYỄN ANH THU VÂN

Dưới con mắt của các nhà nghiên cứu, khảo cổ... thì Đường Lâm bây giờ chắc chắn sẽ khác nhiều so với Đường Lâm cách đây bốn, năm trăm năm. Người ta sẽ chỉ ra con đường nào là mới lát lại, viên gạch nào là mới thay thế, chiếc cổng nào không còn nguyên bản... Nhưng với những lữ khách giàu trí tưởng tượng thì thoáng ghé Đường Lâm để tìm lại chút trầm mặc, cổ kính thì Đường Lâm như là một điểm đến của chiếc máy du hành thời gian mà khách may mắn được ghé đến. Hay chính xác hơn là toàn bộ ngôi làng được mang đặt lên cỗ máy này để chở chúng từ quá khứ đến thời điểm hiện tại. Và rồi, dọc trên con đường vận chuyển đó, Đường Lâm thay đổi, Đường Lâm có nơi có chỗ tự làm mới mình để có một Đường Lâm bây giờ.

Mong sao những viên đá ong cổ, những cánh cổng gỗ xưa, những ngôi nhà trăm tuổi hiện tại mãi yên ổn trên cỗ máy du hành thời gian.

Ảnh trang bên Chiếc cổng làng huyền thoại. Chút rêu phong hoài niệm. **Ảnh trên** Những viên gạch trường tồn với thời gian. **Ảnh dưới** Ngôi đình chính của làng.

Ảnh trang bên Một bức tường đã được sửa chữa. **Ảnh trên** Một ngôi nhà được công nhận di tích. **Ảnh dưới phải** Một mái nhà oằn gánh nặng thời gian. Giếng cổ của làng. **Ảnh dưới trái** Rối cũng phải quen mắt với những cái mới.

Ảnh trên và dưới Những nét đặc trưng của làng cổ Đường Lâm: lối đi lát gạch, tường bằng đá ong, những cánh cổng gỗ...

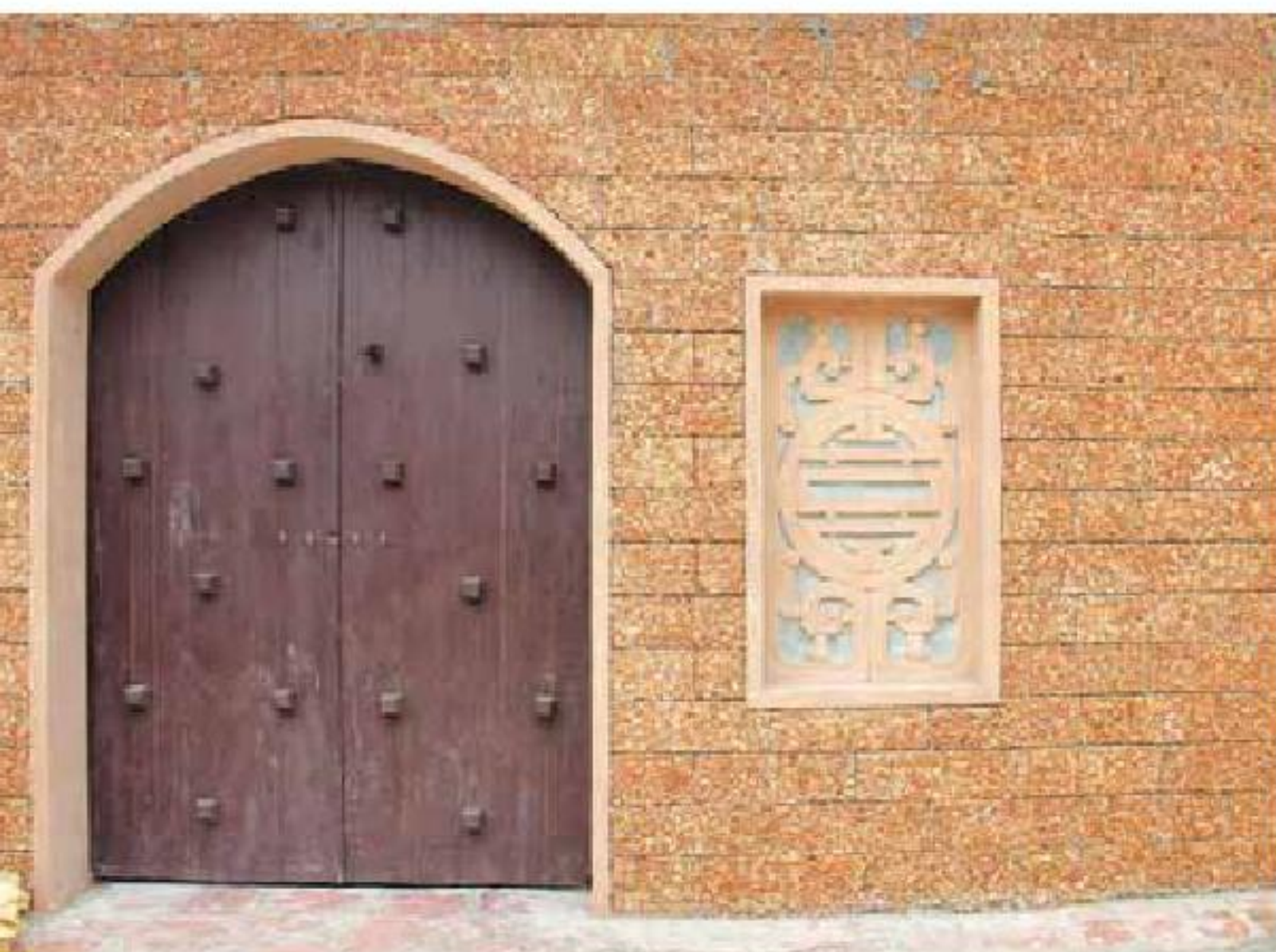

Ảnh trên và dưới Nghề chính của cư dân Đường Lâm là làm tương. Trong ảnh là những chum đựng tương đặt ở sân nhà.

Ảnh Mối và củ đang sống chung với nhau. Chỉ mong sao những cái mối đừng quá kịch côm, phá hỏng không gian chung.

Bưu điện TP.HCM thay áo mới

Đầu năm 2015, một sự kiện khiến rất nhiều người dân và giới kiến trúc - mỹ thuật thành phố Hồ Chí Minh quan tâm là việc tòa nhà Bưu điện trung tâm thành phố “thay áo mới”. Có nhiều ý kiến về vấn đề này, nhưng đa phần là không đồng tình với “dung nhan” mới của tòa nhà trên 100 năm tuổi đã trở nên gần bó và quen thuộc với bao thế hệ người dân nơi đây. Câu chuyện này cũng kéo dài và mở rộng thêm câu chuyện bảo tồn di sản.

BÀI KTS NGUYỄN TRẦN ĐỨC ANH ẢNH TL

Bưu điện TP.HCM với màu sơn mới.

Công trình lịch sử - gương mặt đô thị của Sài Gòn

Tòa nhà Bưu điện trung tâm TP.HCM, có địa chỉ tại số 2 Công trường Công xã Paris, kế bên Nhà thờ Đức Bà là một trong những công trình tiêu biểu của Sài Gòn - TP.HCM. Đây là công trình quan trọng và có ý nghĩa lịch sử, ghi dấu ấn trong quá trình quy hoạch xây dựng phát triển Sài Gòn theo hình thái đô thị hiện đại châu Âu. Cùng với các công trình khác như Nhà thờ Đức Bà, tòa Đô chánh Sài Gòn (nay là trụ sở UBND TP.HCM), bến Nhà Rồng, chợ Bến Thành, nhà chú Hòa (nay là Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM), Bảo tàng Nam Kỳ (nay là Bảo tàng Lịch sử Việt Nam - TP.HCM)...; Bưu điện Trung tâm thành phố là một gương mặt tiêu biểu của kiến trúc đô thị, và là hình ảnh quen thuộc của Sài Gòn, là điểm tham quan thu hút rất nhiều khách du lịch.

Công trình Bưu điện trung tâm thành phố được xây dựng trong thời gian 1886 - 1891 theo đồ án thiết kế của kiến trúc sư Villedieu cùng phụ tá Foulhoux. Ngay thời bấy giờ, công trình đã mang ý nghĩa và trọng trách của một công trình đặc biệt về công năng và hình ảnh đô thị, gắn liền với sự phát triển của Sài Gòn trong thời gian cuối thế kỷ 19, đầu thế kỷ 20. Cho tới nay, trên 100 năm tuổi và vượt qua ba thế kỷ, công trình vẫn mang sứ mạng nguyên thủy của nó và kiến trúc được bảo tồn hầu như nguyên vẹn.

Đây là công trình kiến trúc mang phong cách cổ điển châu Âu kết hợp với nét trang trí châu Á. Tòa nhà có bố cục đăng đối, với hai khối bên 2 tầng, khối giữa 3 tầng, mái dốc lợp ngói. Trên mặt đứng có nhiều ô cửa cuốn vòm trang trí khá cầu kỳ. Lối vào là một vòm cuốn lớn nhấn mạnh trên mặt đứng với mái sảnh bằng sắt, hệ cửa sắt kết hợp hoa sắt bên trên. Phía dưới vòm trên mái sảnh có một chiếc đồng hồ tròn và tấm biển ghi năm xây dựng: “1886 - 1891”. Ở góc phần tảng giữa lầu 1 và tầng trệt có một dải hoa văn rất tinh tế. Giữa các cửa sổ tầng trệt có các ô trang trí hình chữ nhật, xung quanh có phù điêu hoa lá; trên băng hình chữ nhật ghi danh những nhà khoa học phát minh ra ngành điện tín và ngành điện. Màu sắc nguyên thủy của tòa nhà là màu vàng đất nhạt, kết hợp với những đường gờ và phù điêu màu trắng, cùng các ô cửa lá sách màu xanh lá. Màu sắc trên mặt đứng, cùng với mái ngói màu đất nung rất hòa hợp với nhau và hoà hợp cùng cây xanh, cảnh quan xung quanh, tạo thành một điểm nhấn trong không gian đô thị.

Nội thất không gian giao dịch tòa bưu điện rất ấn tượng với những hàng cột thép trang trí chi tiết tinh xảo cùng với hệ vòm mái khung thép. Hệ vòm mái này tạo nên những ô cửa sổ ở lấy sáng ở đỉnh tường trên cao và từ mái. Sàn nhà được lát bằng gạch bông có nhiều hoa văn rất đẹp. Đặc biệt, ở đây còn lưu giữ hai tấm bản đồ lịch sử. Đó là tấm bản đồ: Saigon et ses environs, 1892 (Sài Gòn và vùng phụ cận, 1892) và Lignes télégraphiques du Sud Vietnam et du Cambodge, 1936 (bản đồ đường dây điện của Việt Nam và Campuchia, 1936).

... Và khi “thay áo” mới

Những ngày đầu năm 2015, rất nhiều người dân TP.HCM ngỡ ngàng khi thấy tòa nhà Bưu điện thành phố được sơn lại mặt tiền. Màu mới của công trình là một màu vàng rất “chói”, mạnh về sắc tố và đậm về sắc độ. Đa số người dân và giới chuyên môn đều tỏ ra không thích và phản đối màu mới này, cho rằng nó quá xấu và không hợp với hình khối kiến trúc công trình, không ăn nhập với cảnh quan xung quanh. Và quan trọng hơn, nó khác xa màu gốc của công trình cần phải được tôn trọng - đặc biệt là một công trình có giá trị lịch sử như tòa nhà Bưu điện Trung tâm thành phố.

KTS Nguyễn Trường Lưu - phó chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM - chia sẻ với báo chí rằng những ngày này các kiến trúc sư ông quen biết ai cũng tỏ ra “bị ức chế” với màu sơn mới của tòa nhà Bưu điện. “Nhìn màu sơn đó anh em

Bưu điện TP.HCM.
Ảnh chụp năm 2009.

rất bức xúc. Nó không ổn, không “ăn” gì được với kiến trúc của Bưu điện thành phố, không giống như cách người ta hình dung về những tòa nhà cổ thời Pháp thuộc”.

Tiến sĩ sử học Nguyễn Nhà cho rằng khu vực nhà thờ Đức Bà, Bưu điện thành phố và những công trình dọc đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa đến Nguyễn Huệ là những kiến trúc hàng thế kỷ, có ý nghĩa đặc biệt về văn hóa, du lịch. Và vì vậy, “Dù có sơn phết gì thì cũng phải bảo tồn được khung cảnh cổ kính của công trình. Tôi rất tiếc khi nhìn thấy màu sơn mới”.

Còn TS khảo cổ Nguyễn Thị Hậu – tổng thư ký Hội Khoa học lịch sử TP.HCM, phát biểu rằng: “Tôi bị sốc với màu sơn mới”. Theo ý kiến của bà thì: “Hiện trạng tòa nhà Bưu điện thành phố đã vi phạm nguyên tắc của việc trùng tu. Bưu điện thành phố không nằm trong diện hư hỏng buộc phải trùng tu và sau khi trùng tu đã không giữ được hình ảnh cũ”, và “Nhiều công trình cũ ở trung tâm thành phố đã bị làm mất đi hình ảnh khi trùng tu, nay là Bưu điện thành phố. Du khách sẽ rất lạ lẫm, họ không còn tìm thấy hình ảnh đặc trưng của Bưu điện thành phố xưa nữa”.

Có ý kiến cho rằng công trình Bưu điện thành phố không phải là di tích nên đơn vị quản lý muốn làm gì là việc của họ. Phản bác lại quan điểm này, KTS Nguyễn Trường Lưu viện dẫn: Tuy tòa nhà Bưu điện TP.HCM chưa được xếp loại di tích, nhưng thông báo số 46/TB-UB-QLĐT ngày 17.5.1996 về việc bảo tồn cảnh quan kiến trúc TP.HCM, tòa nhà Bưu điện thành phố được xếp thứ 20; và trong quyết định số 5360/QĐ-UBND ngày 25.11.2010 của UBND TP.HCM về việc kiểm kê di tích lịch sử – văn hóa trên địa bàn TP.HCM, tòa nhà Bưu điện TP.HCM được xếp vào hạng mục làm hồ sơ xét duyệt di tích cấp quốc gia. Và ông cho rằng: “Họ không thể nói của tôi thì tôi muốn sơn gì là sơn được!”.

Về phía đơn vị quản lý tòa nhà Bưu điện thành phố, họ cho rằng việc sơn lại đã được làm trên cơ sở nghiên cứu màu gốc, “tiếp xúc với gió, ánh sáng màu sẽ dịu đi”, và đây là màu vàng của ngành bưu điện. Ý kiến này đã bị phản đối rất nhiều, và theo nhà điêu khắc Lâm Quang Núi – người có thâm niên trong lĩnh vực bảo tồn, bảo tàng thì đó là “ngụy biện”.

Sở Văn hóa Thể thao TP.HCM đưa ra quan điểm: Theo Luật Di sản văn hóa, những công trình trong danh mục kiểm kê di tích cũng được đối xử như với di tích đã xếp hạng trong thời hạn 5 năm. Như vậy, cụ thể với công trình Bưu điện thành phố, sẽ phải được đối xử như di tích, trong thời gian 2010 – 2015. Và theo đó, bất cứ hoạt động nào “đụng chạm” tới công trình sẽ phải gửi hồ sơ qua Sở Văn hóa Thể thao để Sở lập hồ sơ trình UBND thành phố thông qua chủ trương về việc sửa chữa. Nhưng trên thực tế, cho đến khi sự việc xảy ra, Sở chưa nhận được hồ sơ của Bưu điện thành phố (đơn vị quản lý công trình) về việc sơn sửa lại tòa nhà. Bàn về việc sửa lại màu sắc công trình theo màu cũ, KTS Nguyễn Trường Lưu kết luận mạnh mẽ và thẳng thắn: “Phải làm lại chứ không phải nên hay không. Phải làm vì lợi ích của thành phố”.

Như vậy, từ một việc tưởng ra nhỏ là sơn lại một công trình, đã có quá nhiều điều cần phải bàn. Thực tế đã cho thấy chúng ta còn chậm trễ trong việc đánh giá và xếp hạng di tích, thiếu những quy định cụ thể trong lĩnh vực thiết kế đô thị và bảo tồn, trùng tu. Bên cạnh đó, sự thiếu chặt chẽ trong quản lý cũng đã gây ra những hệ lụy tiêu cực không đáng có. Để bảo tồn di sản kiến trúc cho thành phố, bảo tồn hình ảnh công trình và gìn giữ không gian đô thị lịch sử; chúng ta còn nhiều việc phải làm hơn nữa. **li**

BƯU ĐIỆN TP.HCM ĐƯỢC HỖ TRỢ CHI PHÍ SƠN LẠI TÒA NHÀ

Theo thông tin mới nhất, vừa qua, lãnh đạo Bưu điện TP.HCM thừa nhận có sơ suất trong việc sơn lại tòa nhà Bưu điện và cho biết sẽ sơn lại màu mới được cơ quan chức năng duyệt và cấp phép sửa chữa theo quy định.

Với thắc mắc của dư luận về khoản kinh phí sơn mới này ai phải chi trả, bà Đặng Thị Nga, giám đốc Bưu điện TP.HCM, cho biết: “Chúng tôi vừa có buổi làm việc với công ty thi công và hàng sơn. Hai đơn vị này cam kết sẽ hỗ trợ toàn bộ phần nhân công và chi phí sơn mới để “thay áo” lại Bưu điện thành phố. Hiện chúng tôi đang chờ thông tin chấp thuận từ Sở Văn hóa Thể thao TP.HCM và sự phối hợp với Trung tâm Bảo tồn di tích để công trình sớm hoàn thành kịp đón Tết Nguyên đán”.

“Tham quan” quảng trường mới

Dịp 30.4.2015, TP.HCM sẽ khánh thành tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh kết nối với phố đi bộ Nguyễn Huệ thành không gian quảng trường tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh. Thành phố ta đã có một quảng trường hội đủ các yếu tố lịch sử, văn hóa, kinh tế - xã hội, một quảng trường xứng tầm để tổ chức các hoạt động, một điểm đến hấp dẫn có khả năng thu hút nhân dân và du khách.

BÀI THANH NGÀ ẢNH PHỐI CẢNH TL SỞ QHKT

P

hóng viên *Kiến Trúc & Đời Sống* đã gặp KTS Nguyễn Trường Lưu, phó chủ tịch thường trực Hội Kiến trúc sư TP.HCM là người chủ trì thiết kế công viên tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh và Ths KTS Huỳnh Xuân Thu, giám đốc Trung tâm Thông tin quy hoạch, Sở Quy hoạch Kiến trúc TP.HCM là người chủ trì thiết kế đường Nguyễn Huệ để tìm hiểu thêm về không gian này.

Như *Kiến Trúc & Đời Sống* tháng 4.2014 đã đăng, TP.HCM đã quyết định chọn mẫu tượng Bác Hồ do nhà điêu khắc Lâm Quang Nởi thực hiện để đặt tại vị trí công viên tượng Chủ tịch Hồ Chí Minh với thiếu nhi trước trụ sở UBND TP.HCM. Đây là khu vực gần trung tâm hành chính, nằm giữa các

công trình di sản kiến trúc có giá trị văn hóa, lịch sử nhưng lại gắn liền với các hoạt động hiện tại. Hơn nữa, không gian này cũng có kiến trúc ổn định sau khi quy hoạch khu trung tâm hiện hữu đã được duyệt. Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh đặt theo hướng đông nam dọc đường Nguyễn Huệ hướng ra sông Sài Gòn, một không gian mở, đẹp, trang trọng, ấm cúng, gần gũi.

TP.HCM là một trung tâm kinh tế, văn hóa quan trọng của cả nước. Trong định hướng phát triển dài hạn, ngành dịch vụ, đặc biệt là du lịch được xác định là thế mạnh, là một trong những trọng điểm đầu tư để tăng nhanh tỷ lệ cơ cấu trong tổng GDP của thành phố. Hiện du lịch thành phố đã tăng trưởng nhiều so với thời mới mở cửa nhưng thiếu điểm đến văn

là một khó khăn của ngành du lịch. Do quy hoạch trung tâm thành phố còn nhiều bất cập nên ta vẫn chưa tổ chức được một không gian kiến trúc cảnh quan đẹp, thuận lợi trong việc tiếp cận với các đầu mối hệ thống giao thông công cộng, kết nối được các trung tâm thương mại mà lại có tầm ý nghĩa văn hóa, lịch sử.

Vì lẽ đó, thành phố quyết định nghiên cứu mở rộng quảng trường tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh kéo dài đến sông Sài Gòn. Điều này cũng phù hợp với chủ trương quy hoạch các tuyến phố đi bộ ở khu trung tâm hiện hữu. Toàn bộ đường Nguyễn Huệ biến thành quảng trường với hạt nhân chính là tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh. Một không gian công cộng ở trung tâm hội tụ đầy đủ yếu tố chính trị, văn hóa, lịch sử đã được hình thành.

Về quy hoạch, quảng trường tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh - đường đi bộ Nguyễn Huệ là không gian kết nối với các tuyến phố đi bộ khác sẽ được tổ chức trong tương lai. Không gian này tiếp cận thuận lợi với hệ thống ga metro trước chợ Bến Thành, ngã tư đường Nguyễn Huệ và Lê Lợi, các bến xe buýt trung tâm. Trong bán kính vài trăm mét quanh không gian này hội tụ được gần như tất cả mọi yếu tố để phát huy vai trò trung tâm dịch vụ, thương mại, hệ thống khách sạn lớn nhất của thành phố. Và đặc biệt, đường Nguyễn Huệ thông ra đường Tôn Đức Thắng kết nối trực tiếp với đô thị mới Thủ Thiêm qua sông Sài Gòn.

Việc phân chia không gian của quảng trường đường Nguyễn Huệ khá đơn giản. Vía hè hai bên đường rộng từ 6 - 8 mét. Hai bên có đường dành cho ba làn xe hơi. Quảng trường ở giữa rộng 27 mét. Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh đứng giữa công viên trước UBND TP.HCM hướng quay về phía sông Sài Gòn. Xung quanh tượng là hồ sen, thảm cỏ. Phía sau tượng là vườn hoa. Phía trước tượng là quảng trường ở chính giữa. Từ giao lộ với đường Lê Lợi kéo dài đến bờ sông Sài Gòn có đài phun hình vòng biểu diễn nhạc nước nghệ thuật đặt tại bưng bình cây liễu cũ và hình tròn đặt ở cột đồng hồ trước đây. Phần còn lại là diện tích trống dành cho quảng trường.

Toàn bộ vỉa hè, đường đi và quảng trường được lát đá granite tự nhiên. Cây xanh trồng hai bên vỉa hè là cây dầu dẻ trắng, độ cao trung bình 15 mét. Khu vực tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh được trồng 54 cây sứ bông trắng. Phần còn lại được trồng hai hàng cây lộc vừng có chiều cao đủ tạo bóng mát làm dải ngăn cách giữa đường và quảng trường. Dưới gốc cây là ghế đá được làm từ đá đen bó vỉa hè của đường Nguyễn Huệ cũ. Tiếp nối giữa các cây lộc vừng dọc theo đường là hệ thống bồn hoa làm bằng nhựa composite có hoa văn, có thể tháo ráp, thay thế nhanh tùy theo mùa, theo nhu cầu sự kiện diễn ra ở quảng trường.

Hệ thống chiếu sáng gồm đèn đường, đèn chiếu sáng tượng đài, chiếu sáng đài phun nước, chiếu sáng hệ thống cây xanh... đều làm bằng đèn led tiết kiệm năng lượng. Xung quanh quảng trường có hệ thống loa âm thanh hiện đại. Quảng trường có hệ thống điều khiển

trung tâm được đặt dưới một tầng hầm rộng 600m². Tất cả chế độ chiếu sáng, nhạc nước, âm thanh, bảng thông tin đều có thể lập trình theo nhiều chế độ khác nhau. Tùy theo thời tiết hoặc theo giờ trong ngày, các đài phun nước có thể chuyển sang chế độ phun sương làm mát vi khí hậu cho không gian quảng trường.

Hệ thống hạ tầng đô thị như cống cấp thoát nước, mặt đường, nền đường cũng đã được thay thế, làm mới toàn bộ. Có hệ thống hai nhà vệ sinh ngầm được thiết kế mới đồng bộ, đủ để phục vụ du khách tham quan. Hệ thống hạ tầng kỹ thuật như đầu mối các móc xích, ổ cắm cung cấp điện, đầu nối cấp nước đều được chuẩn bị sẵn để có thể cung cấp ở nhiều nơi trên quảng trường phục vụ cho nhu cầu kết nối các gian hàng khi tổ chức hội chợ, đường hoa...

Như vậy, quảng trường tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh - đường đi bộ Nguyễn Huệ kéo dài từ đường Lê Thánh Tôn đến đường Tôn Đức Thắng. Đây là một không gian công cộng có cảnh quan đẹp, thân thiện, thuận tiện giao thông, nằm ngay trung tâm, bên cạnh trụ sở hành chính của thành phố. Xung quanh không gian này là nhiều công trình di sản kiến trúc có giá trị tiêu biểu cho cả quá trình lịch sử hình thành cũng như phát triển của thành phố như trụ sở UBND TP.HCM, Nhà hát thành phố, Nhà thờ Đức Bà, dinh Thống Nhất, Bưu điện thành phố, khách sạn Rex, khách sạn Continetal... Kế cận đó còn có hệ thống chợ, trung tâm thương mại, dịch vụ lớn, các khách sạn hàng đầu. Đây là địa điểm thuận tiện và đủ hấp dẫn để người dân và du khách có thể đến tham quan, dạo chơi, tham gia sinh hoạt tại quảng trường vào mọi thời điểm trong ngày.

Về tính chất hoạt động, xung quanh tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh là vườn hoa, hồ sen và sân rộng thích hợp tổ chức các hoạt động tưởng niệm, dâng hoa. Toàn bộ quảng trường là nơi có thể tổ chức các buổi mít tinh, biểu diễn nghệ thuật ngoài trời với các quy mô khác nhau.

Từ giao lộ đường Lê Lợi đến giao lộ với đường Tôn Đức Thắng là nơi có đủ diện tích, điều kiện kỹ thuật điện, nước, chiếu sáng để tổ chức đường hoa ngày tết. Từng khu vực có thể diễn ra các sự kiện thương mại, dịch vụ, triển lãm.

Không bao lâu nữa, sau lễ khánh thành tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh vào dịp kỷ niệm 40 năm thống nhất đất nước, quảng trường tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh - phố đi bộ Nguyễn Huệ sẽ chính thức đi vào hoạt động. Tính từ thời điểm đó, nhân dân thành phố sẽ có một không gian mới đẹp, hiện đại, có nhiều chương trình hấp dẫn để sinh hoạt, vui chơi, giải trí. Du khách trong và ngoài nước khi đến TP.HCM sẽ có điểm đến mới mang dấu ấn tiêu biểu của lịch sử, văn hóa thành phố, một điểm đến hấp dẫn, thuận lợi, an toàn, thân thiện. Và khi đó, có thể nói, TP.HCM đã có quảng trường - đó là quảng trường tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh. ■

Ảnh: Internet

Về một ngã tư đường phố

BÀI HY HƯNG

Bạn còn nhớ hình ảnh ngã tư Hàng Xanh trước khi có cầu vượt, có vòng xoay không? Câu trả lời là có thể có hoặc không. Bây giờ, ở năm 2015, bạn có thể mở máy tính hoặc iPad hoặc thậm chí điện thoại, vào google tìm “ngã tư Hàng Xanh” để có thể thấy hình ảnh cần tìm. Nếu kết hợp thêm từ khóa “Sài Gòn xưa” hoặc chịu khó tìm thêm trên net, bạn có thể thấy nhiều hình ảnh xa xưa hơn, lúc mà Hàng Xanh còn là một ngã tư.

Nhớ về Hàng Xanh thuở còn ngã tư? Những tháng năm sinh viên đầu thập niên 80 thế kỷ trước, tôi thường đạp xe từ Thủ Đức đến trường ở đường An Dương Vương, quận 5. Hồi đó, đạp xe đến ngã tư Hàng Xanh mới thật sự là “chạm cửa ngõ Sài Gòn”. Cứ đến ngã tư Hàng Xanh là bắt đầu đông đúc. Ngã tư Hàng Xanh đã có thời kỳ luôn là cao điểm kẹt xe của thành phố. Cuối thập kỷ 80, một lần, người quen của tôi nhà ở quận 10, lái xe đi Đà Lạt từ sáng sớm mà đến 12 giờ trưa vẫn ở... ngã tư Hàng Xanh! Hồi đó chưa có điện thoại di động, chưa có đài FM thông báo kẹt xe.

Rồi ngã tư Hàng Xanh biến thành vòng xoay Hàng Xanh. Đó là dịp lễ 30.4.1995. Trên internet có thể dễ dàng tìm thấy bài viết liên quan đến một doanh nhân đã có công xây dựng vòng xoay này và được ghi nhận là “một trong những công trình đầu tư cơ sở hạ tầng đầu tiên do một công ty tư nhân thi công theo hình thức xây dựng - chuyển giao (BT)”. Cái vòng xoay rõ ràng là có thông thoáng hơn ngã tư. Không rõ là việc thông thoáng này kéo dài được bao nhiêu năm? Rồi thì lưu lượng xe tiếp tục tăng nhanh,

vòng xoay Hàng Xanh lại thường xuyên ùn tắc. Những năm đó tôi đã ra trường, đã đi làm, đã chuyển nhà vào trong nội thành. Mỗi lần đi qua Hàng Xanh lúc cao điểm ùn tắc, kẹt xe là một lần nghe ca thán. Nào là tám tư duy thời điểm ấy chỉ đến mức vòng xoay thôi! Nào là cũng có ý kiến làm cầu vượt nhưng kinh phí có hạn nên đành chịu vậy! Ở trung tâm vòng xoay có cái trụ đặt đồng hồ, trên đó có tên đơn vị thi công vòng xoay là doanh nghiệp của vị doanh nhân kia. Hẳn nhiên, tên đơn vị đó cũng “chịu trận” chung của những ý kiến ca thán về tám tư duy, về chiến lược phát triển...

Rồi đến một ngày đẹp trời, vòng xoay đã làm xong vai trò của nó và được thay thế bằng cầu vượt. Đó là đầu năm 2013. Cầu vượt Hàng Xanh được thông xe. Lúc này, tôi đã là người đứng tuổi. Vì công việc nên ít có dịp đi ngang Hàng Xanh. Thời gian trôi rất nhanh. Mỗi hôm nào đọc tin có quyết định xây cầu đã lại thấy tin hợp long rồi tin thông cầu. Vài tháng sau đó tôi mới có dịp đi qua Hàng Xanh. Một chút ngỡ ngàng vì khung cảnh có nhiều khác lạ. Mọi khi đến vòng xoay phải rà chân thắng giảm tốc độ thì bây giờ ngược lại, chuẩn bị lên cầu, sau khi quan sát, có thể nhồi thêm chân ga. Chiếc xe lao vút đi, chỗ cao nhất của cầu vượt chính là tâm vòng xoay khi xưa. Cái trụ ở tâm vòng xoay có đồng hồ khác tên đơn vị thi công vòng xoay đã biến mất. Nhưng hình ảnh gần hai chục năm tồn tại của nó vẫn còn lưu nhiều trên internet. Và có lẽ cả ở trong trí nhớ của nhiều người. Như hình ảnh của ngã tư Hàng Xanh thời xa xưa.

Ảnh: Thu Vân

Ở các cửa ngõ ra vào của TP.HCM, có thể ghi nhận nhiều thay đổi giống như ở ngã tư Hàng Xanh. Nhiều công trình cầu đường, hạ tầng mới đã xuất hiện. Nhỏ hời năm 2001 có vụ xà lan va phải chân cầu Bình Điện ngay gần ngày giáp tết. Thế là phải giảm số lượng xe qua cầu. Một trận kẹt xe kinh hoàng kéo dài cả ngày đã diễn ra. Một người bạn từ thành phố về quê ăn tết kể lại, “không cản xù người lái xà lan, chỉ cản đưa anh ta ra đám đông cho mỗi người la một câu là đủ!” Một nhà báo có mặt từ đầu ở đám kẹt xe thì phân tích: “từ thành phố đi miền Tây chỉ có một con đường độc đạo. Chết là ở chỗ đó. Không biết đến bao giờ thành phố mới thoát khỏi cái thế gọi là cửa ngõ mà chỉ có một con đường độc đạo?”

Thời điểm đó, cửa ngõ thành phố còn tồn tại nhiều “con đường độc đạo”. Đi Nam Sài Gòn là một ví dụ. Những người hay xuống Phú Mỹ Hưng hẳn còn nhớ những lần kẹt xe kéo dài cả buổi xảy ra như cơm bữa. Đường xuống cảng, xuống một khu đô thị mới mà chỉ có mỗi cây cầu Tân Thuận!

Những người bị quan hay chê trách có đủ lý do để nói ra và suốt ngày về những chậm trễ, những quan liêu, những “thiếu tầm nhìn”.

Rồi mọi việc cũng dần được giải quyết. Tháng 4.2004 thông xe cầu Ông Lãnh, tháng 9 thông xe cầu Kênh Tẻ; năm 2005 thông xe cầu Tân Thuận 2, năm 2009 thông xe cầu đường Nguyễn Văn Cừ nối dài...

Bây giờ, đi miền Tây, ngoài đường cũ qua bến xe Miền tây, qua xa lộ Đại Hàn, ta có thể chọn đường Nguyễn Văn Linh, đường Võ Văn Kiệt... Từ quận 1 hoặc Nam Sài Gòn đi Vũng Tàu, ta có thể chọn xa lộ Hà Nội, đường cao tốc Sài Gòn - Long Thành - Dầu Giây hoặc phà Cát Lái qua Nhơn Trạch.

Lẽ dĩ nhiên, tình trạng kẹt xe chưa thể chấm dứt, thậm chí còn phát sinh những cái mới như vụ kẹt ở tô làm giao thông tê liệt một phần ở xa lộ Hà Nội hàng chục tiếng đồng hồ vào đầu năm 2015. Trước đó một tuần, khi vấn đề hạn chế phương tiện giao thông cá nhân được “xới lại”,

báo chí thông tin TP.HCM hiện có 5,5 triệu xe gắn máy, 550.000 xe ô tô chưa kể phương tiện vãng lai từ địa phương khác trên địa bàn thành phố. Trung bình, mỗi ngày thành phố cho đăng ký lưu hành mới gần 1.000 xe máy, 100 ô tô. Tốc độ gia tăng lượng xe lưu hành khoảng 10 - 12%/năm trong khi diện tích đường dành cho giao thông chỉ tăng 3 - 5%/năm. Nguy cơ kẹt xe vẫn còn cao.

Báo chí vẫn thường xuyên có những bài phân tích thiếu sót ở chỗ này, yếu kém ở khâu kia. Nhưng những phân tích đó cũng chỉ rõ thành phố đã làm nhiều nhưng CHƯA ĐỦ.

Rõ ràng sự xuất hiện của hàng loạt những công trình hạ tầng ở các cửa ngõ đã khiến việc đi lại tốt hơn nhiều so với vài năm trước, với 10 năm trước. Đó là một thực tế không thể nói khác được. Khoảng vài năm nữa, khi những cây cầu qua Thủ Thiêm đã hoàn thành, khi những tuyến metro đầu tiên được đưa vào sử dụng, chắc chắn cư dân thành phố sẽ có nhiều chọn lựa hơn nữa.

Trở lại chuyện ngã tư Hàng Xanh, cầu vượt năm 2015 - dù là giải pháp tình thế - đã giải quyết thông thoáng cho cửa ngõ phía đông so với vòng xoay đã quá tải. Cũng giống như vòng xoay năm 1995 đã giải quyết thông thoáng cho ngã tư đã quá tải.

Rồi một chu kỳ 20 năm nữa sẽ đến, lúc đó cầu vượt Hàng Xanh sẽ như thế nào? Những người đã từng lái xe trong cảnh ùn tắc ở nước ngoài khi có những con đường cả 6 - 8 làn xe một chiều nói rằng quy mô cái cầu vượt Hàng Xanh chẳng “xi-nhê” gì.

Chắc đến lúc đó sẽ có chuyện để nói tiếp. Còn bây giờ, năm 2015, từ dòng người qua Hàng Xanh vẫn có thể quan sát thấy như lời bài hát *Từ một ngã tư đường phố* của Phạm Tuyên: “niềm vui phấn khởi trong ánh mắt bao người qua” ...

Xây dựng TP.HCM đa trung tâm giảm ùn tắc giao thông

TP.HCM đến năm 2025 có 10 triệu dân và sẽ là thành phố cực lớn. Mô hình phát triển không gian đô thị của thành phố đang kết hợp giữa tập trung - đa cực, đa trung tâm (bao gồm cụm trung tâm hiện hữu và các trung tâm khu vực) với phân tán - đô thị vệ tinh (Tây Bắc Củ Chi) cùng với các đô thị đối trọng như: Đồng Nai, Nhơn Trạch, Thủ Dầu Một, Tân An, Bến Lức... ngoài ranh giới hành chính trong vùng đô thị TP.HCM với bán kính 50km, hình thành chùm đô thị.

BÀI NGUYỄN ĐĂNG SƠN, PHÓ VIỆN TRƯỞNG VIỆN NGHIÊN CỨU ĐÔ THỊ VÀ PHÁT TRIỂN HẠ TẦNG
ẢNH TƯ LIỆU TV

Quy hoạch xây dựng TP.HCM phát triển không gian đô thị theo bốn hướng

- Hướng chính đông: hành lang phát triển là tuyến cao tốc TP.HCM - Long Thành - Dầu Giây và dọc xa lộ Hà Nội, phát triển các khu đô thị mới, mật độ xây dựng cao, đồng bộ về hạ tầng xã hội và kỹ thuật đô thị.
- Hướng chính nam: hành lang phát triển là tuyến Nguyễn Hữu Thọ, với điều kiện địa chất thủy văn đặc biệt, nhiều sông rạch, có khả năng phát triển về quỹ đất đô thị và điều kiện phát triển hạ tầng kỹ thuật đô thị, quy định bảo vệ sông rạch, phát huy thế mạnh đặc thù sông nước với mật độ xây dựng thấp, và không gian diện tích mặt nước phục vụ cho thoát nước.
- Hướng phụ tây - bắc: hành lang phát triển là tuyến quốc lộ 22 (xa lộ xuyên Á) với điều kiện tự nhiên khá thuận lợi, phát triển các khu đô thị mới, hiện đại và đồng bộ về hạ tầng xã hội và hạ tầng kỹ thuật đô thị.
- Hướng phụ phía tây - tây nam: hành lang phát triển là tuyến Nguyễn Văn Linh với điều kiện địa chất thủy văn không thuận lợi, phát triển hạ tầng kỹ thuật đô thị có giới hạn, tuân thủ quy định bảo vệ sông rạch, không làm giảm diện tích mặt nước phục vụ cho tiêu thoát nước.

Tuy nhiên phát triển đô thị theo các hướng trên cần kiểm soát không thể để phát triển tự phát theo kiểu văn hóa mặt tiền đường làm hỗn loạn đô thị mà để phát triển các khu đô thị mới ở các đầu mối giao thông như ga tàu điện ngầm, cảng... gắn các cụm dân cư, tiểu khu nhà ở với các khu công nghiệp, các trường đại học...

Kết nối với giao thông công cộng để giảm ùn tắc

Sự di chuyển mới chính là trọng tâm của quá trình đô thị hóa. Nó ảnh hưởng đến hình dáng của thành phố vì chúng tạo ra phương thức mới trong việc sử dụng lãnh thổ đô thị. Sự di động là quy luật quan trọng của đô thị hóa chứ không phải hậu quả của quá trình này.

Theo báo cáo của HOUTRANS (JICA) trong phần ước tính lưu lượng giao thông năm 2025, tổng lượng xe lưu thông tại TP.HCM là 36 triệu lượt/ngày, cao hơn 1,9 lần so với năm 2002. Tỷ lệ này còn cao hơn nhiều so với tỷ lệ tăng dân số. Để đảm bảo mạch máu giao thông thông suốt trước sức ép của gia tăng dân số cơ học, người nhập cư và phát triển tự phát cần có quy hoạch không gian hợp lý theo hướng đa trung tâm.

Ảnh trang bên Hầm Thủ Thiêm nổi trung tâm với đô thị mới Thủ Thiêm. **Ảnh trên** Mở rộng mạng lưới đường sá cũng cần kết hợp giáo dục ý thức giao thông của cư dân

Đối với các thành phố cực lớn, siêu thành phố thì quy hoạch cấu trúc mạng lưới giao thông chính là các đường vành đai và các trục xuyên tâm. Mạng lưới này không chỉ có ý nghĩa về giao thông đơn thuần mà còn là đường ranh giới khống chế sự phát triển đô thị theo quy hoạch.

Ngoài đường liên vùng, có các đường vành đai nội thành, vành đai ngoại thành, vành đai ngoài... đó chính là những mốc khống chế sự hoạt động của phương tiện giao thông có những yêu cầu, tính chất khác nhau.

Ngoài đường vành đai còn có đường xuyên tâm để kết nối các khu vực đô thị với trung tâm và cũng để kết nối đường vành đai với nhau. Tuy nhiên theo kinh nghiệm của nhiều thành phố lớn trên thế giới cho thấy việc xây dựng những trục đường xuyên tâm thường gây ùn tắc giao thông và gây ô nhiễm cho khu vực. Ở các thành phố hiện đại trục xuyên tâm thường là tuyến giao thông đi nổi hoặc đi ngầm (metro). Ngoài ra còn cần kết nối các đường nội đô trong mạng lưới giao thông.

Ở TP.HCM hiện nay có 10 đường hướng tâm đối ngoại kết nối TP.HCM với các địa phương lân cận trong vùng, còn có đường giao thông liên vùng có chức năng nối kết các cảng chính, các khu công nghiệp tập trung và các địa điểm trọng yếu khác ở vùng đô thị TP.HCM đi vòng quanh trung tâm thành phố tạo thành một tuyến thay thế nhằm đảm bảo thông suốt.

Có bốn đường vành đai: đường vành đai 1 đã có trong nội thành; đường vành đai 2 hiện đang tập trung xây dựng bắt đầu từ ngã tư Gò Dưa - ngã tư Bình Phước - ngã tư An Suông vòng qua đường Nguyễn Văn Linh, cầu Phú Mỹ và xa lộ Hà Nội; đường vành đai 3 đi qua 4 tỉnh, thành phố: TP.HCM (quận 9, Củ Chi, Hóc Môn, Nhà Bè) - Đồng Nai (Nhơn Trạch) - Bình Dương

(Di An, Thuận An) - Long An (Bến Lức); đường vành đai 4 đi qua 5 tỉnh, thành phố: Bà Rịa - Vũng Tàu (Tân Thành) - Đồng Nai (Long Thành, Trảng Bom, Vĩnh Cửu) - TP.HCM (Củ Chi, Nhà Bè), Long An (Đức Hòa, Bến Lức, Cần Đức, Cần Giuộc).

Tuy nhiên việc xây dựng đường xuyên tâm cũng không được rõ ràng, cho đến hiện nay mới xây dựng trục đông - tây (ngã ba Cát Lái - Bình Chánh), còn trục bắc - nam (ngã tư An Suông - KCN Hiệp Phước) vẫn chưa rõ ràng. Trong tương lai gần ít nhất có hai tuyến đường sắt cao tốc nội đô khối lượng lớn (UMRT số 1 Bến Thành - Suối Tiên, 19,7km) và (UMRT số 2 Bến Thành - bến xe An Suông, 19km) sẽ được xây dựng đến năm 2025 trong 6 tuyến metro.

Cần sớm thiết lập mạng lưới giao thông hài hòa với cấu trúc đô thị đa trung tâm để giảm ùn tắc giao thông, trước mắt cần tập trung nối kết giao thông đa trung tâm, thì ngoài các trục đường nối với trung tâm hiện hữu, cần sớm hoàn tất đường vành đai 2 và triển khai đường vành đai 3 kết nối các trung tâm khu vực, để giảm quá tải giao thông cho trung tâm hiện hữu. Ngoài ra còn cần kết nối giao thông giữa các khu công nghiệp, khu chế xuất với các cơ sở giao thông liên vùng.

Giao thông TP.HCM được quy hoạch theo hướng thành phố mở sẽ nối liền các khu đô thị mới, các khu đô thị vệ tinh, các khu công nghiệp, các công trình đầu mối liên vùng (cảng biển, sân bay) và được gắn với cả vùng.

Trên đây chủ yếu là giải pháp quy hoạch đường bộ để giảm ùn tắc giao thông, tuy nhiên còn cần kết hợp với các giải pháp quy hoạch giao thông khác như: đường sắt đô thị, đường sắt quốc gia, hệ thống tàu điện ngầm (metro), xe điện trên mặt đất (Light Rail Transit - LRT) hoặc momo-

Ảnh Việc phát triển đồng bộ mạng lưới giao thông và quy hoạch đô thị hiện đại đa trung tâm, giảm ùn tắc giao thông sẽ tăng tính hấp dẫn và khả năng cạnh tranh với các đô thị trong vùng châu Á - Thái Bình Dương.

rail, mạng lưới giao thông thủy, hệ thống cảng hàng không và các công trình giao thông tỉnh (bến xe, bãi đậu xe), để hình thành hệ thống giao thông đồng bộ kết nối đa trung tâm và kết hợp TP.HCM với vùng.

Tuy nhiên một cấu trúc đô thị đa cực thì quan hệ giữa các đô thị về mặt lao động và dịch vụ thường theo nguyên tắc “sáng đi chiều về”, do vậy cần phát triển giao thông công cộng gắn với giao thông đô thị đa trung tâm. Trước mắt về phương tiện vận tải cần phát triển nhanh vận tải hành khách công cộng, ưu tiên giao thông công cộng sức chở lớn, từng bước giảm giao thông cá nhân để góp phần kéo giảm ùn tắc giao thông, tai nạn giao thông trên địa bàn thành phố.

Cần nâng cao nhận thức xã hội về lợi ích kinh tế xã hội của giao thông công cộng để cộng đồng chủ động giảm lượng xe máy lưu thông trên đường giảm bớt tình trạng kẹt xe. Mặt khác cần cải tiến để nâng cao năng

lực phục vụ của xe buýt như các tiện ích, trạm đỗ dừng, thời gian hợp lý, tinh thần thái độ phục vụ... theo hướng phục vụ khách hàng.

Mặt khác cũng cần nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của người tham gia giao thông, nâng cao hiệu lực hiệu quả quản lý nhà nước từng bước cải thiện tình trạng ùn tắc giao thông, kéo giảm tai nạn giao thông.

Việc phát triển đồng bộ mạng lưới giao thông và quy hoạch đô thị hiện đại đa trung tâm, giảm ùn tắc giao thông sẽ tăng tính hấp dẫn và khả năng cạnh tranh với các đô thị trong vùng châu Á - Thái Bình Dương.

Xây dựng TP.HCM đa trung tâm phải là giải pháp mang tính chiến lược trong chương trình đột phá giảm ùn tắc giao thông của thành phố.

TP.HCM sẽ sớm trở thành phố đa trung tâm để giảm ùn tắc giao thông, và sẽ là thành phố đi lại dễ dàng, một tiêu chuẩn hàng đầu của thành phố kiểu mẫu. **ii**

Tên đường- tên người trong dòng chảy cuộc sống

Năm 2012, cùng với nhiều danh sĩ có tên tuổi trong lịch sử và công lao đóng góp cho đất nước, tên của cụ tổ nhà tôi là phó bảng Phạm Hy Lượng (1834-1886) được đặt cho một con đường trong khu dân cư mới ở phường Thạnh Mỹ Lợi, quận 2, TP.HCM.

BÀI VÀ ẢNH PHẠM HY HIẾU

Con cháu của cụ đang sinh sống khắp mọi nơi trên thế giới khi biết tin thì nhanh chóng tìm cách thông báo cho nhau. Con cháu ở Sài Gòn chờ ngày gắn bảng tên đường là nhanh chóng chạy xuống chụp hình. Rồi khi đã có bảng tên đường, con cháu ở nước ngoài về, con cháu từ các địa phương khác đến Sài Gòn tham quan, công tác thì trong lịch hoạt động có thêm mục “đi thăm đường mang tên cụ tổ”.

Một con đường mới được đặt tên. Một cái tên là một con người. Người đã khuất nhưng tên đường thì bắt đầu một cuộc sống.

Trước khi có tên đường, nếu dùng chức năng tìm kiếm trên google có thể chỉ ra trên dưới 100 kết quả dẫn đến từ điển, trang thơ, các tác phẩm của cụ hoặc viết về cụ. Sau khi có bảng tên đường, dùng lại chức năng trên google, số kết quả tăng liên tục. Đó là bản đồ, các thông báo, rao vặt về dịch vụ, thông tin địa chỉ doanh nghiệp... đều xuất hiện trên mạng. Những người dân ở đó có lẽ cũng dùng nhiều đến tên đường trong đời sống hàng ngày. Có lẽ trong các văn bản hành chính của phường Thạnh Mỹ Lợi, của quận 2 thì tên cụ cũng sẽ xuất hiện. Một con đường với tên gọi đã “đi vào cuộc sống”, đã hoà vào dòng chảy của cuộc sống đô thị.

Bản thân tôi sinh sống ở quận 3 nhưng từ khi biết phường Thạnh Mỹ Lợi có đường mang tên cụ tổ thì thường xuyên lui tới. Có buổi là đưa người họ hàng từ địa phương khác đến thăm, có buổi là đưa con cái đến

chụp hình. Có những buổi rảnh rỗi lái xe vu vơ cũng chạy lên, rào quanh một vòng rồi về. Đường đi lạ cũng thành quen, rồi thành thân quen. Theo sử sách ghi lại, Phó bảng Phạm Hy Lượng sinh ra, lớn lên rồi mất đi ở Hà Nội. Cả đời hoạt động của cụ gắn bó với Hà Nội, Huế, Nghệ An, Ninh Bình... chứ chưa bao giờ đặt chân đến Sài Gòn. Nhưng tên của cụ lại được vinh danh ở Sài Gòn - TP.HCM và gắn với một đường phố mới trong khu dân cư mới. Cũng như nhiều tên đường phố khác, gọi mãi thành quen, tên người - tên đường sẽ thành tên chỉ nơi chốn, có địa chỉ, có tọa độ cụ thể, trở thành một tên địa danh.

Còn nhớ, khi mới có bảng tên đường, họ hàng con cháu tập hợp được chút tư liệu về cụ, tặng thư viện ở Trung tâm Văn hóa quận 2 để giới thiệu thêm thông tin về một người được lấy tên đặt cho một con đường. Nhưng có lẽ như vậy cũng chưa đủ. Con cháu cũng rất mong có những cơ hội để có thể giới thiệu thêm về nhân thân, cuộc đời hoạt động của cụ.

TP.HCM có một hội đồng để chọn và đưa tên các danh nhân, nhà cách mạng, anh hùng liệt sĩ, mẹ Việt Nam anh hùng... vào quỹ tên đường. Những cái tên không chỉ đơn thuần là một sự vinh danh người được đặt tên. Những tên đường còn có riêng cuộc sống của nó. Các thế hệ con cháu không chỉ thêm tự hào về ông cha mình mà con thêm gắn bó với quê hương, đất nước, với thành phố yêu dấu, nơi có lưu danh tên tuổi cha ông. **iii**

www.toagroup.com.vn

TOA NANO -

TOA **NanoClean** Hybrid Nano

Công nghệ Nano Silver

Phân tử Nano Silver (phân tử bạc) có khả năng kháng khuẩn đến 99,9%*, giúp tiêu diệt vi khuẩn, vi nấm tiếp xúc trên màng sơn gây hại cho sức khỏe con người.

Các phân tử Nano Fluoro Carbon tạo thành màng sơn vững chắc, ngăn bám bẩn, dễ lau chùi.

Công nghệ Teflon® - bảo vệ bề mặt

Teflon® - Công nghệ bảo vệ bề mặt để làm tăng khả năng lau chùi và chống bám bẩn tuyệt vời kể cả những vết bẩn cứng đầu nhất.

*Teflon® là thương hiệu đã được đăng ký của DuPont và sử dụng bởi công ty TNHH Sơn TOA Việt Nam dưới sự cho phép của DuPont.

*Thí nghiệm dựa trên hai vi khuẩn: Escherichia Coli và Staphylococcus Aureus.

CÔNG NGHỆ BẢO VỆ TỔ ẤM

TOA Nanoshield Hybrid Nano

Công nghệ Nano

Là công nghệ có thể thay đổi kích thước phân tử nhỏ đến 1 phần tỷ mét (Nanomet).

Ứng dụng trong ngành sản xuất sơn, có thể cho ra đời những sản phẩm có khả năng chống thấm tuyệt hảo, chống bám bẩn bảo vệ bề mặt màng sơn.

Công nghệ Teflon® - bảo vệ bề mặt

Teflon® - Công nghệ bảo vệ bề mặt để làm tăng khả năng lau chùi và chống bám bẩn tuyệt vời kể cả những vết bẩn cứng đầu nhất.

*Teflon® là thương hiệu đã được đăng ký của DuPont và sử dụng bởi công ty TNHH Sơn TOA Việt Nam dưới sự cho phép của DuPont.

Ảnh: Hà Thành

Cái thần của một nơi chốn

Năm 1999, khi nhận nhiệm vụ xây dựng lại bộ mới một tờ báo, chúng tôi đã cậy đến cảm hứng từ một câu thơ để tạo ra cái thần cho tờ báo, đó là lời thủ thi của Văn Cao: *"Dưới mái nhà một người đang ngủ với giấc mơ của những vì sao"*.

BÀI LUY VĨ LÂN ẢNH TL

M

ùa xuân năm đó, chuẩn bị đón năm 2000, một ý khác của Văn Cao được đưa lên bìa của báo xuân của tờ báo, đó là lời của ca khúc Bến Xuân: “Nhà tôi bên chiếc cầu soi bóng, em đến thăm một lần, khi lữ chim rừng hợp đàn trên khắp Bến Xuân”

Bao giờ cũng vậy, luôn có một mối liên kết thần thánh giữa một nơi ở, chốn ở cụ thể, một không gian kiến trúc cụ thể, với cái ảo diệu cao siêu của trời đất mà một tâm hồn tinh tế như Văn Cao đã cảm thấy: một mái nhà tắm thường, một con người nằm co ngủ, nhưng đừng tưởng chỉ có thế, trong cái góc ở nôm na, bình thường ấy đang có những giấc mơ miên viễn vươn tầm vũ trụ, đang có một mối liên kết siêu nhiên âm thầm nhưng hùng mạnh xảy ra.

Ảnh hai trang Cái thần của một nơi chốn được hình thành từ các yếu tố vật thể (vị trí, kiến trúc, cảnh quan, con đường, đồ vật...) cùng các yếu tố phi vật thể (ký ức, những câu chuyện, những tài liệu, lễ hội, tưởng nhớ, nghi thức, kiến thức truyền thống, hoa văn, gấm vóc, màu sắc, mùi hương...).

Cùng thế, “*nhà tôi bên chiếc cầu soi bóng*”: chắc chỉ là một mái tranh nhỏ nhán bên một dòng sông bình dị, nhưng một sự kiện giao duyên kỳ vĩ đã diễn ra: “*em đến thăm, lữ chim rừng hợp đàn*”, đó là sự gặp gỡ của tình yêu, điều vĩ đại nhất của nhân loại đã hội tụ, và nơi đó không còn là một mái tranh vô tri giác, nó bỗng bùng nổ niềm vui và trở thành một bến xuân rạo rực.

Từ đó, tôi luôn tin vào ý niệm “Spirit Of Place” (Cái thần của một nơi chốn), một ý niệm có sức mạnh được định nghĩa trong “Tuyên bố Quebec về Bảo tồn Cái hồn của nơi chốn” (Quebec Declaration On The Preservation Of The Spirit Of Place) của tổ chức ICOMOS (viết tắt của International Council On Monuments and Sites tức Hội đồng Quốc tế về Những Kiến trúc biểu tượng và vị trí lịch sử): “Cái thần của một nơi chốn được hình thành từ các yếu tố vật thể (vị trí, kiến trúc, cảnh quan, con đường, đồ vật...) cùng các yếu tố phi vật thể (ký ức, những câu chuyện, những tài liệu, lễ hội, tưởng nhớ, nghi thức, kiến thức truyền thống, hoa văn, gấm vóc, màu sắc, mùi hương...), tất cả đóng góp to lớn để tạo ra một nơi chốn và cho nơi chốn ấy một linh hồn”.

Ảnh hai trang Trong kỷ ức của mình hay kỷ ức của dân tộc qua thi ca, âm nhạc, chúng ta cũng gặp biết bao là vãn vương quanh cái hồn vía của một chốn đi về, và chúng ta không hề thấy ở đó sự sang trọng xa hoa, hào nhoáng, lâu đài, biệt thự...

Khi xây dựng một ngôi nhà, hay bất cứ một công trình gì, chúng ta đang tạo ra một không gian vật thể. Nhưng nếu chỉ chăm bẵm đến vật thể tinh của không gian ấy, ta thấy kiến trúc bỗng như “vô hồn”. Ngôi nhà không ấm cúng, chiếc cầu đi qua chẳng ai chú ý, trường học không gây ra chút lưu luyến nào của tuổi học trò... Ngược lại, nếu tạo ra được một không gian vật thể có chỗ cho tinh phi vật thể, cái hồn của nơi chốn ấy “mọc vào”, nhập vào vật thể ta sẽ tạo được sự khác thường. Ai đã đọc tác phẩm đoạt giải Nobel văn chương của Ivo Andrić tựa đề *Những chiếc cầu trên sông Drina* đều cảm được cái hồn của vùng đất mà hai dân tộc Bosnia và Serbia “trú ngụ” qua dấu ấn những chiếc cầu tuyệt đẹp ở đây: chiếc cầu đá cổ cao vút qua những vực sông sâu bên trên là những khoảng sân rộng, lan can đẹp xây trên đỉnh cầu để chiếu chiều mọi người lên đây đàm đạo, đánh cờ, bàn chuyện thế sự... và hàn gắn những vết thương của cuộc nội chiến tại vùng đất gặp nhau giữa hai tôn giáo: Ki-tô giáo và Hồi giáo này.

Mười lăm năm trước, có anh bạn Việt kiều Pháp, kiến trúc sư trẻ tốt nghiệp ở Paris, sau khi xây dựng xong ngôi trường cho trẻ em Pháp kiều đang sống ở Sài Gòn đã mời tôi tới tham quan. Nhiều chuyện hay về kiến trúc của một trường học Pháp hiện đại được anh giới thiệu, nhưng điều làm tôi cảm động nhất là khi anh trở một góc khuất hành lang trên lầu, nơi anh cố tình làm ban công rộng ra một chút và đưa ra dưới một tán cây êm mát, rồi nói: “Tôi tạo ra các góc khuất nên thơ này cho tụi trẻ nó hẹn hò tuổi học trò, đó là nơi mà tụi nhỏ sẽ nhớ nhung suốt đời như thời học trò của tụi mình vậy!”. Lạy trời, chính xác là như thế của tuổi học trò chúng tôi 40 năm trước, của anh bạn trẻ ấy 20 năm trước và của con cháu chúng ta sau này. Kiến trúc không phải chỉ là công năng, là đẹp, là tiện lợi... kiến trúc còn là để người ta yêu nhau, để tạo ra một “frame” hình vịnh cứu của kỷ ức, để nhớ nhung bám víu đến ngàn sau.

Trong kỷ ức của mình hay kỷ ức của dân tộc qua thi ca, âm nhạc, chúng ta cũng gặp biết bao là vãn vương quanh cái hồn vía của một chốn đi về, và chúng ta không hề thấy ở đó sự sang trọng xa hoa, hào nhoáng, lâu đài, biệt thự..., ngược lại chỉ có thể là một thêm xua, một nhà cù, một hiên cúc vàng, một căn gác nhỏ nhưng ngập tràn hương thơm thoang thoang của kỷ niệm, bao bọc âu yếm bởi cái phảng phất của tơ trời, của thanh tao, của vịnh cứu...

AI mà không biết lời ca dịu dàng, tràn ngập hồi tiếc của nhạc sĩ Thanh Tùng trong bài
“Giọt nắng bên thềm”.

Lâu lắm rồi em không ghé chơi

.....

Hoa vẫn hồng trước sân nhà tôi

Chim vẫn hót trong vườn nhà tôi

Một sớm mai kia chợt thấy hư vô trong đời

Người vẫn đâu đây, người cũng đã như xa rồi

Hay căn gác nhỏ, trên đường về và bông hoa tường vi “lạc lối” giữa đêm khuya của Trịnh Công Sơn:

Một đêm bước chân về gác nhỏ

Chợt nhớ đóa hoa tường vi

Bàn tay ngắt hoa từ phố nọ

Giờ đây đã quên vườn xưa

.....

Nhiều khi bỗng như trẻ nhỏ nhà

Từ những phố xưa tôi về

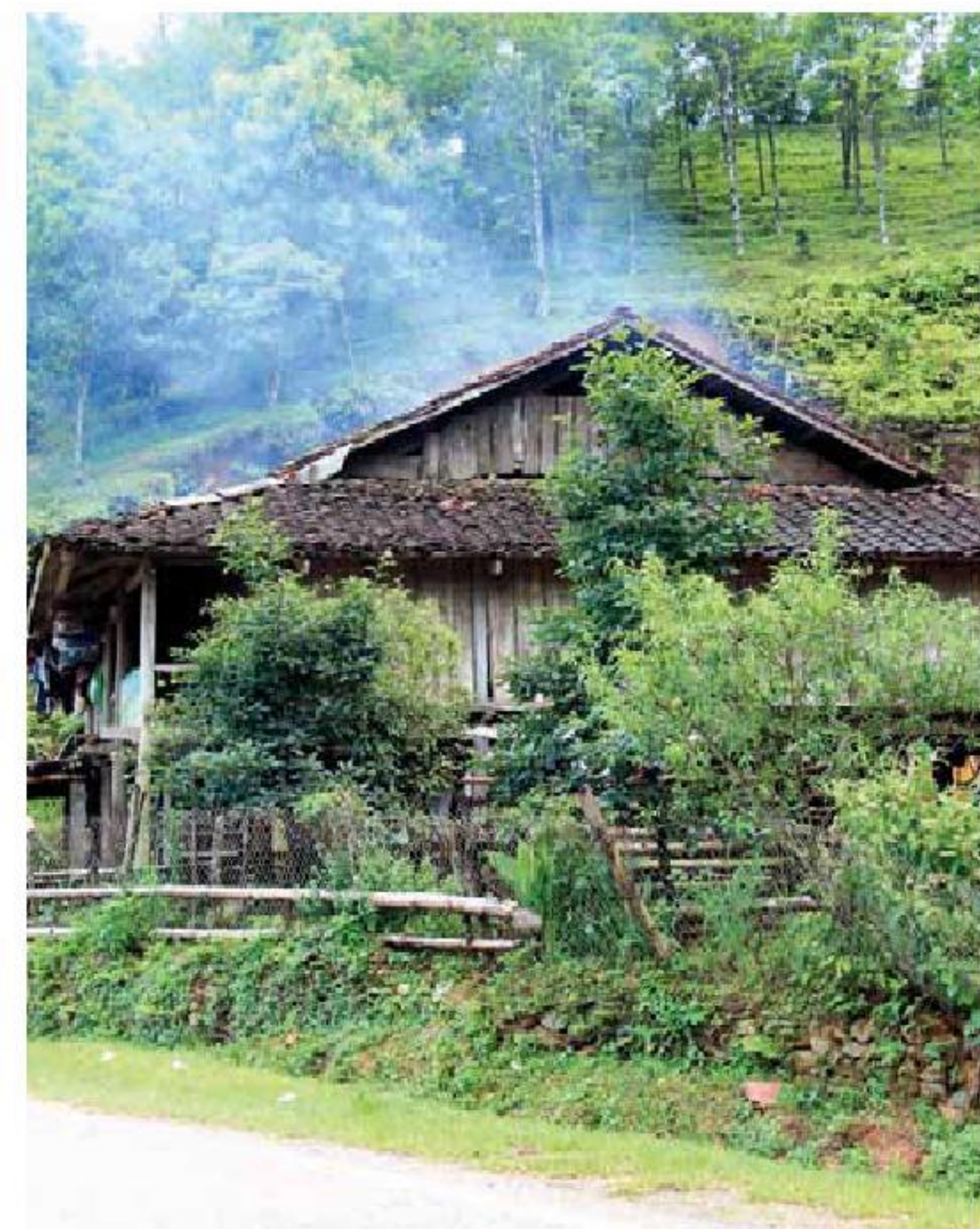
Và với điệu chachacha vẫn vương qua lời hát của Ý Lan bài *“Chiếc áo thu phai”* của Nguyễn Nghi:

Từ nơi xa tôi về qua lối mòn xưa

Tìm một người, tìm một hình bóng thân thương

Giờ đây ngôi nhà trong ngõ Quỳnh Hoa

Không còn ai, chỉ còn lại chiếc áo hoa phai... nhạt màu

Mùa đông 2011, mười ngày trước tết Nhâm Thìn tôi dành dụm được dăm ngày quay về Đà Nẵng thăm quê. Uớt át, sứt sùi điển hình của mùa đông xứ cũ làm lữ khách hơi chùn bước lang thang. Sáu giờ chiều, bất chấp mưa buồn nhớt nháp tôi lang thang đi bộ dọc theo đường Hoàng Diệu, vừa bước vào khung cảnh của Ngã Năm (một khu phố giao lộ quen thuộc của người dân Quảng Đà) thì một khoảnh khắc siêu việt hiện hình. Trời bỗng tạnh ngắt, khô ráo, ửng sáng, hiu hiu một cơn gió xuân chiều u ẩn đông đưa giữa đất trời. May thay, cảnh vật của khu Ngã Năm ấy không biết sao chưa bị nhà địa ốc nào đụng chạm nên gần y như cũ, và ở cái khoảnh khắc chạng vạng “twilight” giao thời giữa ngày và đêm đó, tôi như được cỗ máy trở ngược thời gian đưa về lại Ngã Năm của những năm 60, 70 vậy. Đúng y chang như thế, cái cột đèn nằm giữa giao lộ vẫn nhỏ bé thế, con đường đưa về phía rạp Lido xưa vẫn chậm chậm trở mình đông đưa thế, những căn nhà phố cũ xinh xắn góc đường Thành Thái nơi có nhiều người Hoa sống vẫn xinh xắn thế... Như bị một cú đụng đầu vào bức tường thời gian đến choáng váng và ở cái khoảnh khắc ấy tôi bỗng không còn chắc chắn rằng: quá khứ là cái đã mất hẳn và hiện tại là điều đang diễn ra! Tôi biết cái thân của khu phố ấy vẫn sống ở đó cho dù đã gần nửa thế kỷ trôi qua.

Lúc ấy chợt nhớ đến một cái gì đó tương tự thể hiện trong hai câu thơ của Chế Lan Viên:

Khi ta ở chi là nơi đất ở

Khi ta đi đất đã hóa tâm hồn

Và tôi bỗng cầu mong những người làm nghề tạo tác những công trình cho cuộc đời đừng quên rằng: cái chúng ta xây nên không phải là gạch đá, vì khi có những số phận nương náu ở đó, theo dòng năm tháng, đất đá ấy sẽ hóa tâm hồn. Và đấy chính là điều quý nhất mà một công trình xây dựng tạo ra cho nhân thế này.

Ngôi trường với những *con đường tình...*

Trường Nguyễn Thị Minh Khai đã có 100 năm tuổi và nổi tiếng với những nữ sinh áo tím trước đây. Tên trường Gia Long được nhạc sĩ Phạm Duy nhắc đến trong bài hát nổi tiếng *Con đường tình ta đi*: "Hỡi người tình Gia Long/ Hỡi người trong tuổi sống/ Con đường này xin dâng/ Cho người bình thường... "!

BÀI H.H. ANH.T.V

Ảnh hai trang Khởi công năm 1913, khánh thành năm 1915, đến năm 2015 này trường Nguyễn Thị Minh Khai (còn được biết đến với cái tên Trường nữ sinh Áo Tím - trường Gia Long) mới thật sự kỷ niệm 100 năm!

Trong quá khứ, ngôi trường này từng qua nhiều giai đoạn xây dựng bổ sung và sửa chữa. Năm 2003, trường được đưa vào danh mục của 55 công trình đề nghị điều tra xác lập di tích kiến trúc cổ của Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh. Cũng năm 2003, ngôi trường được lên thiết kế cải tạo - mở rộng các khối lớp. Theo KTS Nguyễn Trường Lưu, người chủ trì thiết kế thi phương án phải được trình qua các ban ngành liên quan đến bảo tồn di sản - kiến trúc. Trong quá trình thi công, mọi chi tiết trang trí được tháo gỡ và sau đó lắp đặt lại theo nguyên bản. Khoảng năm 2012, trường Nguyễn Thị Minh Khai tiếp tục được xây mới thư viện gần cây sấu cổ thụ ở phía đường Trương Định và dãy nhà hậu坎 ở góc Bà Huyện Thanh Quan - Ngô Thời Nhiệm đồng thời làm thêm sân tập - thi đấu thể thao. Công trình này do KTS Nguyễn Văn Tân chủ trì thiết kế. Giữa năm 2014 thì các công trình trên hoàn thành.

Trường Nguyễn Thị Minh Khai là một công trình kiến trúc có giá trị, chiếm trọn ô phố giới hạn bởi bốn con đường Điện Biên Phủ - Bà Huyện Thanh Quan - Ngô Thời Nhiệm - Trương Định. Đây là một trong số rất ít các ngôi trường vào thời Pháp ở TP.HCM có mặt bằng nằm trọn trong ô phố giới hạn bởi các con đường như thiết kế ban đầu. Người tình trường Gia Long được nhạc sĩ Phạm Duy nhắc đến trong bài hát nổi tiếng *Con đường tình ta đi*: "Hỡi người tình Gia Long/ Hỡi người trong tuổi sống/ Con đường này xin dâng/ Cho người bình thường.../ Con đường thành thoi nằm/ Nghe chuyện tình quanh năm"!

Tại TP.HCM, các trường xuất hiện cùng thời như Lê Quý Đôn, Marie Curie, Lê Hồng Phong, Trưng Vương... đã ít nhiều bị lấn chiếm mặt bằng, chuyển đổi công năng nên không còn giữ được như trường Nguyễn Thị Minh Khai.

Chùm ảnh này được thực hiện đầu năm 2015, năm ngôi trường kỷ niệm 100 năm ngày khánh thành và cũng đã hoàn thành việc cải tạo, mở rộng. **iii**

Ảnh hai trang Chùm ảnh này được thực hiện đầu năm 2015, năm ngôi trường kỷ niệm 100 năm ngày khánh thành và cũng đã hoàn thành việc cải tạo, mở rộng.

“Đường” và “phố” là một cặp từ quen thuộc hay đi cùng với nhau, người ta vẫn thường gọi chung là “đường phố”. “Đường” và “phố” vừa gần gũi, lại cũng có những khác biệt. Theo Từ điển tiếng Việt (tác giả Văn Tân chủ biên, NXB Khoa học xã hội - 1977) thì “đường” là: (1) Dải đất trên đó có người đi, xe chạy, nối liền hai hoặc nhiều địa điểm (2) Dải đất nói trên trong một thành phố, rộng và hai bên có nhà, phố lớn; còn “phố” là: Con đường hai bên có nhà ở một thành phố, thị trấn hay trên một đoạn đường. Định nghĩa thì như thế, nhưng trong thực tế có nhiều điểm khác, và cách hình dung của mỗi người cũng không giống nhau. Trong cảm thức của nhiều người, thì đơn giản là đường thường dài hơn, rộng hơn phố; và phố thì nhiều nhà cửa, công trình, đông vui tấp nập hơn đường. Tuy vậy, trong đô thị, trong các thành phố, khái niệm “đường” và “phố” càng nhập nhòa hơn. Nhiều khi không thể lý giải tại sao chỗ này lại là phố, chỗ kia lại là đường. Có những chỗ nhỏ, ngắn và có nhà cửa thì lại gọi là đường, và ngược lại, có những chỗ lớn hơn, dài hơn lại gọi là phố...

Cách sử dụng từ liên quan đến “đường” và “phố” cũng gọi nhiều khác biệt. Ví như nói “ra phố” thì người nghe dễ hiểu rằng đi chơi, đi dạo hay mua sắm gì, còn “ra đường” thì có vẻ như nhấn mạnh sự thay đổi về không gian, vị trí, mang nghĩa không ngồi trong nhà nữa. Nếu nói “xuống phố” thì mang đầy vẻ yên bình thong dong, còn nói “xuống đường” thì dễ liên tưởng đến... tuần hành, biểu tình.

Đường quốc lộ hay những con đường dài di nhiên không ai gọi là phố, nhưng trong đô thị thì như trên đã nói, rất khó phân định. Cùng độ lớn, độ dài, cái là phố, cái là đường; cùng tính chất, chỗ là đường, nơi là phố. Có lẽ vì vậy mà người ta hay gọi chung là đường phố. Nhưng với một tuyến đường hay con phố cụ thể, thì phải rõ ràng.

Đường SÀI GÒN *phố* HÀ NỘI

BÀI HÀ THÀNH ANH HÀ THÀNH, VĂN NGUYỄN

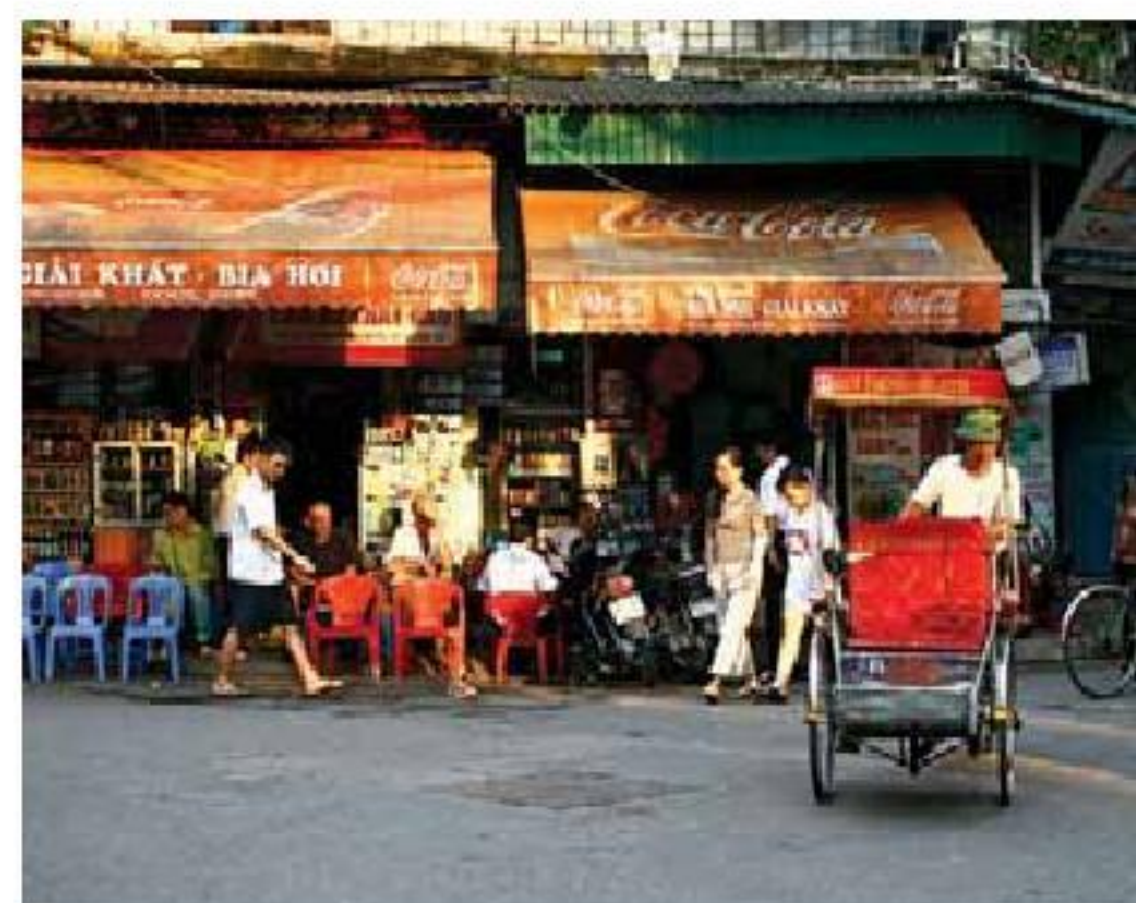

2. Nói tới Hà Nội, người ta nhắc về phố nhiều hơn. Phố Hà Nội là một cái gì rất đời thân quen, gần gũi. Không phải Hà Nội không có những con đường (lớn), nhưng dường như Hà Nội với phố, nhỏ bé, xưa cũ, lãng mạn, phảng phất buồn... mới thực là Hà Nội. Nhắc về phố là nhắc tới khu phố cổ - 36 phố phường với những phố nghề nổi tiếng; và khu phố cũ hay còn gọi là phố Tây do người Pháp quy hoạch xây dựng. Trong những nỗi nhớ, trong kỷ ức, trong kỷ niệm thì phố Hà Nội là một điều gì đó thật đặc biệt, gần gũi sâu thẳm. Chẳng phải ngẫu nhiên mà trong rất nhiều bài hát về Hà Nội của nhạc sĩ Phú Quang - người con Hà Nội, đều có hình ảnh phố. Hay như nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, dù chỉ "ghé chơi" Hà Nội, cũng đã ghi dấu bằng hình ảnh Hà Nội: *Phố xưa nhà cổ, mái ngói thâm nâu* (Lời ca khúc *Nhớ mùa thu Hà Nội*). Hình ảnh phố cổ, phố cũ là hình ảnh đặc trưng của Hà Nội, cho dù qua bao thăng trầm thời gian, phố xưa nay đã khác, thì hình ảnh phố vẫn cứ đẹp đến ám ảnh, lưu giữ trong kỷ ức bao người. Phố Hà Nội cũng là đề tài bất tận trong hội họa mà họa sĩ Bùi Xuân Phái đã đem lại cho Hà Nội một con phố miền man có tên là Phố Phái. Phố Phái chẳng bao giờ bị cũ đi hay quên lãng, cũng chẳng bao giờ bị thay đổi làm mới; cứ tồn tại như một phần linh hồn Hà Nội.

Nhiều con phố gần gũi quen thuộc với người Hà Nội với những địa chỉ. Phố Hàng Khay có hiệu ảnh Quốc Tế, phố Tràng Tiền có hàng kem nổi tiếng, phố Hàng Ngang có cửa hiệu truyền thần, phố Hàng Buồm có đền Bạch Mã - một trong Thăng Long tứ trấn, phố Lý Nam Đế có nhà số 4 - tạp chí Văn nghệ Quân đội của những nhà văn mặc áo lính...

Hà Nội mở rộng ra nhiều, có nhiều đường phố mới, vậy nhưng nói phố Hà Nội thì có lẽ người ta chỉ liên tưởng đến phố cổ, phố cũ. Nói "lên phố" được hiểu là đi tới khu vực Hồ Gươm, khu phố cổ. Và mỗi khi có sự kiện gì, hay tết nhất, người ta đi chơi phố là cứ phải đi vào khu trung tâm cũ, tới Hồ Gươm. Nói về Hà Nội, nhớ về Hà Nội cũng là nói tới, nhớ tới phố - phố của Hà Nội ngày xưa, thưa vắng, thâm trầm, lãng đãng và bình yên.

Ảnh hai trang Hình ảnh các con phố Hà Nội luôn gợi cảm giác xưa cũ, hơi u buồn và bình yên. Và dù là phố (Hà Nội) hay đường (Sài Gòn) thì với mỗi người đó là một phần của kỷ ức, của hoài niệm.

3

Khác với Hà Nội nhỏ bé với những con phố cũng nhỏ bé, thì Sài Gòn lại có nhiều con đường lớn, có những đường được gọi là đại lộ. “Đường” Sài Gòn nhiều hơn “phố”, cho dù những con đường ấy cũng có nhiều nhà cửa, công trình. Và cũng khác với hình ảnh phố Hà Nội bình yên, tĩnh lặng thì đường Sài Gòn luôn đông đúc, náo nhiệt. Trước năm 1975, Sài Gòn đã có những con đường lớn, chịu ảnh hưởng quy hoạch của phương Tây, và các vấn đề về giao thông, đô thị cũng đi trước, hiện đại hơn Hà Nội. Lần đầu tới Sài Gòn, ai cũng dễ choáng ngợp, bối rối khi bước đi hay chạy xe trên đường. Những con đường lớn, những giao lộ lớn, những tòa nhà lớn... là hình ảnh của một Sài Gòn hoa lệ.

Ở Sài Gòn, rất nhiều con đường lớn đi xuyên qua khu trung tâm (quận 1, quận 3), nối hai đầu thành phố. Có thể kể như đường Hai Bà Trưng, Nam Kỳ Khởi Nghĩa, Cách Mạng Tháng Tám, Võ Thị Sáu, Điện Biên Phủ, Nguyễn Thị Minh Khai... Ngay cả khu vực “trung tâm của trung tâm” ở quận 1, còn có các đại lộ Trần Hưng Đạo, Nguyễn Thái Học, Lê Lợi, Nguyễn Huệ... Nhiều con đường Sài Gòn gắn với những công trình kiến trúc mang đậm dấu ấn lịch sử đô thị, như đường Nguyễn Huệ với tòa nhà Ủy ban Nhân dân thành phố, đường Lê Lợi với Nhà hát lớn, đường Đồng Khởi với Nhà thờ Đức Bà, đường Lê Duẩn với dinh Thống Nhất... Hình ảnh những con đường Sài Gòn cũng là hình ảnh của một thành phố vừa có chiều sâu lịch sử, lại vừa năng động, hiện đại, phát triển.

Nói về đường phố Sài Gòn, không thể không nhắc tới sông nước. Đó là một phần của thành phố. Sông nước Sài Gòn từng là “kinh mạch mở ra một đô thị”, là nền tảng của quy hoạch phát triển Sài Gòn trong quá khứ và cả tương lai. Hệ thống kênh rạch chằng chịt từng là những tuyến giao thông huyết mạch trong lịch sử, là những đường phố theo đúng nghĩa. Dẫu bây giờ, thủy đạo đã trở nên

yếu thế, thì sông ngòi, kênh rạch Sài Gòn vẫn có ý nghĩa lớn cùng với những con đường. Dòng kênh Nhiêu Lộc - Thị Nghè hồi sinh với hai tuyến đường Hoàng Sa, Trường Sa đã trở thành tâm điểm mới của Sài Gòn. Tuyến đường Võ Văn Kiệt (đại lộ Đông Tây) dọc kênh Tàu Hủ - Bến Nghé trở nên đẹp và lãng mạn hơn. Đường Tôn Đức Thắng bên sông Sài Gòn mở ra không gian sông nước mệnh mang...

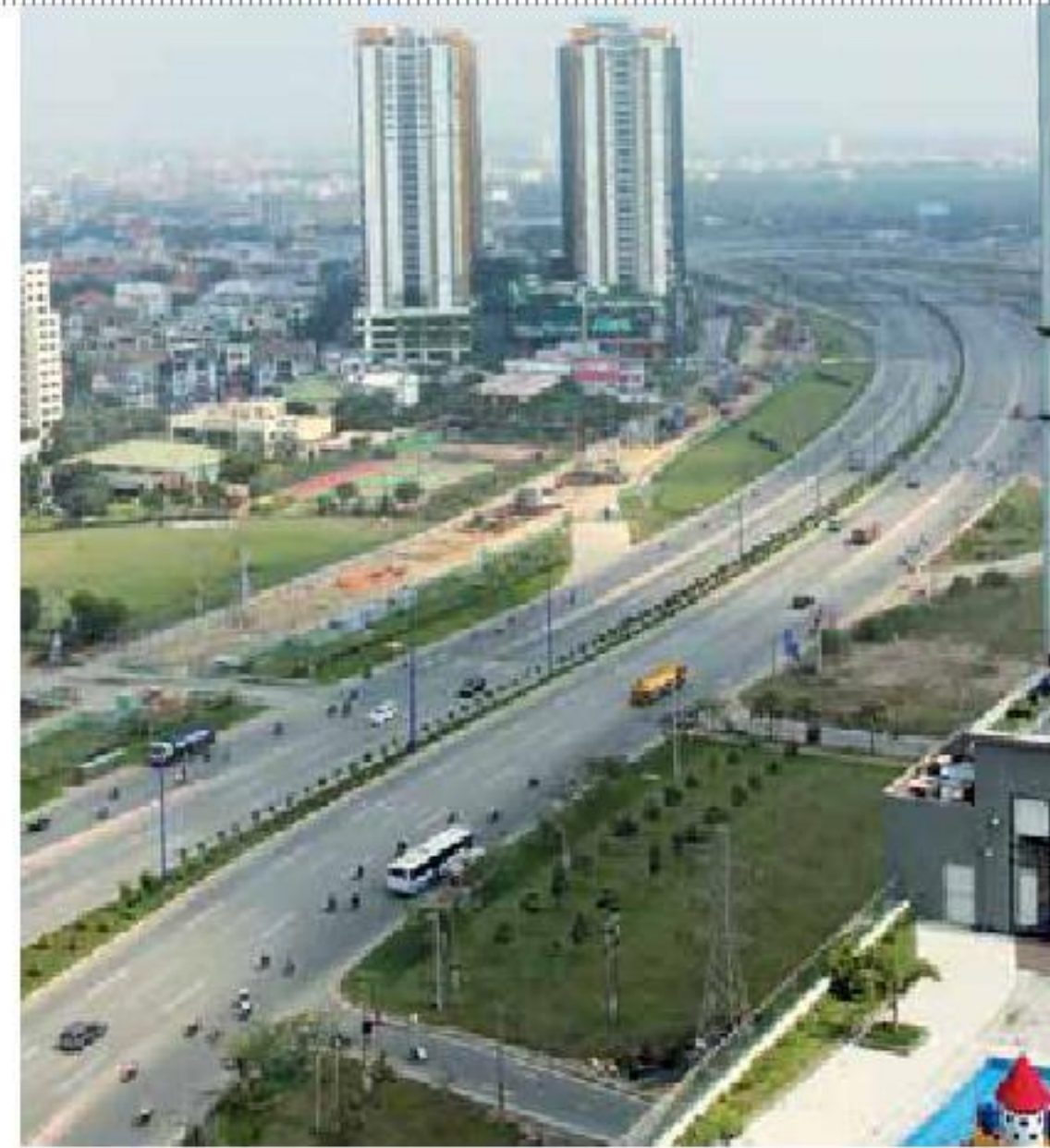
Sài Gòn cũng mở rộng hơn. Thành phố có nhiều con đường mới cùng những khu đô thị mới. Những con đường nối tiếp những con đường và vẫn mang những dấu ấn rất riêng của thành phố hơn 300 năm tuổi.

4

Mọi sự so sánh đều khập khiễng. Những cũng có những thú vị khi so sánh đường Sài Gòn với phố Hà Nội, như một sự ghi nhận về nhanh và chậm, mới và cũ. Đó cũng là đặc trưng của Sài Gòn và Hà Nội, hai thành phố lớn nhất với nhiều đường phố nhất. Dù là phố hay đường, thì những đường phố cũng là một phần cơ thể không tách rời của đô thị, mang nhiều ý nghĩa hơn là nơi để đi hay xây nhà cửa. Có những con phố, con đường thành chứng tích và biểu tượng lịch sử. Có những đường phố là địa chỉ quen thuộc. Có những đường phố là dấu ấn, là kỷ ức của đời người... Ai ít nhiều cũng có những kỷ niệm liên quan đến mỗi con đường, góc phố. Và ai cũng có đường phố của riêng mình... Trong cuộc sống, người ta phải đi trên đường, phố; và đường phố trở nên thân quen như những người bạn. Dù là Hà Nội hay Sài Gòn ta cũng có những người bạn mới, bạn cũ là những con đường; để khi đi - về, ta nhung nhớ, bồi hồi; để khi vui - buồn ta lại ghé. Những con đường làm nên linh hồn thành phố và tâm hồn của mỗi con người.

Lại nói đường Sài Gòn, phố Hà Nội. Ở nhiều đô thị, biến tên đường phố có mang hình một biểu tượng, cũng là biểu tượng thành phố. Như ở Đồng Hới là Quảng Bình quan, ở Huế là Ngọ Môn, ở Đà Nẵng là cầu sông Hàn với quần thể Ngũ Hành Sơn, ở Hội An là chùa Cầu... Hà Nội đã có hình tượng Khuê Văn Các trên biến tên đường phố từ rất lâu. Còn Sài Gòn - TP.HCM, một đô thị có bề dày lịch sử và vai trò quan trọng như vậy, lại không có biểu tượng? Có thể lấy hình ảnh chợ Bến Thành làm biểu tượng được chứ? Tại sao không? 🍵

Ảnh hai trang Hình ảnh những con đường Sài Gòn cũng là hình ảnh của một thành phố vừa có chiều sâu lịch sử, lại vừa năng động, hiện đại, phát triển.

Sài gòn *phố và tôi*

Tác phẩm *Phố nắng*

Tôi là dân nhập cư, như hàng triệu cư dân trong thành phố này. Nhưng thời gian tôi sống nơi đây đã dài hơn nhiều so với nơi tôi sinh ra. Và nếu như có người nào đó hỏi “Bạn tới từ đâu?”, tôi vẫn luôn đáp: “từ Sài Gòn”. Đã ở đây rồi, thì là vậy. Giản dị như người Sài Gòn, phải không?

BÀI VÀ TRANH TRẦN THUY LINH ẢNH NGỌC HOÀI

Nhớ ngày nào mới đặt chân tới đây, tôi đã nghe người Sài Gòn dùng từ “thành phố” như một danh từ riêng để nói về nơi sống của mình và đã ngạc nhiên lắm. Từ ngạc nhiên, đi tới tò mò, muốn hiểu những gì ẩn chứa đằng sau “thành phố” - danh-từ-riêng ấy. Chuyến đi đầu tiên ở nơi từ-nay-là-nhà của mình là một chuyến đưa khách Âu đi thăm thú những con đường đã gắn liền với bất kỳ người Sài Gòn nào: Catinat - Đồng Khởi, Charner - Nguyễn Huệ, Bonard - Lê Lợi, De La Somme - Hàm Nghi... và còn nhiều nữa, những con đường và tên gọi không thể tách rời với mảnh đất này trong suốt quá trình 75 năm hình thành nên một đô thị (1623 - 1698), tồn tại và phát triển tới ngày nay. Lại một điều là tôi không thấy mình xa lạ trên những con đường ấy. Đi lại, giới thiệu và hướng dẫn cho du khách, cứ như đây là nơi chôn nhau cắt rốn của mình. Gắn gũi và thân thuộc đã là cảm giác ngay từ những ngày đầu tiên.

Với một người có một thú vui luôn đi tìm nguồn sáng như tôi, phố Sài Gòn không chỉ là phố. Những con đường Sài Gòn trong sớm mai, một vạt nắng chiếu xuyên qua những gốc cổ thụ buồng rơm trên thảm cỏ nơi công viên 30.4, cả cái nắng trưa gay gắt làm bùng lên chùm hoa giấy trên ban công những ngôi nhà kiểu Pháp trên đường Lê Lợi hay tòa chung cư góc Lý Tự Trọng - Đồng Khởi..., tất cả đều có một sức hút đến lạ kỳ và làm nên một hình ảnh khác biệt về phố trong tôi. Đi lại trong suốt bao nhiêu năm qua trong trung tâm thành phố đến

Ảnh: Nguyễn Công Thành

Từng góc đường, con hẻm nhỏ cũng có thể là nơi người Sài Gòn tụ họp ăn uống, tán gẫu mỗi khi có dịp.

Dù là con đường nhỏ tồn tại hàng trăm năm, đã đi vào thơ ca hay những con đường mới mở với đầy ắp ồn ào, khói bụi thì những con đường Sài Gòn vẫn và sẽ để lại trong ký ức của những người đã sống trên mảnh đất thoáng đạt, cởi mở, rộng lòng với tất cả mọi người này.

thuộc từng góc đường, quen từng hàng cây, la cà trong những con hẻm nhỏ gần như mỗi trưa hè, để hiểu ra rằng phố Sài Gòn thật lạ và thật khác biệt, dù rằng không một ai có thể nói, mình biết hết những gì thuộc về Sài Gòn. Có một thời, quán phở Bắc trong con hẻm nhỏ xiu ngoằn ngoèo nơi góc Pasteur - Lê Thánh Tôn và gánh xôi của bà lão góc đường là nơi ăn sáng của tôi. Bà lão đã đi xa, quán phở thì vẫn bên bị cùng năm tháng. Có một thời tôi hay uống cafe ở công viên Chi Lăng và mua trái cây của một bà người Bắc mà chúng tôi - cả Bắc lẫn Nam - đều gọi là u già. Con đường Nguyễn Huệ với vòng xoay cây liễu và hàng kios ở giữa đã luôn là một định hướng cho người trở về sau mỗi chuyến đi xa. Giờ thì tất cả đều chỉ còn trong ký ức. Cũng có một thời, lang thang trên đường Đồng Khởi, Lê Lợi và thương xá Tax đã là thói quen khi rảnh rỗi. Đi tới mức, hầu hết những người bán hàng cũng như cư dân trên con đường đó quen mặt mình. Quen tới mức, cứ lâu lâu vào Eden Passage là các chị, các anh hỏi: “Bấy nay biến đâu mất dạng vậy em ơi? Phê hòn?”, nghe thấy ấm ảm gì đâu. Giữa đường nắng mà dịu mát như đang trong nhà.

Thành phố này khác hẳn với Hà Nội, nơi phố và người thông dong sống, mùa thong thả trôi và về trăm mặc cổ kính vẫn lan trên các mái nhà, mặc cho sự định hướng phát triển thành một đại đô thị. Khác hẳn với sự uy nghiêm, tinh túy nhuộm màu tâm linh, ngàn đời không đổi của cố đô Huế xưa. Khác luôn cả một Đà Lạt mộng mơ hay một Đà Nẵng đang ngày càng trở nên rộng lớn với những đại lộ hoành tráng và khách sạn năm sao lộng lẫy. Có lạ không, khi tôi lại thấy có tất cả những điều ấy trên những con đường Sài Gòn “của tôi”? Bạn sẽ hiểu, khi la cà trong trung tâm thành phố vào những sáng tinh mơ cuối tuần như tôi. Ngắm những tia nắng sáng xuyên qua vòm me trên đường Nguyễn Du, như muốn bay theo những lá me li ti trong gió, dõi theo từng cánh bồ câu góc quảng trường nhà thờ Đức Bà, hay Pasteur - Lê Lợi, khi dòng người và xe còn chưa tấp nập. Chọn một quán cafe trên đường Đồng Khởi: trong hẻm nhưng lại là mặt tiền, không phải cao ốc, nhưng lại ở trên cao, là trong nhưng lại ở ngoài, ghé nệm nhưng lại dưới bóng cây. Gọi một tô hủ tiếu Mỹ Tho hay mì Quảng, phở Hà Nội hay bánh mì Tây, và nhâm nhi một ly cafe Việt pha phin hay Capuchino

Ý. Đa dạng như phố và đường. Để rồi say sưa ngắm phố ngắm xe, thả mình trong những sáo, tranh, vọng cổ hay tiếng saxophone điệu nghệ của Trần Mạnh Tuấn vọng lên từ thềm Nhà hát thành phố giữa những âm ỉ tiếng xe, giữa những lao xao đủ mọi giọng miền và ngôn ngữ, ngay dưới chân mình. Bạn cũng sẽ hiểu, khi lao mình vào dòng người xe cuốn cuộn trên phố mỗi giờ tan tầm hay cả không tan tầm, chạy ngang qua những công trình ngón ngang ngay giữa lòng thành phố hay những bờ kè sạch đẹp ở ngoại vi. Và dù tôi cũng tự thấy mình là người hoài cổ, thường xuyên nuối tiếc những cafe Brodard, Givral, thương xá Tax, hay những quán bún bò, gỏi cuốn, những hiệu sách nhỏ khu Eden, tôi cũng vẫn thích thú khi được ngắm nhìn thành phố từ tầng 50 của tòa nhà Bitexco hay mua sắm trong những trung tâm thương mại hiện đại. Tôi vẫn thích thả mình trong những không gian xưa cũ nhưng cũng vẫn thấy sôi nổi hào hứng với đèn màu và cái ồn ả tới tận đêm trên phố Sài Gòn. Có gì mâu thuẫn? Trong thành phố này? Trong tôi? Trong bạn? Trong những người Sài Gòn?

Và càng ngày tôi càng hiểu ra rằng, sự khác biệt trong chính bản thể của thành phố và trong chính những cư dân của nó - những điều tưởng chừng như đầy mâu thuẫn - lại chính là điều làm nên thần thái của thành phố này. Cũ và mới, đơn giản và cầu kỳ, thực tế và bay bổng, hỗn nhiên và sắc sảo. Là điều mà khiến ai cũng tìm thấy mình trong phố nơi đây. Là điều làm cho Sài Gòn luôn là một nơi khoáng đạt, cởi mở và rộng lòng với tất cả mọi người, dù là người trong thành phố hay khách thập phương. Có phải chính vì vậy, mà người ta hay nói, “người Sài Gòn” không nhất thiết phải là người sinh ra tại đó? Sài Gòn là của tất cả mọi người.

Ở Sài Gòn, người ta kêu phố là đường. Và dù có những con phố cổ nhỏ xiu như Lê Công Kiều, Nguyễn Thiệp, Tôn Thất Đạm, Mạc Thị Bưởi... tồn tại đã hàng trăm năm, chúng cũng vẫn là đường. Vẫn là một cái gì đó thật rộng rãi, thật hồn hậu ngay nơi tên gọi của chúng. Dù cho bao đổi thay đã đi qua, năm tháng và những sai lầm của con người đã và đang tiếp tục để lại những dấu ấn - đôi khi thật đáng cay - trên những con đường ấy, trong tôi vẫn tồn tại một thành phố - nơi tôi không sinh ra, nhưng đang được sống - một thực thể đầy yêu thương mang tên gọi: Những con đường Sài Gòn. **iii**

Dù là con đường nhỏ tồn tại hàng trăm năm, đã đi vào thơ ca hay những con đường mới mở với đầy ắp ồn ào, khói bụi thì những con đường Sài Gòn vẫn và sẽ để lại trong ký ức của những người đã sống trên mảnh đất thoáng đạt, cởi mở, rộng lòng với tất cả mọi người này.

thuộc từng góc đường, quen từng hàng cây, la cà trong những con hẻm nhỏ gần như mỗi trưa hè, để hiểu ra rằng phố Sài Gòn thật lạ và thật khác biệt, dù rằng không một ai có thể nói, mình biết hết những gì thuộc về Sài Gòn. Có một thời, quán phở Bắc trong con hẻm nhỏ xiu ngoằn ngoèo nơi góc Pasteur - Lê Thánh Tôn và gánh xôi của bà lão góc đường là nơi ăn sáng của tôi. Bà lão đã đi xa, quán phở thì vẫn bên bị cùng năm tháng. Có một thời tôi hay uống cafe ở công viên Chi Lăng và mua trái cây của một bà người Bắc mà chúng tôi - cả Bắc lẫn Nam - đều gọi là u già. Con đường Nguyễn Huệ với vòng xoay cây liễu và hàng kios ở giữa đã luôn là một định hướng cho người trở về sau mỗi chuyến đi xa. Giờ thì tất cả đều chỉ còn trong ký ức. Cũng có một thời, lang thang trên đường Đồng Khởi, Lê Lợi và thương xá Tax đã là thói quen khi rảnh rỗi. Đi tới mức, hầu hết những người bán hàng cũng như cư dân trên con đường đó quen mặt mình. Quen tới mức, cứ lâu lâu vào Eden Passage là các chị, các anh hỏi: “Bấy nay biến đâu mất dạng vậy em ơi? Phê hôn?”, nghe thấy ấm ản gì đâu. Giữa đường nắng mà dịu mát như đang trong nhà.

Thành phố này khác hẳn với Hà Nội, nơi phố và người thông dong sống, mùa thong thả trôi và về trăm mặc cổ kính vẫn lan trên các mái nhà, mặc cho sự định hướng phát triển thành một đại đô thị. Khác hẳn với sự uy nghiêm, tinh túy nhuộm màu tâm linh, ngàn đời không đổi của cố đô Huế xưa. Khác luôn cả một Đà Lạt mộng mơ hay một Đà Nẵng đang ngày càng trở nên rộng lớn với những đại lộ hoành tráng và khách sạn năm sao lung lay. Có lạ không, khi tôi lại thấy có tất cả những điều ấy trên những con đường Sài Gòn “của tôi”? Bạn sẽ hiểu, khi la cà trong trung tâm thành phố vào những sáng tinh mơ cuối tuần như tôi. Ngắm những tia nắng sáng xuyên qua vòm me trên đường Nguyễn Du, như muốn bay theo những lá me li ti trong gió, dõi theo từng cánh bồ câu góc quảng trường nhà thờ Đức Bà, hay Pasteur - Lê Lợi, khi dòng người và xe còn chưa tấp nập. Chọn một quán cafe trên đường Đồng Khởi: trong hẻm nhưng lại là mặt tiền, không phải cao ốc, nhưng lại ở trên cao, là trong nhưng lại ở ngoài, ghé nệm nhưng lại dưới bóng cây. Gọi một tô hủ tiếu Mỹ Tho hay mì Quảng, phở Hà Nội hay bánh mì Tây, và nhâm nhi một ly cafe Việt pha phin hay Capuchino

Ý. Đa dạng như phố và đường. Để rồi say sưa ngắm phố ngắm xe, thả mình trong những sáo, tranh, vọng cổ hay tiếng saxophone điệu nghệ của Trần Mạnh Tuấn vọng lên từ thềm Nhà hát thành phố giữa những âm ỉ tiếng xe, giữa những lao xao đủ mọi giọng miền và ngôn ngữ, ngay dưới chân mình. Bạn cũng sẽ hiểu, khi lao mình vào dòng người xe cuộn cuộn trên phố mỗi giờ tan tầm hay cả không tan tầm, chạy ngang qua những công trình ngón ngang ngay giữa lòng thành phố hay những bờ kè sạch đẹp ở ngoại vi. Và dù tôi cũng tự thấy mình là người hoài cổ, thường xuyên nuối tiếc những cafe Brodard, Givral, thương xá Tax, hay những quán bún bò, gỏi cuốn, những hiệu sách nhỏ khu Eden, tôi cũng vẫn thích thú khi được ngắm nhìn thành phố từ tầng 50 của tòa nhà Bitexco hay mua sắm trong những trung tâm thương mại hiện đại. Tôi vẫn thích thả mình trong những không gian xưa cũ nhưng cũng vẫn thấy sôi nổi hào hứng với đèn màu và cái ồn ào tới tận đêm trên phố Sài Gòn. Có gì mâu thuẫn? Trong thành phố này? Trong tôi? Trong bạn? Trong những người Sài Gòn?

Và càng ngày tôi càng hiểu ra rằng, sự khác biệt trong chính bản thể của thành phố và trong chính những cư dân của nó - những điều tưởng chừng như đầy mâu thuẫn - lại chính là điều làm nên thần thái của thành phố này. Cũ và mới, đơn giản và cầu kỳ, thực tế và bay bổng, hỗn nhiên và sắc sảo. Là điều mà khiến ai cũng tìm thấy mình trong phố nơi đây. Là điều làm cho Sài Gòn luôn là một nơi khoáng đạt, cởi mở và rộng lòng với tất cả mọi người, dù là người trong thành phố hay khách thập phương. Có phải chính vì vậy, mà người ta hay nói, “người Sài Gòn” không nhất thiết phải là người sinh ra tại đó? Sài Gòn là của tất cả mọi người.

Ở Sài Gòn, người ta kêu phố là đường. Và dù có những con phố cổ nhỏ xíu như Lê Công Kiều, Nguyễn Thiệp, Tôn Thất Đạm, Mạc Thị Bưởi... tồn tại đã hàng trăm năm, chúng cũng vẫn là đường. Vẫn là một cái gì đó thật rộng rãi, thật hồn hậu ngay nơi tên gọi của chúng. Dù cho bao đổi thay đã đi qua, năm tháng và những sai lầm của con người đã và đang tiếp tục để lại những dấu ấn - đôi khi thật đáng cay - trên những con đường ấy, trong tôi vẫn tồn tại một thành phố - nơi tôi không sinh ra, nhưng đang được sống - một thực thể đầy yêu thương mang tên gọi: Những con đường Sài Gòn. **iii**

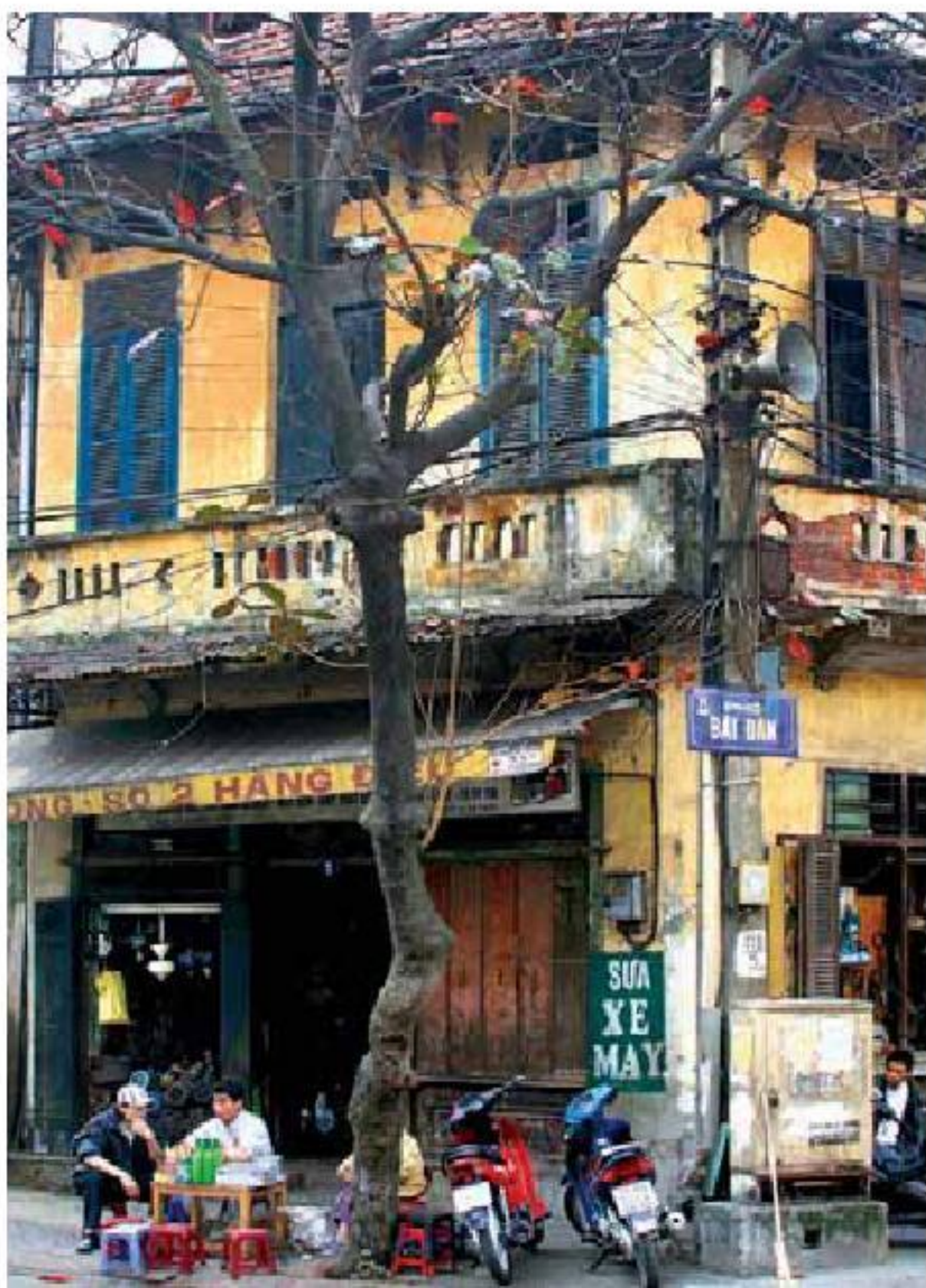
Ảnh trên và dưới Người đẹp người có quyền chảnh, nền đường đẹp đường cũng có quyền kiêu.

Hà Nội "ra phố mà yêu"

...Cùng may, mấy người bạn hay chơi lại có nhà trên phố, toàn đường đẹp, toàn người hay. Chả biết vì ở đường đẹp nên người hay, hay nhờ người hay nên nom đường càng đẹp.

BÀI THUYẾT LÊ ANH TLKT

Bạn kể: Vào cái hôm nghe tin có bạn gái cùng lớp đại học mà bạn thầm yêu trộm nhớ đột ngột bỏ về quê đi lấy chồng, tự dung bạn bỗng... biết làm thơ. Một câu duy nhất, chợt bật ra từ đầu đó: "Chao ôi đất trời quang đảng quá". Ấy là lúc bạn vừa bước ra khỏi cổng trường ĐH Tổng hợp Hà Nội (ĐH KHXH&NV bây giờ), nhìn sang bên kia là khu công nghiệp Cao - Xà - Lả (Cao su - Xà phòng - Thuốc lá) khói cuộn trắng trời, càng thấy đất trời miên man tuếnh toáng.

Chốn cũ đường xưa ấy, kể mà giờ bạn có dịp về lại, hẳn đừng mơ thốt lên câu thơ thất tình mà như thế tươi vui kia nữa. Cảm xúc trôi đi - đã đành, mà còn cả vị, đường xưa cũng đã khác đi nhiều lắm. Con đường Nguyễn Trãi chạy qua trường Tổng hợp và khu Cao - Xà - Lả (giờ người ta hay gọi là tuyến đường sắt trên cao Cát Linh - Hà Đông), xưa quang đảng rộng dài là thế, mà giờ hẹp hãn vì giữa đường lỗ nhỏ những mố cầu và ga tàu điện, đang xây dở nên chung quanh quây tòn kìn mít, khiến đường đã chật lại càng hẹp. Và bên trên là công cả một dải bê tông lạnh lùng chạy dài, là nỗi thấp thỏm của người đi đường sau mấy sự cố bê tông rơi trúng xe và người liên tiếp. Nên, giờ mà có nhà hứng làm thơ, chắc có khi bạn phải chuyển từ thơ tình qua thơ thế sự là chắc: "Chao ôi đất trời quang... quác quá" - dám lắm!

Khôn ra thì đừng về lại, bạn nhé!

Ảnh hai trang Có những không gian, có những con đường mà người yêu Hà Nội mong sao mãi đừng thay đổi.

2.

Cũng như bạn, mình chẳng có cơ may được ở cạnh những con đường đẹp. Đây, đi học đại học, thì cũng chính là con đường Cao - Xà - Lá, rộng dài thôi chứ cũng còn lâu mới huê tình. Rồi tới lúc đi làm, lại cũng chỉ chuỗi xuống dưới đoạn ấy một chút, lại vẫn là một con đường tro khắc bê tông, gần như không có một mống cây xanh nào. Nhiều hôm đi giữa nắng trưa, bả cả mắt mà chả biết nhìn vào đâu cho dịu bớt. Tới lúc chát bóp mua được cái nhà, lại cũng phải đi tìm nhà ở những khu hẻo nhất, xe máy vào được ngõ là may, đầu dám mơ xa đến hai chữ “quần thể”. Lúc bấy giờ nhà Hà Nội còn siêu đắt, dân tình lè muốt mặt mới mua được, rồi còng lưng trả nợ mới làm nên “kỳ tích”, chứ chưa có chung cư giá rẻ và dễ dàng tiếp cận giá gốc như bây giờ. Nên nhà có xa, đường có xấu, cũng đành chịu. “Con nhà lính, tính nhà quan” sao được!

Cũng may, bù lại, là mấy người bạn hay chơi lại có nhà trên phố, toàn đường đẹp, toàn người hay. Chả biết vì ở đường đẹp nên người hay, hay là nhờ người hay nên nom đường càng đẹp. Nhưng mà chảnh thì phải biết. Rủ chúng nó đi chơi, đừng mơ chúng nó cho xe ngược lên đón, là cứ phải cái sự “trâu tim cọc”, mà “trâu” ở đây chính là bọn... đường xấu, còn “cọc” chính là bọn... đường đẹp. “Nàng đẹp, nàng có quyền”, thì “đường đẹp, đường cũng có quyền” như ai vậy!

Mà xét về cái sự thuận đường, thì chạy qua đón chúng nó cũng phải. Chưa kể, tất cả cái sự ăn chơi đều tập trung hết trên ấy, chủ yếu quanh quanh mấy cái hồ xinh xinh, mấy cái đường nhỏ nhỏ. Nem nướng Nhà Thờ, cơm rang Mã Mây, bún mọc Bảo Khánh, miến lươn Chàn Cẩm, “phở máng” Bát Đàn, “cháo chửi” Lý Quốc Sư, hải sản - lòng lợn Lò Sũ, nem tai bà Hồng Cầu Gỗ, bánh cuốn - bún thang Hàng Gà, phở cuốn - lẩu ếch Trúc Bạch... Không lụy chúng nó thì lụy ai, trừ phi không có tâm hồn ăn uống. Mà Hà Nội, nhất là vào những cử rét se se, cấm có đứa nào nhin ăn quà vặt cho được! Nên lại cứ phải cố mà chơi với bọn “đường đẹp”, cố mà bám mấy cái hồ, “lâu rồi đời mình cũng... tươi”!

3.

Nhớ có lần, bị lạc đường ở Hà Nội. Ấy là năm thứ nhất đại học, tháng đầu tiên tập sống xa nhà. Một chiều muộn mình với bạn lóc cóc xe đạp đi “thăm thình” thủ đô. Loanh quanh vòng vèo thế nào đến tối mịt vẫn chưa tìm được đường về. Đã thế, xa xa lại có một vệt gì sẫm mờ trông như núi. Bạn níu áo mình lo lắng: “Hay lạc qua Sóc Sơn rồi?”. Lắm chằm lại gần, hóa ra là... làng Bác, và vệt sẫm mờ kia chính là lũy tre ngà bên làng Bác lúc ngà chiều, nhìn từ góc đường Hoàng Diệu. Chẳng bù cho trước đó, cứ tìm đường lên làng Bác, để ngắm một lần cho biết, thì tìm mãi không ra. Tới lúc không tìm, lại gặp.

Ấy vậy mà về sau, đó lại chính là con đường mình gần như “mòn đường chết cở”, vì trót yêu một anh ở mạn Tây Hồ. Lại dính phải bọn “đường đẹp” nên kiểu gì mà con gái con lữa lại cứ phải suốt ngày lên đón “nó”. Phải nổi anh người yêu cũng thuộc hàng “cậu ấm” nên không chiều không được. Không đón thì khỏi đi chơi. Nhưng được cái, chơi mạn đấy thì vui, giận dỗi nào rồi cũng tan biến hết. “Góc phố nơi anh hẹn, hàng ngọc lan xoa bóng mát, tỏa hương bát ngát...” không khéo là viết về... chuyện tình của mình và anh chàng “cậu ấm” kia chứ ai, thế luôn!

Thế rồi mà chuyện tan. Yêu phải “cậu ấm”, không có lúc “lạnh” thì mới là lạ! Và mình nhớ là tròn đúng mười năm trước khi có bộ phim *Vừa đi vừa khóc*, mình cũng đã từng “sắm vai chính” trong bộ phim đó (cũng lại thế luôn!). Vì đúng là mình đã “vừa đi vừa khóc” dọc “đường tình yêu” - đường Phan Đình Phùng - con đường duy nhất ở Hà Nội có tận những 4 hàng cây sồng đôi dọc hai bên vỉa hè. Có thể là vì tò búng ốc cay xè vừa phải ăn một mình ở Phủ Tây Hồ. Cũng có thể vì hương ngọc lan quen quen vừa thoảng đến như trêu ngươi từ đâu đó. Và thậm chí, có thể còn vì... khoản tiền nhuận bút vừa nhận cộm cộm trong túi quần, thật đúng là “ngồi trên tiền” mà không vui nổi, sao ta? Là vì thiếu cái cậu chàng mặt búng ra sữa kia sao, nhưng đúng là mỗi lần hán ta phụng phịu - như trẻ con, là cái con bé tinh lè “đầu sai cuối vác” là mình đẩy lại mèm hết cả lòng vì tưởng đấy là... Hà Nội, là cái bọn “đường đẹp” nó đương nhiên phải được quyền “làm le” như thế.

Có ai đại trai mà đại tử con đường đại đi như mình không thể hờ hời?

*“Nhưng ơ kia, đừng anh
Đừng tự trực xuất mình ra
khỏi thành phố của em
Đừng làm kẻ hành khất nào
ở những thành phố khác
Sao không thể yên lòng
làm người đi lạc
Khi em - ngọn đèn đường -
dù vờ vình sáng trên cao...”*

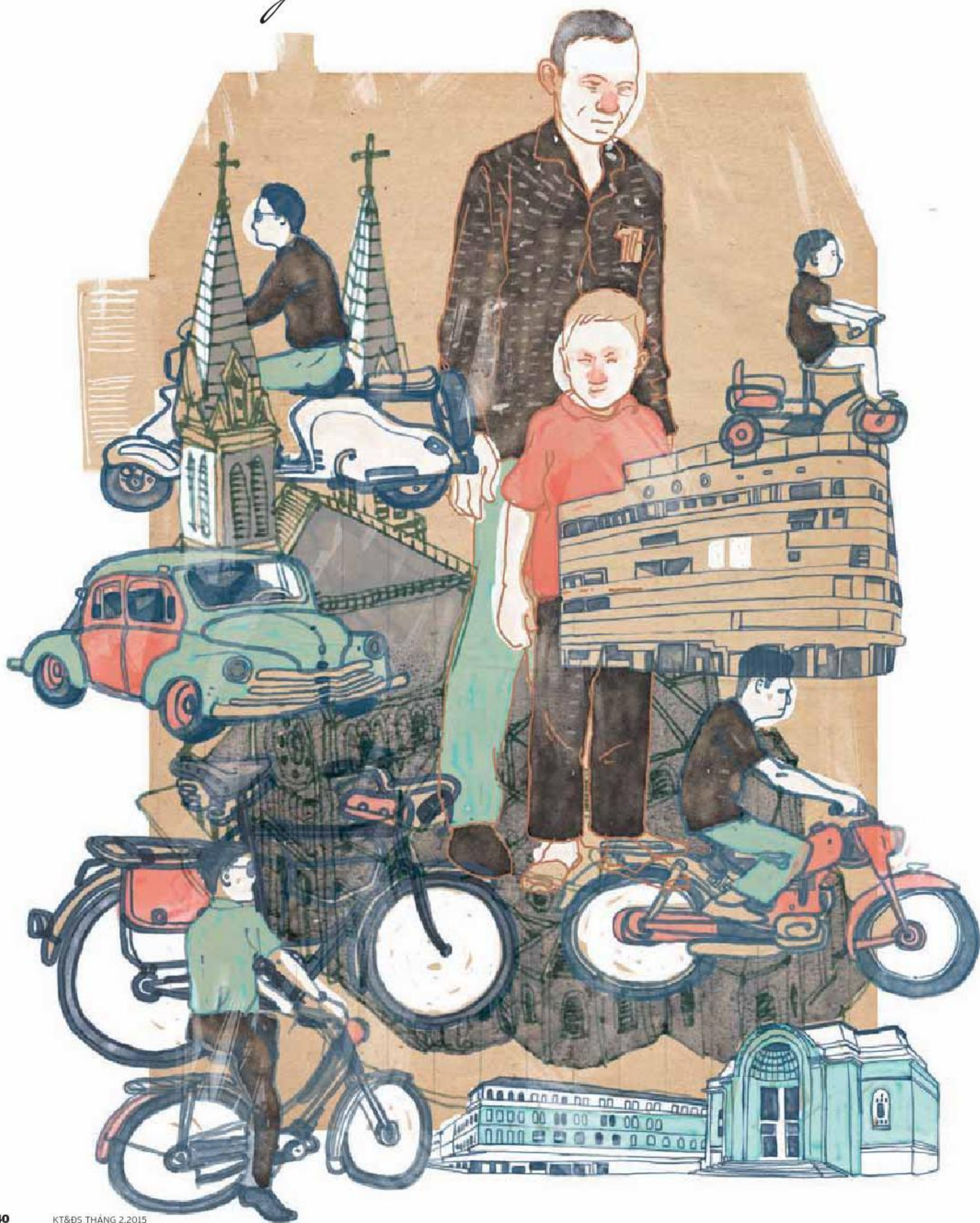
4.

Nhưng cũng chính nhờ đường đẹp mà thời đại học, mình đã từng làm được bao thơ đăng báo, lại còn được cả giải thưởng, đủ để trả tiền học phí suốt mấy năm học chứ đùa đâu! Của đáng tội, loanh quanh thế nào lại toàn làm thơ về “cậu ấm”: “*Quyến rũ con đường bằng một thoáng nghiêng/ Mất phố rồi thành cận thị* (à là vì cái cậu ấy bị cận thị)/ *Đã đi là đi như gió/ Chênh vênh một nẻo tóc thế*”, “*Lấy lời tỏ tình làm giấy thông hành/ Anh đi vào thành phố của tôi/ Đừng nói gì nữa là hơn/ Nhân danh kẻ được yêu/ Tôi sẽ hững hờ lắm đấy*” (quả này là bốc phét, vì ba năm mê cậu ấy, thế là mình chưa từng một phút lơ là). Đến đoạn này thì mới đúng là thật này: “*Nhưng ơ kia, đừng anh/ Đừng tự trực xuất mình ra khỏi thành phố của em/ Đừng làm kẻ hành khất nào ở những thành phố khác/ Sao không thể yên lòng làm người đi lạc/ Khi em - ngọn đèn đường - dù vờ vình sáng trên cao...*”.

Nhớ có lần bị mẹ giễu: “Mày yêu ai toàn yêu ngoài đường”, ý bảo mình chọn người yêu kiểu gì mà toàn như chỉ để đi chơi (và làm thơ), là chính, chứ chả bao giờ để ý nó lo được gì cho mình, làm được gì cho mình, hay ít ra, học được gì từ nó.

Chả trách, rốt cuộc, toàn thấy chả đâu vào lại với đâu...

Đường Sài Gòn *vừa hát vừa trôi*

Những buổi chiều cuối năm, đường phố chợt hối hả, chợt lao xao. Chiếc xe nào cũng dường như nặng oằn bao bị. Dầu giàu dầu nghèo, tết đến thì nhà cửa cũng cần tinh tươm sung túc nên mua được gì thì mua, tài vé nhà được gì thì tài. Là phong tục, là lệ thói mất rồi, đi ngược lại thì khó an tâm.

BÀI TRƯỞNG GIA HÒA ẢNH LEFT STUDIO

Anh là một cá thể cô đơn trong dòng hối hả bất tận đó. Anh huyết sáo mỗi khi hết việc về nhà. Anh huyết sáo mỗi khi hết việc lao ra quán hện. Anh có thói quen huyết sáo trên đường đi, bất kể là đi đâu. Anh là thính giả của chính mình. Anh lấy âm thanh trong trẻo ấy để tự mình làm tươi lại những ủ dột. Anh muốn khi về đến nhà, bụi bặm và cơ cực đã xanh trong theo tiếng huyết sáo, nằm lại ở bên ngoài. Nhưng chiều nay, khi dừng xe chờ đèn đỏ, có một cô bé mắt to nhìn anh, cô bé làm thính giả của anh trong 60 giây ồn ào khói bụi. Anh mỉm cười, vẫy vẫy tay. Bàn tay bé xíu xiu của cô bé vẫy đáp lại anh, rồi xa dần theo một ngã rẽ khác. Cô bé đã mang tiếng huyết sáo của anh đi mất rồi. Suốt quãng đường còn lại, anh thấy nhớ nhưng một nỗi niềm xưa cũ.

Anh nhớ ngày xưa... Anh nhớ thính giả đặc biệt của mình trên những con đường Sài Gòn.

Đường Sài Gòn vừa hát vừa trôi, anh và cô đã yêu nhau trên những con đường Sài Gòn chật nức mộng mị. Bao nhiêu bài thơ, bài hát cô đã rót vào tai anh để bây giờ đến đâu anh cũng nhớ!

Nhưng bố anh thì khác...

Mới đêm qua, anh chở bố bằng xe gắn máy đi một vòng trung tâm Sài Gòn coi đèn. Anh chạy từ Tân Bình ra, vòng một cung ở Nhà thờ Đức Bà, ông ngồi sau cứ chặc lưỡi khen đẹp quá. Rồi anh xuôi theo Đồng Khởi chạy về phía Bạch Đằng, trên đầu hai cha con lấp lánh muôn ánh đèn. Ông già phấn khích thật sự rồi bùng lên hát ta đi trong muôn ánh sao vàng rừng cò

tung bay rộn ràng và mê say... Ông hát to, hát hào hứng không kìm nén. Người chạy xe bên cạnh nhìn hai cha con như... quái vật. Anh vừa xấu hổ vừa cảm thấy thương cha tột cùng!

Ông là một quân nhân, giải phóng xong thì về quê cưới vợ, sinh ra anh. 40 năm sống cùng hòa bình, cha anh là một nông dân cam phận. Không đói kém nhưng không bao giờ thành thói. Mọi ước mơ dồn hết vào anh, mà thằng con trai cán mốc 40 vẫn chưa lấy vợ! (Dù nó là kỹ sư, dù nó đã thoát kiếp nhà thuê mua được một căn hộ ở Tân Phú. Đường phố Sài Gòn nó thuộc như lòng bàn tay. Nhưng đường nào cũng kéo nó về kỷ niệm. Nó không quên được thính giả chương trình huyết sáo giữa đường của nó).

Thành phố lên đèn cũng chục năm rồi. Người xe chen chúc nhau đi giữa đêm cuối năm mà hầm hầm nóng bụi vì những động cơ đốt trong đang hoạt động không ngưng nghỉ. Anh hối hận sao đến tận bây giờ, anh mới chở được cha mình đi coi đèn thế này. Ông già đang hát hào sảng thế kia. Ông chẳng màng hòa bình đã cho mình được gì, hay hòa bình đã ghim đời ông xuống ruộng đồng vùng kinh tế mới. Ông chẳng màng đèn hoa thế kia đã trở nên nhàm chán với con trai mình từ bao năm nay.

Ngay phút này ông như một đứa trẻ, ông thấy phấn khích vì được đi dưới rừng sao. Thế thôi. Và ông hát, tiếng hát bật lên tự nhiên từ lồng ngực. Tiếng hát một người nông dân 40 năm mới biết đèn hoa đô hội nó rực rỡ, hoành tráng và choáng ngợp thế nào.

Đường Sài Gòn vừa hát vừa trôi. Cha anh còn hát thì nước mắt anh còn rơi.

Những nẻo đường du xuân

Còn gì thú vị bằng chuyến đi cùng gia đình rong ruổi trên chiếc xe thân quen trong những ngày xuân. Nếu tính theo thời gian, giới hạn lái xe từ một buổi đến trong một ngày hoặc tính theo quãng đường, trong khoảng cách trên dưới 400 km, ngày tết, bạn có thể chọn lái xe từ Sài Gòn đi Đà Lạt, Nha Trang, Phan Thiết, Vũng Tàu, Cần Thơ, Cần Giờ...

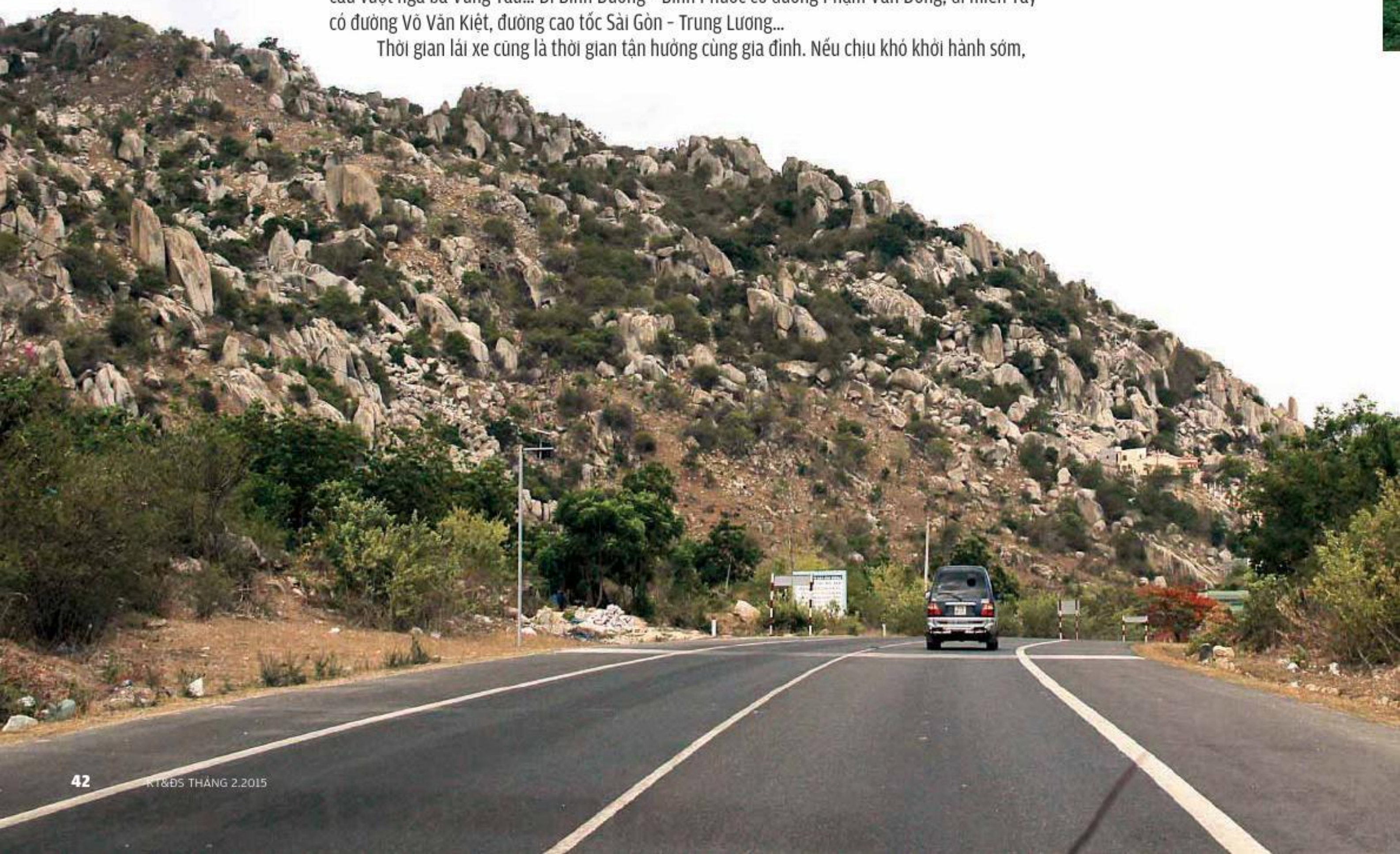
BÀI PHẠM HY HƯNG LONG ẢNH NGHINH PHONG

S

o với ngày thường, chuyến đi ngày tết có nhiều điều thú vị hơn

Đầu tiên là đường đi thông thoáng, ngồi sau vô lăng sẽ có cảm giác thoải hơn ngày thường. Ngày tết, các công trình thi công đều nghỉ hoặc hạn chế tối đa việc ảnh hưởng đến giao thông, bạn sẽ gần như chắc chắn không gặp “hung thần” container, xe ben chõ đất. So với vài năm trước, tính đến đầu năm 2015 này, các cửa ngõ xung quanh Sài Gòn có rất nhiều cầu, đường mới. Đi Vũng Tàu có đường cao tốc, có hầm vượt sông Sài Gòn, cầu Phú Mỹ, xa lộ Hà Nội, cầu vượt ngã ba Vũng Tàu... Đi Bình Dương - Bình Phước có đường Phạm Văn Đồng, đi miền Tây có đường Võ Văn Kiệt, đường cao tốc Sài Gòn - Trung Lương...

Thời gian lái xe cũng là thời gian tận hưởng cùng gia đình. Nếu chịu khó khởi hành sớm,

Ảnh trên và dưới Nếu như những con đường miền Bắc cho cảm giác hùng vĩ, chập chùng thì phần lớn những con đường miền Nam lại cho cảm giác yên bình, thanh thản.

bạn sẽ không thiếu những phút phấn khích nhồi chân ga, ôm cua, cao hứng hát theo những giai điệu yêu thích bên cạnh người thân. Chiếc xe lao vút đi, bên ngoài là khung cảnh mùa xuân. Phía trước là hứa hẹn những ngày nghỉ tết.

Điều thú vị tiếp theo là bữa sáng dọc đường. Bạn có thể chọn trước một quán quen với những món ưa thích. Bạn cũng có thể tùy hứng, thấy quán nào đông khách hoặc có “view” thú vị là tạt vào. Không còn là bánh chưng và thịt, những món ăn dọc đường mang đến hương vị lạ và khung cảnh hấp dẫn. Đường ngày tết vắng vẻ, hầu như chỉ toàn xe đi chơi. Ngày tết đường như cũng vui vẻ hơn, ai cũng mặt cười. Dừng xe giữa đường, gặp nhau trong quán, không quen biết cũng có thể bắt tay, chúc mừng năm mới, hỏi thăm đi đâu, nghỉ ở đâu, chừng nào về?

Bỏ lại sau lưng thành phố ồn ào những xe cộ và người đi chơi tết đông đúc ở thành phố, bạn sẽ gặp những cảnh tết ở quê. Có thể đó là một vườn mai nở rực rỡ nhìn thấy trên đường đi Vũng Tàu. Có thể sẽ là những vật hoa anh đào trên đường vào Đà Lạt. Có thể là một quán ăn nào đó ven đường đi Phan Thiết, người chủ niềm nở chào đón bằng câu “chúc mừng năm mới”.

Sau những phần khích dọc đường, khoảng qua buổi trưa hoặc giữa chiều, bạn sẽ đánh vòng cua đưa chiếc xe đến một resort hoặc khách sạn đã chọn trước. Đạp thắng, nhìn công-to-mét, tính thời gian, chia vận tốc trung bình, bạn tự khen mình là tay lái lẹ trong khi vợ đưa mắt lườm nói “mèo khen mèo dài đuôi, đường vắng vậy ai lái chẳng được!”.

Những người lễ tân với nụ cười tươi tắn đón khách ngày xuân. Trong khi người lớn ngả lưng trên ghế thưởng thức một ly nước mát thì những đứa trẻ bắt đầu khám phá, hỏi thăm hỏ

Ảnh Hầu hết những con đường đi các tỉnh đều vắng vẻ trong những ngày xuân.

KINH NGHIỆM CHIA SẺ

- Thời gian khởi hành lý tưởng nhất là mừng hai lễ ngày mừng một vẫn có thể lo tết gia đình ở thành phố. Đưa xe đi chăm sóc, bảo trì khoảng trước tết một tuần. Có thể nhờ người chăm sóc xe giới thiệu địa chỉ đại lý hoặc garage, cây xăng tin cậy ở nơi đến, lưu số điện thoại cần thiết. Nhớ chuẩn bị một danh mục nhạc theo sở thích, sắp xếp sao cho dễ chọn, dễ điều chỉnh nhất.
- Nếu có thể, nên chuẩn bị bản đồ du lịch ở nơi đến, xác định đường đi rõ ràng trước khi khởi hành. Kiểm tra, sắp xếp giấy tờ xe đầy đủ.
- Chuẩn bị đồ ăn, nước uống dọc đường theo ý thích như trái cây, bánh kẹo. Hãy biến chiếc xe - không gian di động thành một căn phòng tiện nghi, vui và phù hợp với gia đình bạn.
- Đi chơi buổi tối ở địa phương mới đến, nếu không rành đường thì dứt khoát không nên dùng xe nhà mà nên đi taxi.

boi, phòng bida, karaoke ở đâu. Nhận phòng và những ngày xuân bên người thân trong thế giới riêng của gia đình bắt đầu.

Hẳn nhiên lái xe đi chơi ngày tết là khoảng thời gian người lớn không phải lo nghĩ công việc, trẻ em tạm quên nỗi lo đèn sách. Nhưng những ngày nghỉ ở một điểm đến cũng cần một số kinh nghiệm để tránh những phiền phức không đáng có, đôi khi sẽ làm giảm mất niềm vui.

Đầu tiên là nên tránh những điểm vui chơi đông đúc nếu thật sự không có nhu cầu. Không phải chỗ nào đông cũng là vui. Đông đúc thường kèm theo ồn ào, quá tải và dịch vụ không được như ý. Kinh nghiệm của người viết bài này là chẳng ai bắt bạn phải đến chỗ đông người. Muốn vậy, chỉ cần lưu ý chọn lựa một chút là có thể có những điểm đến thú vị. Đầu tiên là nên đặt trước chỗ. Khách sạn phù hợp, phải đặt trước chỗ. Nhà hàng ngon cũng nên như vậy. Các chương trình giải trí thì nên chọn lựa theo kiểu “tránh đụng hàng”. Ví dụ như buổi tối ở Đà Lạt, đừng nên chen chúc ra chợ ban đêm, đừng nên đến một tiệm cà phê mà “ồ Sài Gòn ai cũng hẹn nhau phải đến”. Tại sao lại không chọn một phòng trà ca nhạc nào đó ở phố núi? Ở Nha Trang cũng vậy. Tại sao phải chen chúc đi ăn hải sản trên biển? Ipad, Iphone, điện thoại và những người tiếp tân sẽ giúp bạn tìm ra những điểm đến, những bữa ăn phù hợp. **III**

Màu tím con đường bằng lăng

Mới đây một cô bạn xa Sài Gòn hơn 30 năm, nơi cô ở quanh năm lạnh giá, do sức khỏe kém bác sĩ khuyên cô nên tìm nơi nắng ấm để tránh đông, quê cha đất tổ là chọn lựa hợp lý nhất. Thế nhưng Sài Gòn bây giờ khác xa Sài Gòn mấy mươi năm trước, những con đường trở nên ồn ào, tấp nập, thậm chí “con đường có lá me bay” ngày nào giờ cũng không còn như xưa nữa đã làm cô “ngán ngại”.

BÀI THANH LAN ẢNH V.N

Tôi thì cam đoan, dù vậy nhưng Sài Gòn vẫn còn những con đường nhỏ nhỏ, yên tĩnh và quan trọng là có trồng cây để “bốn mùa thay lá, thay hoa”. Nghe thế đám bạn nhao nhao “chọn con đường có trồng hoa dầu đi để mỗi lần có gió thì cánh hoa dầu sẽ xoay tit bay bay”, “con đường có lá me bay vừa đẹp vừa nên thơ và được đi vào thi ca”... Với một nụ cười hóm hỉnh cô bạn “Việt kiều” khẳng khái yêu cầu bọn tôi tìm được con đường mà nơi ấy phải trồng loại cây cô thích, “cây gì?”, “điều bóng đó”!

Mỗi người sống ở Sài Gòn, đến Sài Gòn, đều có thể chọn cho mình một con đường Sài Gòn để nhớ, để hoài niệm khi có thể. Và chắc chắn hình ảnh của những hàng cây bên đường sẽ theo suốt cả một con đường kỷ ức.

Tôi đã từng ước mình sẽ sống trong một căn nhà nhỏ ở một con đường cũng nhỏ thôi nhưng phải được trồng toàn hoa bằng lăng tím.

Từ một quyển tuyển tập thơ được đọc lúc mười ba tuổi, tôi đã chọn bài *Màu tím hoa sim* của nhà thơ Hữu Loan để chép vào quyển tập thơ sưu tầm cho riêng mình bởi tôi yêu cái màu tím của hoa sim - dù hồi đó chưa lần nào thấy được loài hoa này. Màu hoa yêu thích ấy một lần nữa gặp lại khi tôi đọc bài thơ kể về một cô em gái hậu phương đòi anh trai tiền tuyến gửi về cho mình một cành hoa bằng lăng tím ép khô do chính tay anh hái dọc đường hành quân. Yêu cầu đó dĩ nhiên được thực hiện, cô gái nhận được quà nhưng giận dỗi lần trách móc bởi “sao chỉ gửi mà anh không trở lại”. Màu tím của hoa sim, của hoa bằng lăng theo tôi suốt thời hoa bướm.

Lần đầu tiên tôi được chiêm ngưỡng màu hoa tím tím ấy cách đây gần hai mươi năm, lần đi công tác ở Long Xuyên. Sáng sớm đi dạo loang quanh không định hướng cứ thấy có đường là quẹo, bỗng trước mắt tôi một con đường nhỏ chỉ toàn hoa bằng lăng. Tôi lặng người, trời ơi đây là

loài hoa mình thích, từng chùm, từng chùm hoa li ti nở rộ. Con đường “rực” một màu tím. Với nhiều người và cũng như chính tôi màu tím mang về gì đó buồn buồn, màu của man mác chia ly, thậm chí có vẻ sên sến, nhưng ngay thời khắc đó con đường như bừng sáng, hết sức đẹp, hết sức nên thơ. Tôi đã đi lại trên con đường “bằng lăng” đó rất nhiều lần và thậm chí còn len lén hái một cành vừa đi vừa ngắm hoa vừa đọc thầm bài *Hoa tím bằng lăng* của thuở nào. Ngày cuối cùng ở thành phố ấy tôi đã đến con đường đó nhìn hoa rồi thầm hứa sẽ mua một ngôi nhà nhỏ trên một con đường cũng nhỏ trồng toàn hoa bằng lăng tím.

Để thực hiện ước mơ, đi đến đâu ở Sài Gòn tôi cũng để ý xem con đường đó trồng hoa gì. Nhưng tìm hoài cũng không thấy. Buồn, thất vọng rồi lại quay ra trách móc “loài hoa đẹp đến vậy tại sao không được chọn trồng trên đường”, rồi “phải chi mình có quyền sẽ chọn vài con đường để trồng hoa bằng lăng”, và như cô gái làm nũng “thôi Sài Gòn không có thì ta về tỉnh vậy”. Thật vậy, cứ mỗi lần đi đến địa phương nào, tôi đều tìm đến những con đường có trồng bằng lăng để ngắm, để ước ao, để tiếc nuối...

Đến một ngày, cô bạn thời cấp sách đến trường hẹn gặp hứa sẽ cho tôi một món quà bất ngờ. Và rồi con đường nhỏ với toàn cây bằng lăng trĩu nặng những chùm hoa tím tím hiện trước mắt, tôi lặng người - hết như ngày nào thấy hoa tím ấy, cười như cô bé lần đầu được nhận món quà mình yêu thích, rồi len lén chùi nước mắt và tôi biết mình sẽ làm gì.

Trầy trật mãi, hai năm sau tôi mới thực hiện được ước mơ kéo dài hàng mấy mươi năm của mình. Giờ vào mùa hoa nở, ở chính Sài Gòn - nơi tôi sinh ra và lớn lên - ở chính ngôi nhà của mình, ngồi ngoài balcon với tách café, tiếng nhạc nhẹ nhàng, kia là con đường vắng với hàng cây bằng lăng trải dài một màu tím tím. Nếu thích có thể với tay ngắt “cành hoa tím tím bé xinh xinh báo xuân nóng” (*). Với tôi hạnh phúc chỉ vậy thôi.

Và Sài Gòn bây giờ cũng đã có nhiều con đường mới trồng cây bằng lăng để mai đây những cô gái yêu màu tím như tôi có một con đường riêng mình lưu dấu kỷ niệm. Như ở các đoạn đường Trường Chinh, Nam Kỳ Khởi Nghĩa, Nguyễn Thái Sơn, Phan Xích Long...

*Lời bài hát *Gửi người em gái miền Nam* của Đoàn Chuẩn - Từ Linh.

Phong cách Ý *chào năm mới*

Làm mới tường nhà bạn, để cùng nhau đón xuân, là việc không thể bỏ qua, sơn nước pha lê tuyết MYKOLOR Platinum Snow và sơn nước khảm ngọc trai MYKOLOR Platinum Twinkie sẽ đem đến cho ngôi nhà của bạn sự thẩm mỹ, thời trang và đẳng cấp.

Đây là hai dòng sản phẩm mới của sơn Mykolor, khởi nguồn từ nước Ý, vùng đất với những kinh đô thời trang, của những giá trị kiến trúc, lịch sử, văn hóa...

Sơn mykolor platinum twinkie – sơn nước khảm ngọc trai

Mykolor Platinum Twinkie là bước đột phá mới của sơn trang trí kết hợp giữa những hoa văn màu độc đáo với những ánh lấp lánh ngọc trai. Sơn tạo ra những bức tường khảm ngọc trai ấn tượng với những mảng ánh sáng huyền ảo cùng sắc màu như luôn thay đổi khi bạn nhìn ở các góc độ khác nhau.

Twinkie với 36 sắc màu ấn tượng. Sơn thích hợp cho những mảng

tường nội thất sang trọng, sơn làm cho ngôi nhà của bạn có hiệu ứng tương phản với những màu sắc mang đậm phong cách cổ điển pha lẫn hiện đại.

TWINKIE dễ dàng thi công bằng cọ, thích hợp trang trí đồng thời tạo điểm nhấn cho một mảng tường hoặc cả bức tường hay trần nhà thạch cao, và mảng xi măng với các họa tiết như khảm ngọc trai một cách hoàn hảo và lấp lánh.

Mykolor platinum snow – sơn nước pha lê tuyết

MYKOLOR PLATINUM SNOW là loại sơn trang trí tạo hoa văn cao cấp làm cho các bức tường sinh động với những hiệu ứng bông tuyết.

SNOW có thể biến đổi ngay cả một bức tường đơn điệu thành một tác

NHẬN XÉT VỀ SƠN MYKOLOR PLATINUM TWINKIE

KTS Trần Đức Vinh - Công ty Phương Đông architects
239 Hoàng Hoa Thám, P. 5, Q. Phú Nhuận, TP. HCM

1. VỀ TÍNH THẨM MỸ

Dòng sơn Twinkie mang đến thêm một lựa chọn ấn tượng cho các nhà thiết kế. Sự kết hợp giữa kết cấu bề mặt gỗ ghê và nước sơn lấp lánh ánh ngọc trai tạo nên hiệu ứng rất thú vị. Điểm mạnh của dòng sơn này mang đến vẻ sang trọng cuốn hút cho những không gian nội thất, đặc biệt là các thiết kế với phong cách cổ điển.

Đi nhiên, hiệu ứng ánh ngọc trai là khá ấn tượng, song nó sẽ khó để được sử

dụng trong một số xu hướng thiết kế đương đại đang được khuyến khích (kiến trúc xanh, kiến trúc bền vững, ...), khi mà người ta ưa chuộng những bề mặt gỗ ghê nhưng không để cao lắm sự "bóng bẩy". Theo quan điểm của tôi, nhà sản xuất nên có thêm một số lựa chọn bổ sung ngoài lớp sơn phủ với "hiệu ứng ánh ngọc trai".

2. VỀ PHƯƠNG PHÁP THI CÔNG

So với các lựa chọn khác như sơn giả đá hay sơn gấm, sơn gai đòi hỏi phải có máy hỗ trợ và thợ sơn có tay nghề cao (đặt biệt là sơn giả đá marble), dòng sơn Twinkie có ưu điểm về phương pháp thi công. Hầu hết các thợ sơn có tay nghề bậc trung đều có thể thực hiện các thao tác trong quy trình sơn một cách dễ dàng. Đây là lợi thế lớn để phổ biến rộng rãi dòng sơn này.

NHẬN XÉT VỀ SƠN MYKOLOR PLATINUM SNOW

KTS Phan Bảo Huy - Công ty TNHH tư vấn thiết kế - xây dựng kiến trúc mới
103 Nguyễn Hữu Tiến, P. Tây Thạnh, Q. Tân Phú, TP.HCM

Dưới góc nhìn kiến trúc sư, Mykolor là một dòng sơn đặc biệt, mang tính ứng dụng cao. Tính thẩm mỹ và ứng dụng là tiêu chí đầu tiên của kiến trúc sư, nổi bật và đẳng cấp khác biệt không có chất liệu nào có thể thay thế. Tính năng sơn hoa văn tuyết SNOW làm tăng tính thẩm mỹ, đa diện. Thi công dễ dàng tạo điều kiện thuận lợi để hiện thực hóa ý tưởng kiến trúc. Với tôi, Mykolor không chỉ là sơn mà là tinh hoa công nghệ lẫn nghệ thuật đương đại!

phẩm nghệ thuật với hiệu ứng là những họa tiết trang trí bằng những bông tuyết đẹp tuyệt vời. Sơn thích hợp dùng cho tất cả các bề mặt sơn nước nội thất. Với Snow, bạn sẽ không ngần ngại với những bề mặt tường cũ hay mới.

MYKOLOR PLATINUM SNOW với ba màu tuyết trắng, tuyết bạc và tuyết vàng. Bất kể màu nào, khi kết hợp với SNOW đều có thể mang đến một phong cách nội thất mới mẻ và ấn tượng.

Sơn Snow có thể làm thay đổi sự nhàm chán, đơn điệu của những bức tường sơn nước cũ bằng cách đơn giản thi công thêm một lớp sơn Snow pha lê tuyết bên ngoài.

Chọn màu sơn Mykolor Platinum phù hợp, bước sang năm mới với vận sự tốt lành như ý!

Ảnh trên và dưới Dự án Mein Garten sử dụng DURAwOOD để tạo hệ lam che chắn, hàng rào, giàn hoa trong vườn và sàn gỗ.

Cho một năm dịu mát & thư thái

Việc tân trang, hoàn thiện nhà cửa để làm mới không gian sống thường được thực hiện với thiết kế nội thất và những hạng mục “mềm” như trần, vách, trang trí ngoại thất. Xu hướng nhà phố hiện đại tôn vinh phong cách đơn giản và không gian mở, giải quyết những vấn đề ánh sáng và đối lưu không khí tạo sự thoáng mát, đồng thời đưa thiên nhiên về gần không gian sinh hoạt hơn để giúp cân bằng lại cuộc sống thường nhật vốn nhiều bộn bề.

Để ánh sáng và gió tự nhiên vào nhà mà cũng phần nào giảm các loại bức xạ bên ngoài, cần tạo hệ thống cửa kính và hệ lam che chắn bằng gỗ hoặc các loại tấm giả gỗ như DURAwOOD cho những bề mặt nào của nhà đối diện hướng nắng gắt hoặc gió mạnh. Ở những hướng này nên ưu tiên bố trí cầu thang và hành lang đi lại, khi đó “hệ thống bảo vệ” này sẽ giúp tận dụng được ánh sáng tự nhiên một cách tối đa, đồng thời điều tiết không khí, và nhiệt độ cho cả ngôi nhà một cách hợp lý. Đặc biệt sức bền và khả năng chịu lực đáng nể của tấm DURAwOOD cũng rất thích hợp cho kiến trúc sư thiết kế một “khu vườn đứng” cho mặt tiền nhà thêm xanh mát với giàn dây leo hoặc treo những chậu cây cảnh.

“Khi thực hiện hệ thống chuyên về sân vườn cho nhà đầu tư đến từ Đức, nhằm đáp ứng yêu cầu về không gian sân vườn xanh, tôi cần dùng vật liệu không những “xanh”, mà còn giúp thực hiện biện pháp che phủ nhanh và hiệu quả nhất về mặt thời gian thì công lẫn chi phí đầu tư. DURAwOOD là

Ảnh trên Vườn đứng là một giải pháp thông minh.
Ảnh dưới Một căn nhà được xây toàn bộ bằng tấm DURAFlex tại Nha Trang.

Chiếc hộp đồng quê của KTS Vương Hoàng Lê.

lựa chọn của tôi, bởi vật liệu này ngoài bề mặt vân gỗ rất đẹp còn rất thân thiện với môi trường, mang độ bền tuyệt vời và chịu được nhiều loại thời tiết khác nhau” - kiến trúc sư Vương Đạo Hoàng, giám đốc sáng tạo của dự án Mein Garten tại Trung Yên, Hà Nội cho biết.

Hãy tham khảo một thiết kế cho nhà phố của KTS Đoàn Bằng Giang với chủ ý “thiên nhiên trong tâm tay” - mang những khoảng giếng trời, khoảng vườn nhỏ, mảng xanh, hồ nước vào từng góc không gian sống. Màu sắc được chọn cũng giúp tạo cảm giác mát dịu và thư giãn như màu gỗ, xanh của lá, nâu của gốm... Sự giao hòa không gian của tầng trệt được áp dụng triệt để và phóng khoáng. Phòng khách và phòng ăn chỉ cách nhau bởi một mảng vườn đứng bên cạnh hồ cạn, kết hợp với sân vườn trước và sau nhà, tạo cảm giác tầng trệt của căn nhà phố 6 x 16m như tầng trệt của một biệt thự vườn. Khoảng giếng trời ngay trong phòng khách được thiết kế vừa đủ lớn để đón ánh sáng tràn ngập không gian.

Mặt bằng trệt - thiết kế của KTS Đoàn Bằng Giang.

Vườn đứng là một giải pháp thông minh có thể được thực hiện dễ dàng và nhanh chóng khi cải tạo nhà phố với vật liệu nhẹ, có độ bền cao và có khả năng chịu nước tốt như tấm cứng DURAFlex. Tấm cứng DURA có độ dày từ 8 - 12mm sẽ là lựa chọn lý tưởng để làm thêm vách bao cho tường có sẵn. Bản thân vật liệu này cũng có thể giúp điều hòa 20 - 30% lượng nhiệt so với ngoài trời nên sẽ hỗ trợ đắc lực cho nhu cầu tạo sự thoáng mát cho nhà.

Tào bạo hơn, KTS Vương Hoàng Lê đã dùng DURAFlex và những mảng tôn cũ để xây nên “chốn đi về thân quen” của mình, kết hợp những tính năng vượt trội của DURA như chịu nước, chống cháy, độ bền được bảo hành lên đến 50 năm, nhẹ và thi công nhanh với các thủ pháp kiến trúc để tạo nên một không gian thật sự trong lành và thanh tịnh.

Tìm hiểu thêm về công năng của tấm cứng DURA và ứng dụng các vật liệu nhẹ thông minh khác tại www.trannhadep.com

Ảnh trên Không gian bếp ấm cúng, sang trọng. Ảnh dưới Tủng chi tiết được chăm chút kỹ lưỡng.

Đẳng cấp với gỗ

NĂM TRÊN TẦNG 18 CỦA TÒA NHÀ CANTAVIL QUẬN 2, CĂN HỘ 180M² THỂ HIỆN ĐẲNG CẤP CỦA MÌNH VỚI NỘI THẤT PHÂN LỚN BẰNG GỖ. TRONG ĐÓ CHỦ YẾU LÀ GỖ ÓC CHÓ (WALNUT) TỰ NHIÊN MÀU NÂU SẬM.

BÀI NGUYỄN PHAN ANH NGỌC HOÀI

Căn hộ có thiết kế rộng mở với những mảng cửa sổ rộng, những người sống trong căn hộ có một tầm nhìn thoáng, đẹp ra không gian bên ngoài. Cũng chính những cửa sổ này đã giúp cho căn hộ có được thật nhiều ánh sáng trời và được điều chỉnh bằng rèm.

Bằng thiết kế không gian chức năng liên hoàn, không ngăn cách, căn hộ vốn đã rộng lại càng rộng hơn.

Sử dụng ưu thế của gỗ óc chó màu nâu đậm cho hầu hết sản phẩm nội thất bên trong như tủ kệ thờ, bàn ăn, tủ tivi, tủ bếp, giường ngủ, bàn làm việc, kệ âm thanh và trang trí, chủ nhà đã khéo léo làm cho căn hộ trở nên ấm cúng. Những đồ dùng nói trên được thiết kế

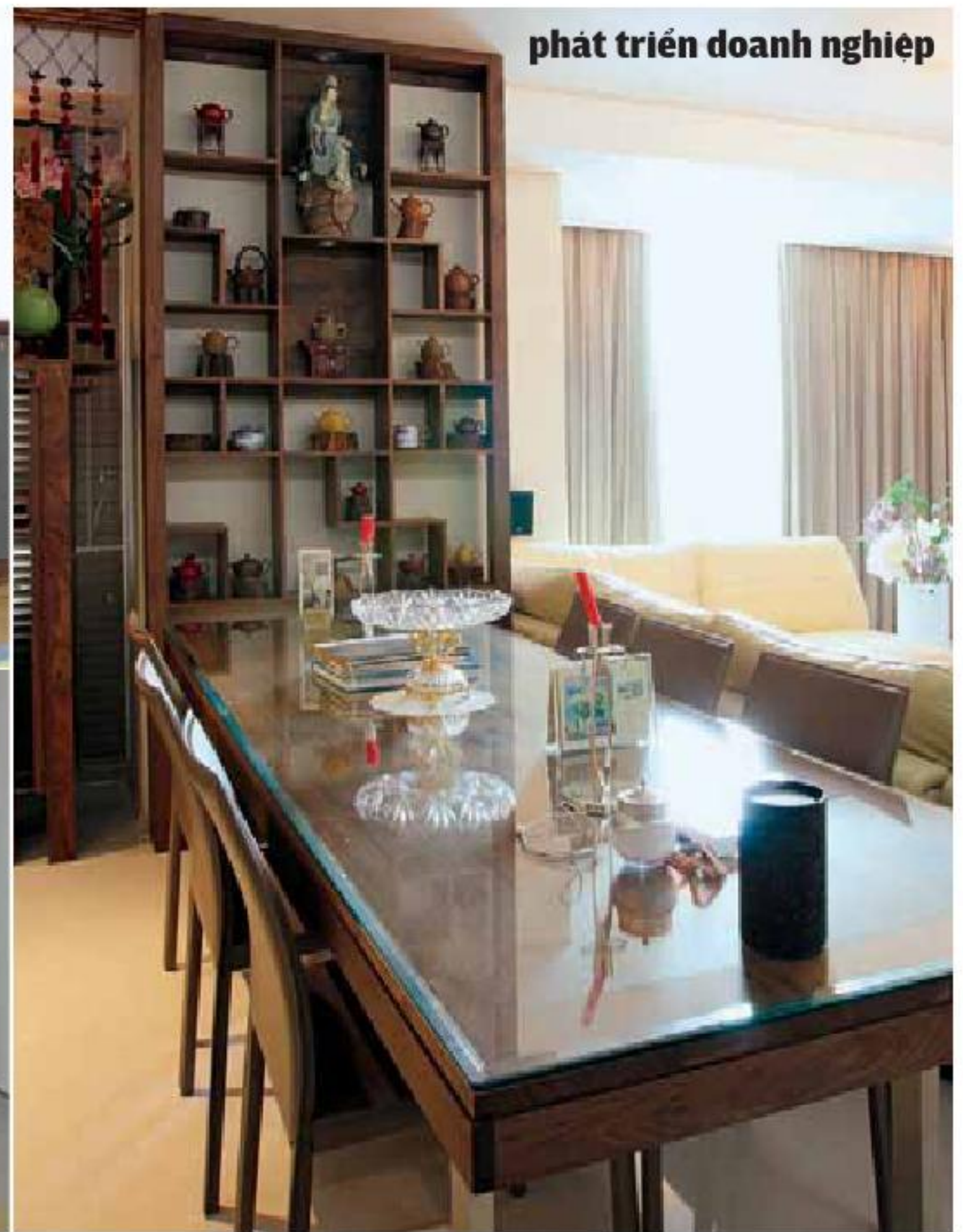

Ảnh trên Sự thống nhất trong thiết kế các đồ dùng nội thất giúp cho không gian trở nên liên lạc ấm áp. **Ảnh dưới** Mỗi chi tiết được thi công kỹ lưỡng và chăm chút.

đơn giản, ít chi tiết nhưng được chăm chút kỹ lưỡng từng góc cạnh, mối nối... và được phối hợp tinh tế với những vật liệu khác như da, vải, kính... làm tôn lên nét hiện đại và sang trọng. III

THIẾT KẾ VÀ THI CÔNG NỘI THẤT: The Wood Factory by Kimdo Wood.
SHOWROOM: 22 Đường Quảng Hàm, P.7, Q. Gò Vấp, TP.HCM.
HOTLINE: 0909 230 589.
Website: www.thewoodfactory.com.vn

Bộ sưu tập của người
Tuổi Ất Mùi

BÀI H.H. ÁNH T. VÂN

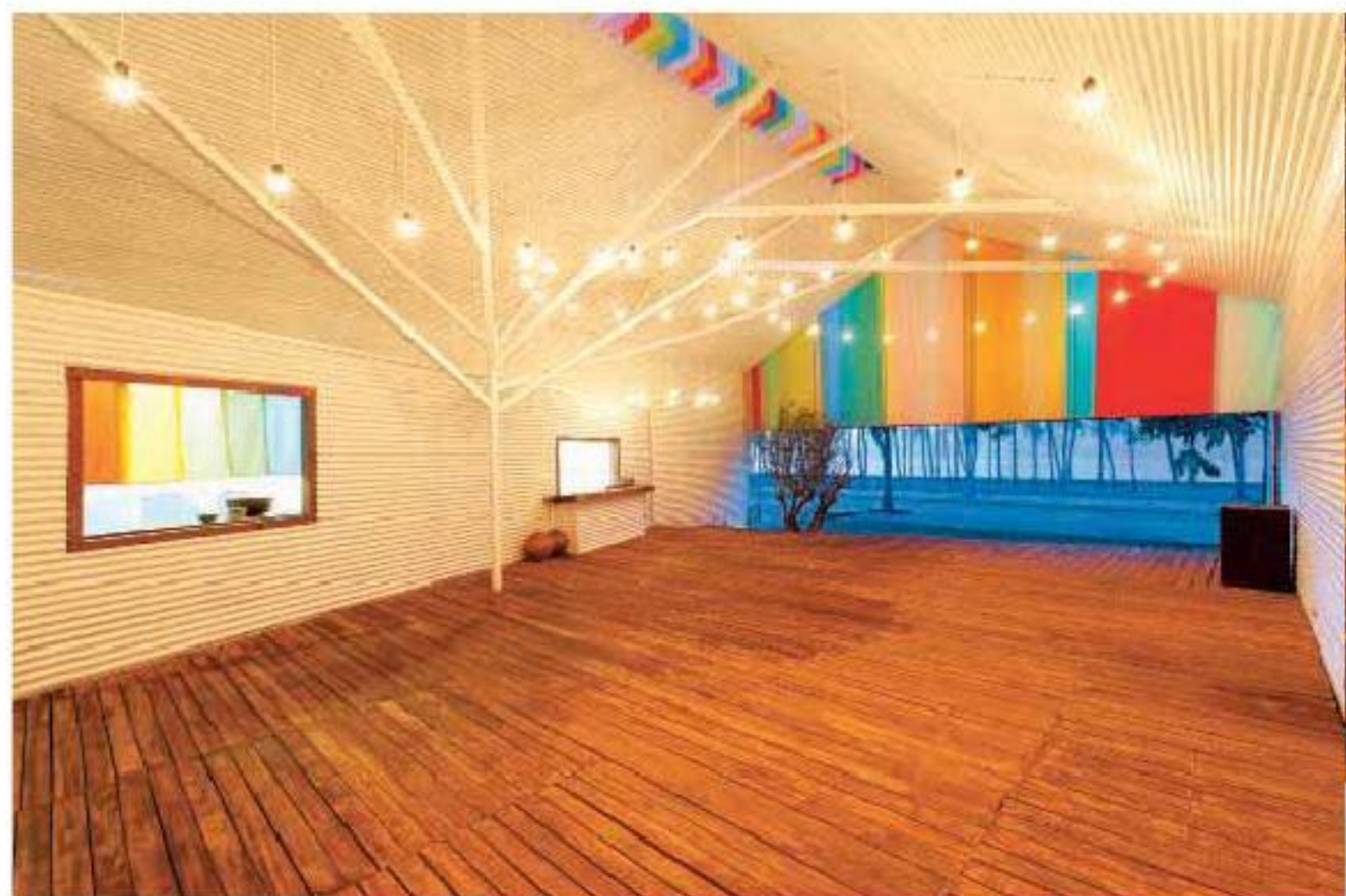

Trang bìa số báo Ất Mùi 2015 này giới thiệu với bạn đọc một số con dê thuộc bộ sưu tập của một kiến trúc sư sinh năm Ất Mùi 1955. Anh bắt đầu sưu tập từ năm 1999 và đến nay đã có khoảng trên 500 con dê. Về chất liệu, có đủ dê làm bằng đá, sành, sứ, sắt, thép, vải, gỗ... Về nguồn, có đủ các loại dê từ trong và ngoài nước, theo nhiều trường phái và phong cách khác nhau. To nhất trong bộ sưu tập là những chiếc đầu dê bằng kích thước thật. Còn nhỏ nhất thì vô chừng. Anh có nhiều con dê làm bằng thép, sứ là những loại được đúc tinh xảo, đẹp. Anh cũng rất thích những con dê làm bằng gỗ, đất sét, vải... vì chúng được làm thủ công, độc đáo. Thú sưu tập mang đến cho anh thói quen quan sát tỉ mỉ, kiên trì. Anh có gần 20 con dê bằng đất sét nung có gắn còi mua ở Hội An, giá mỗi con chỉ 2.000 đồng. Tuy nhìn qua thì chúng giống nhau nhưng nếu ngấm kỹ, mỗi con mỗi vẻ. Một lần đi chợ trời ở Mỹ, anh mua được con dê bện bằng chất liệu gần giống như cây cối của Việt Nam với giá 0,5 USD. Một con dê “không đụng hàng”.

Sắp đặt và ngắm bầy dê sưu tập là thú vui của anh sau những giờ làm việc căng thẳng. Có khi anh sắp đặt bầy dê lên một chiếc mâm lót cát giả như sa mạc. Có ngày anh xếp dê đực, dê cái và một bầy dê con cùng đi ăn trên đồng cỏ. Bộ sưu tập của anh vẫn không ngừng được gia tăng, vừa là đồ sưu tập vừa là đồ trang trí. Trong nhà anh, những con dê luôn có một chỗ đứng nhất định giữa những đồ nội thất, trang trí.

Anh chính là KTS Nguyễn Trường Lưu, phó chủ tịch thường trực Hội Kiến trúc sư TP.HCM.

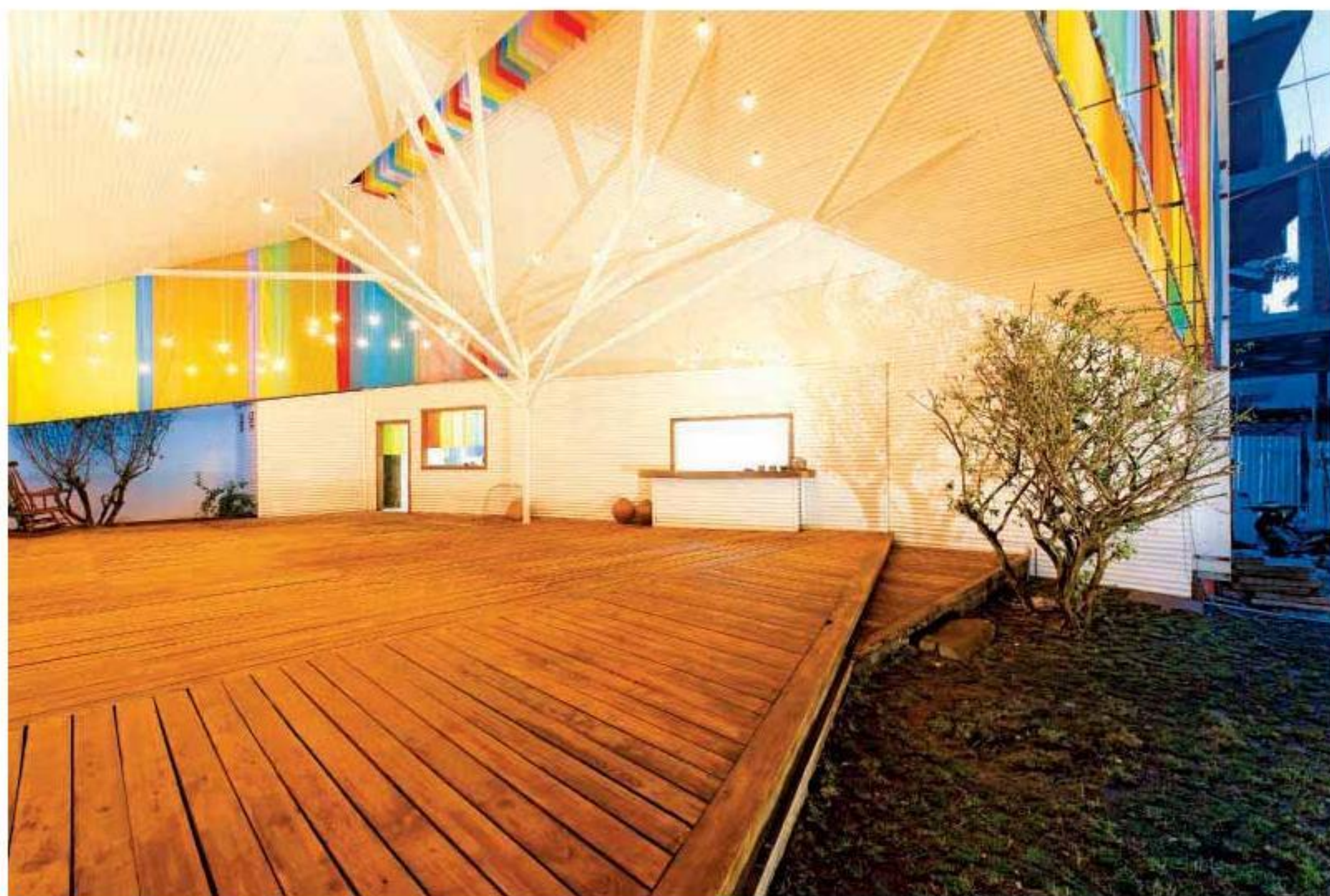

"Hiệp khùng" *và lối đi chẳng giống ai*

Tự tin, cực đoan và quyết liệt trong thiết kế chính là tính cách của KTS Nguyễn Hòa Hiệp. Có lẽ vì vậy mà bạn bè đặt cho anh nickname "Hiệp khùng"! Năm 2014 "Hiệp khùng" đoạt giải Công trình của năm tại Festival Kiến trúc thế giới (WAF) và được bình chọn là kiến trúc sư của năm do mạng Ashui tổ chức.

BÀI THU THỦY ẢNH A21 STUDIO

The Chapel. Một không gian mở rộng với các vật liệu hoàn toàn là tận dụng. Công trình nhỏ bé và đơn sơ, giản dị đã thuyết phục ban giám khảo, vượt lên 200 bài dự thi và 2.000 kiến trúc sư trên thế giới.

Các công trình của KTS Nguyễn Hòa Hiệp đều hướng đến sự tối giản, thân thiện với thiên nhiên. Chính vì vậy các công trình do anh và các cộng sự thực hiện đều để lại những dấu ấn như Trung tâm hội nghị GEM, cafe Salvagel Ring, The Nest, The Chapel, I resort, Lam cafe, 9 spa...

h

iệp sinh 8.4.1978, Nha Trang, Khánh Hòa.

Tháng 10.2014, tại Singapore, khi xướng ngôn viên của WAF đọc tên công trình The Chapel của KTS Nguyễn Hòa Hiệp đoạt giải công trình của năm thì lúc đó anh đã trở về khách sạn. Trước đó, Hiệp đã linh cảm mình đoạt giải vì khi cộng sự của anh trình bày công trình, anh đã thấy sự chú ý đặc biệt của ban giám khảo. Và anh không chờ đến lễ trao giải.

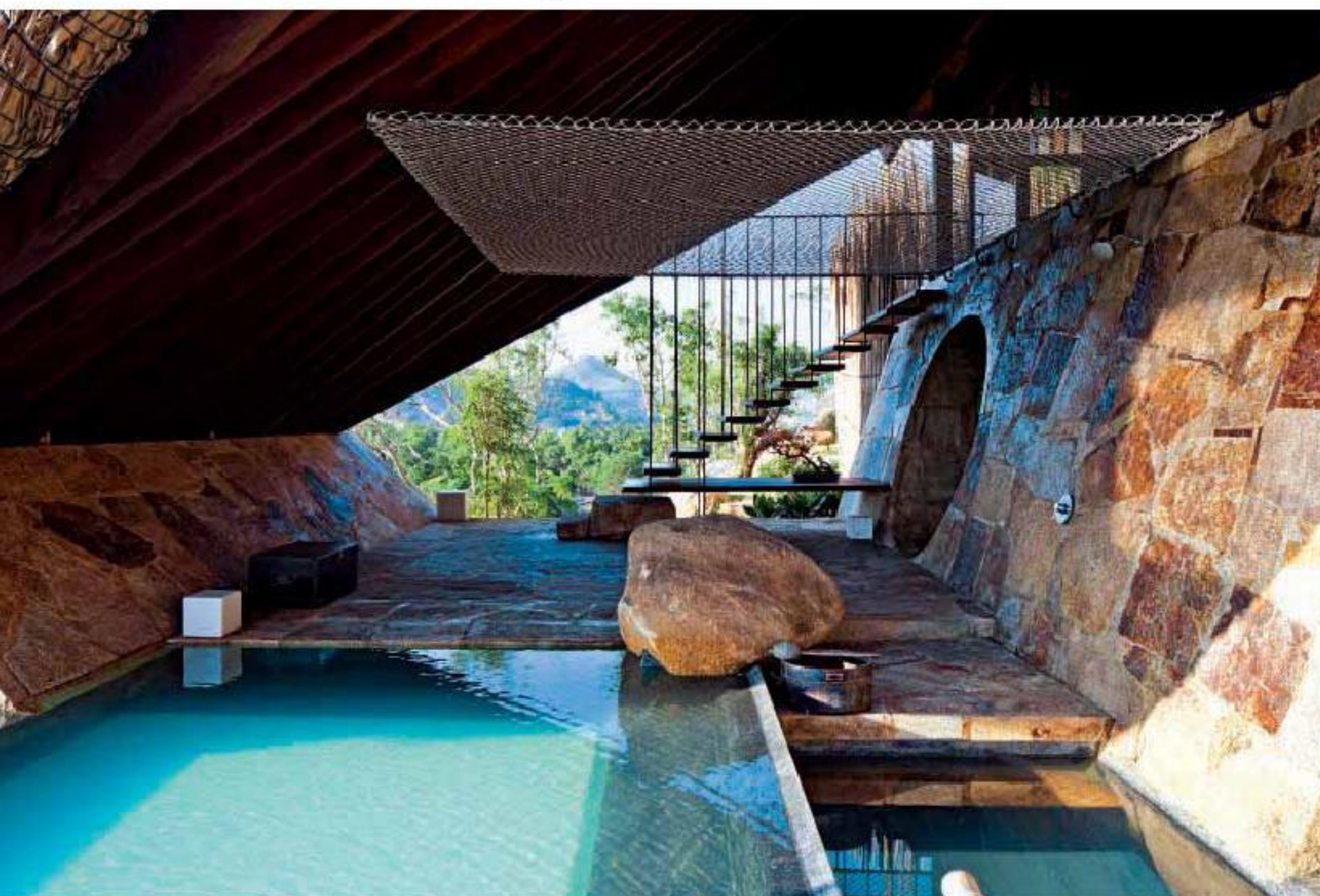
Người quen nghe chuyện có lẽ chỉ thêm lời bình, “đúng là Hiệp khủng”!

Hiệp thường hay có những suy nghĩ khác người như vậy. Điều đó thể hiện trong ý tưởng của các công trình của anh. Điển hình như công trình vừa đoạt giải The Chapel. Một không gian mở rộng với các vật liệu hoàn toàn là tận dụng. Công trình nhỏ bé và đơn sơ, giản dị đã thuyết phục ban giám khảo, vượt lên 200 bài dự thi và 2.000 kiến trúc sư trên thế giới. Hiệp nói, công trình của mình chẳng giống công trình của bất kỳ ai.

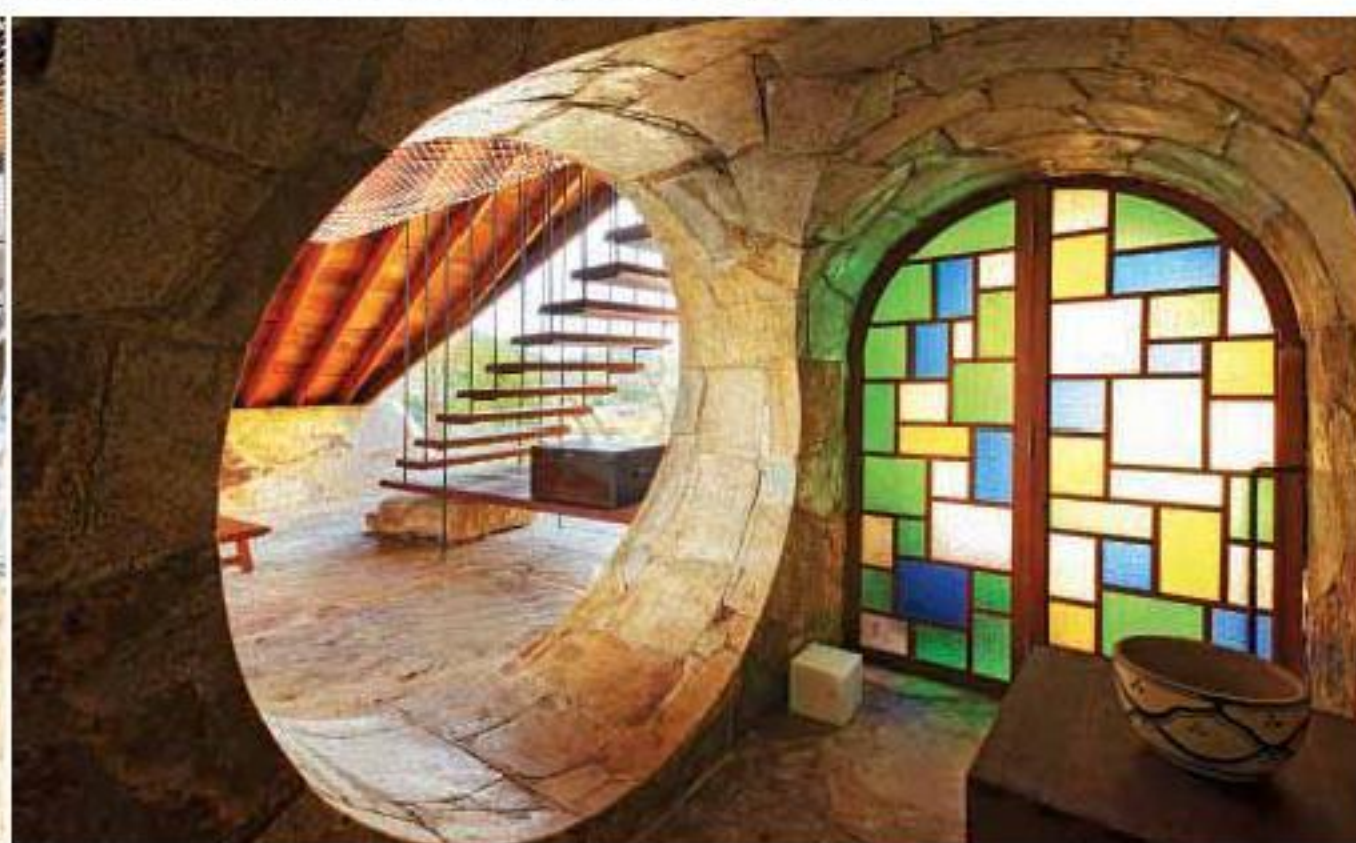
Lấy ý tưởng từ ngôi đình làng trong truyền thống Việt Nam là nơi tập hợp mọi người trong các dịp quan trọng, lễ hội của cộng đồng với sân đình rộng mở, cây đa trước sân và màu cờ rực rỡ. Tất cả hình ảnh đó được đưa vào công trình để ra một Chapel hiện đại, khác lạ, tinh khiết và có phần nhỏ bé cả về quy mô lẫn kinh phí, chưa đến 300 triệu đồng. Công trình này mục đích nhằm phục vụ cộng đồng dành cho thanh thiếu niên, là nơi vui chơi tụ họp và tổ chức đám cưới... KTS Richard Rogers, thành viên ban giám khảo cuộc thi nhận xét: “The Chapel như một bài thơ giữa cõi tục”.

Đây là lần thứ ba Hiệp dự thi và đã đoạt giải danh giá nhất của cuộc thi. Anh cho biết lần nào cũng đi thi với lòng tin là mình sẽ đoạt giải, và lần này cũng chuẩn bị ở tư thế đi để chiến thắng. Với anh, công trình nào cũng đều được chăm chút như nhau, từ công trình nhỏ như ngôi nhà của người bạn cho đến các resort, trung tâm hội nghị lớn. Quyết liệt bảo vệ ý tưởng của mình từ khi thiết kế đến thi công là tính cách của anh. Anh sẵn sàng từ chối khi không thuyết phục được khách hàng để có cùng tiếng nói chung với mình. Hiệp cực đoan trong công việc để mong muốn những công trình đẹp và có ý nghĩa theo quan

Tent (Nhà lều) là một spa nhỏ nằm trong phạm vi các nếp gấp mái của nửa gian sân vườn ra đến một ngọn đồi đá, đối diện với dòng sông. Cùng với các phương pháp xây dựng, vật liệu địa phương, chẳng hạn như đá ốp lát và lá dừa đã được khai thác ngay trên công trường xây dựng, cùng như đá, thép gia cố và gạch khác nhau được áp dụng để mang lại một cảm giác hài hòa và tinh địa phương cho các du khách.

điểm của mình. Có lẽ vì vậy mà sau một thời gian ra trường, khi bạn bè có nhiều công trình thì Hiệp vẫn miệt mài vẽ mà... không được triển khai.

Các công trình của anh còn đậm chất nhân văn phục vụ con người như công trình The Nest, với căn nhà nhỏ nằm trong khu dân cư đông đúc thiếu cây xanh. Anh đã sử dụng các vật liệu tái chế và cây xanh bao quanh, thể hiện một mong muốn những công trình cải thiện môi trường sống. Công trình I resort tận dụng suối nước nóng, nương tựa vào thiên nhiên với các vật liệu đá, gỗ của chính địa phương và các công trình đều như hòa trộn vào cảnh vật tại vùng núi đó. Một mái chùa bằng một tảng đá lớn nằm trên chín cây sắt nhỏ, với ý tưởng chùa có thể giãn đi không cần quá to lớn, cũng là nơi để mọi người lui tới. Bởi với anh, “không gian cao nhất, tuyệt nhất là nơi con người sống tốt, từ bi với nhau”.

Hiệp cùng công ty a21 studio đi theo chủ trương “Kiến trúc sư phải làm ra g trình đẹp để thay đổi suy nghĩ của nhiều người”. Các công trình của anh đều hướng tới tối giản, thân

Trung tâm hội nghị GEM với diện tích 4.000m² là trung tâm lớn, có kiến trúc đẹp ở TP.HCM.

thiện với thiên nhiên. Trong năm 2014 anh và cộng sự đã thực hiện các công trình để lại dấu ấn như: Trung tâm hội nghị GEM với diện tích 4.000m² là trung tâm lớn và bắt đầu đông khách ở TPHCM. Quán cà phê Salvagel Ring tại Nha trang với ý tưởng một vòng tròn uốn lượn sử dụng gỗ cũ. The Chapel đoạt hai giải thưởng trong Festival kiến trúc thế giới 2014.

Tới a21 studio, bạn có thể bất ngờ thấy đang giờ làm việc, các kiến trúc sư, cộng sự bỏ máy móc, bàn vẽ, tất cả ngồi xuống sàn... đánh bài. Tại a21 studio, có "luật" xoay tua nấu cơm.

Vậy nhưng Hiệp lại không thích sự ồn ào. Sau khi đoạt giải Hiệp vẫn không hề phát biểu và rất ít xuất hiện. Anh đang tập trung vào các công trình mới sẽ hình thành trong năm 2015. Một số công trình hứa hẹn có những điều đặc biệt hơn nhưng anh chỉ nói "chừng nào xong, tới xem sẽ rõ". Tiếp tục trên con đường sánh vai cùng các kiến trúc trên thế giới là mục tiêu sắp tới của anh và cộng sự. Anh và công ty a21 studio vừa được WAF mời vào thành phần ban giám khảo của Liên hoan Kiến trúc thế giới 2015.

Bên trong trung tâm hội nghị GEM. Ảnh: Thu Vân

CÁC GIẢI THƯỞNG CỦA A21 STUDIO

Năm 2012

- Giải thưởng kiến trúc xanh Việt Nam: Lam café, I resort
- Giải thưởng kiến trúc Việt Nam: resort, Kiến trúc sư trẻ

Năm 2013

- Ứng dụng tốt nhất các ý tưởng về cao cấp và bền vững: I resort

Năm 2014

- Giải thưởng kiến trúc xanh Việt Nam: 9 spa
- Giải thưởng kiến trúc châu Á (ARCASIA): The Nest (giải đồng) và 9 spa (giải đồng)
- Liên hoan kiến trúc thế giới 2014: The Chapel, giải nhất hạng mục Cộng đồng, Công trình của năm Kiến trúc sư của năm do trang Ashui bình chọn

phòng thờ KHÔNG GIAN TÂM LINH

Trong suy nghĩ và tâm thức của người Việt nói riêng và phương Đông nói chung, thờ cúng là một việc hết sức thiêng liêng và hệ trọng. Đó là một tín ngưỡng, và cũng là truyền thống đạo lý tốt đẹp. Nơi đặt bàn thờ, hay không gian tâm linh - tưởng nhớ đó luôn là một không gian ý nghĩa hàng đầu, có giá trị lớn lao trong đời sống tinh thần của con người.

BÀI KTS NGUYỄN TRẦN ĐỨC ANH ẢNH TLKT

Ảnh hai trang Không gian thờ cúng không thể thiếu trong mỗi ngôi nhà, dù to hay nhỏ, dù giàu hay nghèo.

Không gian truyền thống

Trong nhà ở dân gian - dù là nhà ba gian hay năm gian; vị trí của bàn thờ luôn được đặt vào gian giữa (trung cung của nhà) - nơi trang trọng nhất. Điều đó đã nói lên tầm quan trọng của việc thờ cúng trong cuộc sống và liên hệ trực tiếp với kiến trúc. Không gian tưởng nhớ này là thành phần chủ đạo trong không gian kiến trúc - nội thất, xét trên nhiều phương diện. Với bố cục như vậy, khi bước vào cửa chính (cửa giữa) là nhìn thấy ngay bàn thờ, phía trước thường là một bộ phận hay bàn ghế tiếp khách. Hướng bàn thờ cũng là hướng nhà (đa phần là hướng nam). Tất cả hài hòa với không gian kiến trúc của ngôi nhà truyền thống có hiên, sân, vườn cây phía trước; cũng phù hợp với lối sống, sinh hoạt ở làng xã mang dấu ấn nông nghiệp.

Không gian thờ cúng trong kiến trúc truyền thống dường như đang mai một dần. Kiến trúc đô thị có nhiều thay đổi, nông thôn đang bị đô thị hóa mạnh mẽ. Những thay đổi đó đã tác động trực tiếp vào không gian kiến trúc mang yếu tố tâm linh này.

Không gian thờ cúng trong nhà ở hiện đại

Trong nhà ở hiện đại, tính chất, cấu trúc, diện tích đã thay đổi nhiều và rất đa dạng. Quan niệm xã hội, nhu cầu và thói quen sinh hoạt cũng có nhiều thay đổi, con người cũng tiếp cận với nhiều thông tin và cũng có nhiều quan điểm, tư duy khác xưa và khác nhau. Do vậy việc bố trí không gian thờ cúng cũng phong phú và đa dạng hơn.

Cho dù cuộc sống có hiện đại đến đâu, kiến trúc có hiện đại như thế nào thì không gian thờ cúng - không gian tưởng nhớ vẫn không thể bỏ qua, thậm chí không được xem nhẹ. Thực tế đã cho thấy trong nhà ở hiện đại - nhất là các căn hộ chung cư, vấn đề tìm một nơi để làm không gian thờ cúng, hay nói cách khác - tìm vị trí đặt bàn thờ không hề đơn giản. Kể cả khi có vị trí đó rồi thì giải pháp thiết kế cụ thể vẫn cứ là thách thức với kiến trúc sư. Với nhiều kiến trúc sư trẻ, đôi khi họ mai mỉa với những không gian khác mà xao nhãng điều này. Vấn đề khó hơn ở chỗ: thứ nhất là nhà ở trong đô thị khác nhà truyền thống ở nông thôn và không phải nhà nào cũng quay theo hướng nam; thứ hai là bây giờ chủ nhà "kỳ" hơn, thường yêu cầu người thiết kế bố trí mặt bằng sao cho được hướng bàn thờ, hướng bếp như họ mong muốn (do đi xem các thầy phong thủy, thầy địa lý). Về các vấn đề khác của phong thủy còn có thể có nhiều tranh luận, nhiều giải pháp; chứ hướng bàn thờ và hướng bếp mà chủ nhà đã yêu cầu là kiến trúc sư cứ "y án". Chính vì vậy mà nhiều khi để đạt được "hướng", bàn thờ và bếp có thể nằm ở những vị trí rất vô lý cả ở góc độ công năng và thẩm mỹ kiến trúc. Tuy nhiên, bài viết này không đi sâu và các vấn đề phong thủy, tuổi mệnh gia chủ có liên quan, mà chỉ đề cập ở khía cạnh giải pháp kiến trúc - nội thất.

Những nơi có thể đặt bàn thờ

Thông thường, với những nhà lô (nhà phố), bàn thờ hay được đặt trong một phòng riêng. Để phù hợp cả yếu tố tâm linh

và sinh hoạt thì phòng thờ là phòng trên cùng, dưới mái. Đây gần như là giải pháp phổ biến nhất, mà nếu chủ nhà không yêu cầu thì kiến trúc sư cũng thiết kế như vậy. Bàn thờ đặt trong phòng riêng gây cảm giác trang nghiêm, kín đáo, tĩnh lặng, lại thông thoáng; và nếu gần sân thượng lại càng thuận lợi cho việc cúng ngoài trời, hay hóa vàng... Tuy nhiên giải pháp này cũng có nhược điểm là khó khăn khi đi lên các tầng trên - nhất là đối với người già, hay gây tâm lý sợ hãi cho nhiều người trẻ khi tới đó một mình. K hoảng cách này cũng gây tâm lý xa cách đối với không gian thờ cúng, mà nhiều khi người ta lên đó như là “nghĩa vụ” vào móng một, ngày rằm hay giỗ chạp. Còn trong các căn hộ chung cư, việc sử dụng một phòng dành riêng cho thờ cúng là rất khó vì các phòng không có nhiều. Vì lẽ đó, nhiều người đã tìm cách kéo gần không gian thờ cúng tới gần không gian sinh hoạt chung, không gian sảnh - tiền phòng, hay các phòng chức năng phù hợp khác. Thư viện, phòng làm việc, phòng trà, phòng sinh hoạt trang trọng là những nơi phù hợp để có thể đặt bàn thờ. Không nên đặt bàn thờ ở những phòng sinh hoạt chung ồn ào như phòng multimedia, phòng thể thao. Cũng không nên đặt bàn thờ trong phòng ngủ vì không trang trọng và khói nhang ảnh hưởng sức khỏe của người trong phòng; thêm nữa không gian thờ mang tính âm nên không phù hợp.

Hài hòa với không gian chung

Nếu như phòng thờ là một phòng riêng biệt thì hệ thống tủ/bàn thờ phải có quy mô và hình thức tương xứng trong không gian đó để tạo nên sự trang nghiêm. Không cần là quá hoành tráng về kích thước nhưng không nên “lọt thỏm”, nhỏ bé trong phòng. Những nơi bàn thờ đặt ở các không gian khác như phòng sinh hoạt chung, phòng làm việc... cần thiết kế phù hợp về tỷ lệ với kích thước phòng, và tương quan với các đồ nội thất khác. Ở những không gian này, tủ/bàn thờ nên được thiết kế đơn giản, tránh cầu kỳ lạc lõng, hay gây cảm giác nặng nề e sợ. Bàn thờ phải tạo được sự tôn nghiêm mà vẫn gần gũi với những người trong gia đình và các sinh hoạt chung khác. Vật liệu và màu sắc của không gian thờ cúng cũng phải phù hợp. Nên sử dụng các màu trầm, tốt nhất là màu gỗ nâu sẫm. Các chi tiết kiến trúc - nội thất (lát sàn, trần, chiếu sáng...), các vật dụng, đồ thờ (bát nhang, đèn nến, lọ hoa...) nên bày theo lối đăng đối.

Ở các căn hộ chung cư, trong trường hợp tủ thờ để ở phòng chức năng nào đó hay không gian chung, thì tủ thờ có thể kết hợp với chức năng khác như tủ trang trí, tủ bày đồ lưu niệm - tất nhiên vẫn trên nguyên tắc phù hợp với không gian chung và các đồ nội thất khác. Ở tủ này nên có một ngăn riêng để các đồ thờ cúng liên quan như nhang, nến, gia phả...

Những điều cần lưu ý

Khi thiết kế hay bài trí, sắp đặt cho không gian thờ cúng, phải lưu ý một số vấn đề sau:

- Tránh đặt bàn thờ gần luồng hút gió mạnh, gây “động” và có thể thổi tàn lửa nhang ra chỗ khác gây cháy. Mặt bàn thờ nên đặt một tấm kính để bảo đảm an toàn.

- Không gian đặt bàn thờ phải đủ thông thoáng. Không nên đặt bàn thờ cao quá gây khó khăn cho việc thờ cúng, cũng không nên đặt thấp quá thiếu trang nghiêm. Trong các trường hợp bàn

Ảnh trên Bàn thờ đặt trong phòng làm việc ở một căn hộ chung cư.

thờ treo hay tủ thờ cao, phải đảm bảo khoảng cách tới trần không nhỏ quá, tránh quần khỏi và gây ám vàng trần. Để khắc phục điều này, có thể gắn một tấm kính ở phía trên trần.

- Chiếu sáng trong phòng thờ và trên bàn thờ không nên sử dụng ánh sáng trắng mà nên sử dụng ánh sáng vàng, gây cảm giác ấm cúng; nguồn sáng gián tiếp, tránh gây chói như đèn hắt tường. Bố trí chiếu sáng nên đăng đối theo bàn thờ. Kiểu dáng, chất liệu của đèn cũng cần phù hợp với tủ thờ và không gian chung.

- Đặc thù của không gian thờ cúng là u tịch, hoài niệm, làm thịnh âm. Tuy nhiên nhà ở thuộc về dương nên cần làm tăng tính dương bằng cách đặt chậu cảnh, treo phong linh...

Không gian tâm linh - sợi dây kết nối

Thờ cúng là một tín ngưỡng và cũng là một tập quán tốt đẹp. Bàn thờ, không gian thờ cúng là không gian tâm linh, là nơi tưởng nhớ. Đó là sợi dây kết nối giữa hiện tại và quá khứ, giữa những con người đang sống với nhau, thắt chặt tình đoàn kết trong gia đình - họ tộc. Đó là nơi để người ta có thể tĩnh tại sau những xô bồ của cuộc sống, tìm thấy sức mạnh tinh thần và hướng tới những giá trị chân - thiện - mỹ. Không gian thờ cúng không thể thiếu trong mỗi ngôi nhà, dù to hay nhỏ, dù giàu hay nghèo. Nhưng để không gian này thực sự có ý nghĩa, thì yếu tố vật chất kiến trúc là chưa đủ. Phòng thờ to rộng; tủ thờ hoành tráng, đẹp, cầu kỳ... chỉ là thứ yếu; mà quan trọng hơn là cái tâm, sự thành kính của gia chủ - thái độ ứng xử của mỗi con người trước không gian tâm linh - tưởng nhớ này. **iii**

TỦ TẮM BÌNH PHONG GIẢN DỊ

Ảnh trang bên Bình phong dạng hiện đại với thiết kế tùy biến, có thể làm đặc hoặc rỗng thoáng tùy theo mẫu, làm nên một chỗ dựa trang nhà và chủ động trong che chắn. **Ảnh trên** Không chỉ dùng nơi trang trọng, bình phong được biến tấu, như một vách ngăn nhẹ giản đơn mà hiệu quả trong các căn hộ nhỏ, không gian liên thông, giảm ngăn chia cứng và mở ra các góc nhìn nội thất thú vị hơn. **Ảnh dưới** Kiểu bình phong truyền thống trong nhà Việt: khung sắt hoặc gỗ, có họa tiết trang trí phong phú, đặt để cơ động.

Không ít các diễn đàn kiến trúc, cuộc thi thiết kế gần đây đã nêu cao yếu tố kế thừa văn hóa truyền thống, tôn trọng thiên nhiên, chất lọc họa tiết dân gian... như là những mệnh đề cơ bản để giải các bài toán thiết kế đương đại. Thế nhưng khi đi vào không gian nhà ở cụ thể, thì yếu tố truyền thống hay hiện đại trong các vị trí đặc thù hay sản phẩm hữu hình dường như khó xác lập. Hoặc là các gia chủ thuần túy sắp xếp vật dụng như một không gian đậm chất hoài niệm, hoặc ở thái cực khác là sự hiện đại tối đa. Tuy nhiên, câu chuyện nhỏ muốn đề cập ở đây chỉ xoay quanh một chi tiết khá phổ biến trong không gian truyền thống Đông phương: tấm bình phong.

BÀI KTS VỌNG BÌNH ẢNH TRƯỜNG AN

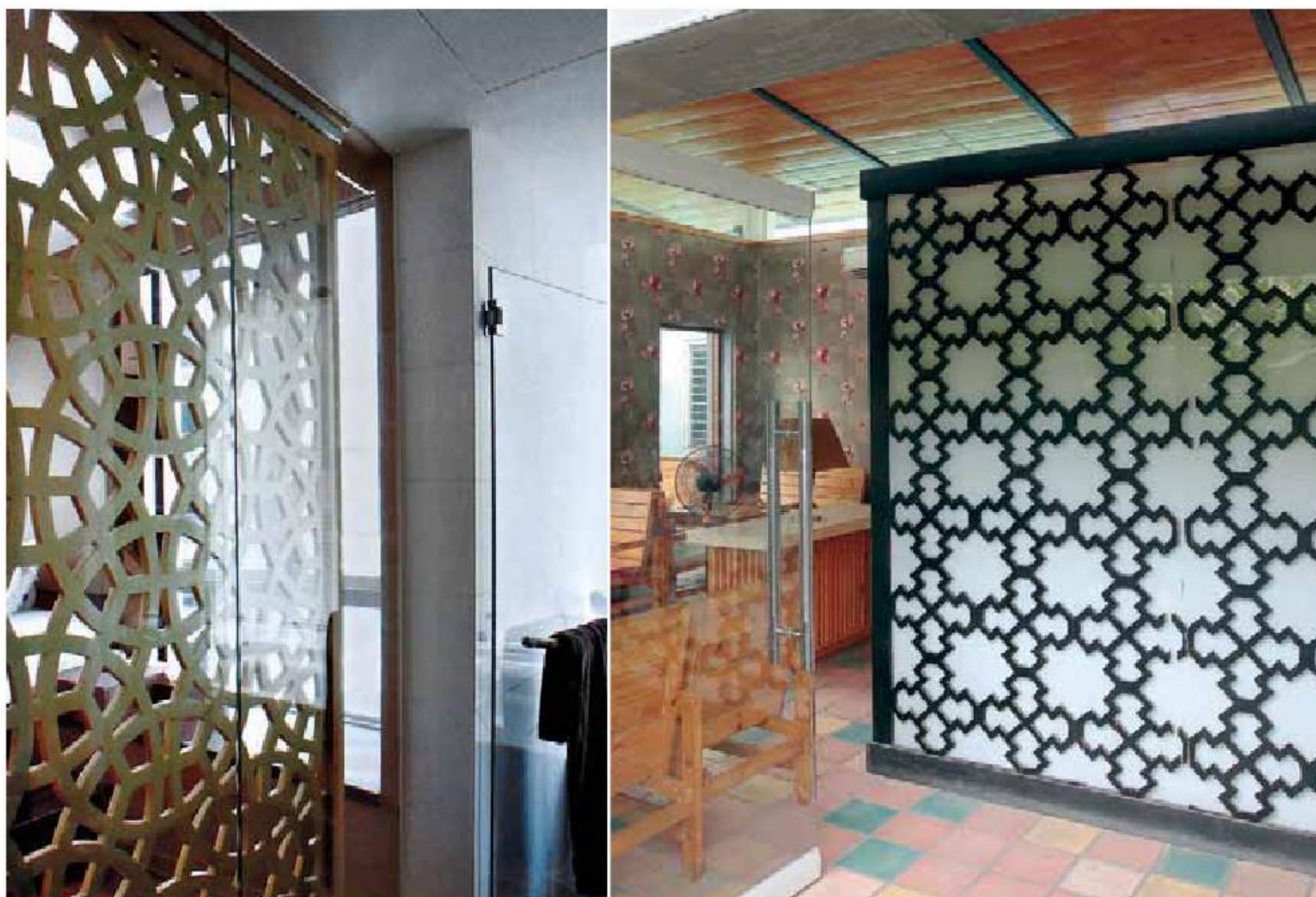

Ảnh trên Bình phong xây gạch, khảm sành trong nhà vườn Huế, một giải pháp phong thủy đặc sắc. **Ảnh dưới** Biến tấu bình phong nơi công cộng giúp che chắn lối vào trực diện.

Trong ngôi nhà truyền thống Đông phương, tấm bình phong thường không chỉ là một bức vách di động linh hoạt, mà còn mang ý nghĩa che chắn. Bình phong có thể cố định, có thể phân cách tạm thời không gian giữa trong và ngoài, giữa chung với riêng, giúp giảm tầm nhìn và ngăn cản phần nào gió thổi trực diện, hay che chắn nắng chiếu xuyên phòng. Ở nơi tư dinh, phủ doanh, bình phong còn là mảng trang trí cầu kỳ thể hiện đẳng cấp gia chủ, nơi các đền miếu hay công cộng giữ vai trò phong thủy mang ý nghĩa bắt buộc phải có để ngăn sự đi lại trực diện đường đột, tăng tính đóng mở cho cảnh quan phía trước công trình. Về mặt thiết kế cảnh quan, sân vườn thì bình phong xây gạch, bằng rào cây, hay kết hợp với hồ bán nguyệt, giúp trong ngoài thấp thoáng e ấp, lối vào nhà được dẫn dắt đầy ý nhị, như một “lời chào” nhẹ nhàng và đủ lễ nghĩa. Có thể thấy ở không gian resort đương đại, nhà hàng, khách sạn... mang nét Đông phương các tấm bình phong phục cổ hay biến thể khá phong phú, gần như luôn luôn vai trò “bảng hiệu”, mảng đặt logo của công trình.

Với những ai quan tâm đến văn hóa kiến trúc, quay về với truyền thống chắc chắn sẽ không đơn thuần chỉ sao chép nguyên bản, mà còn cần biết sáng tạo trên tinh thần chất lọc tinh hoa.

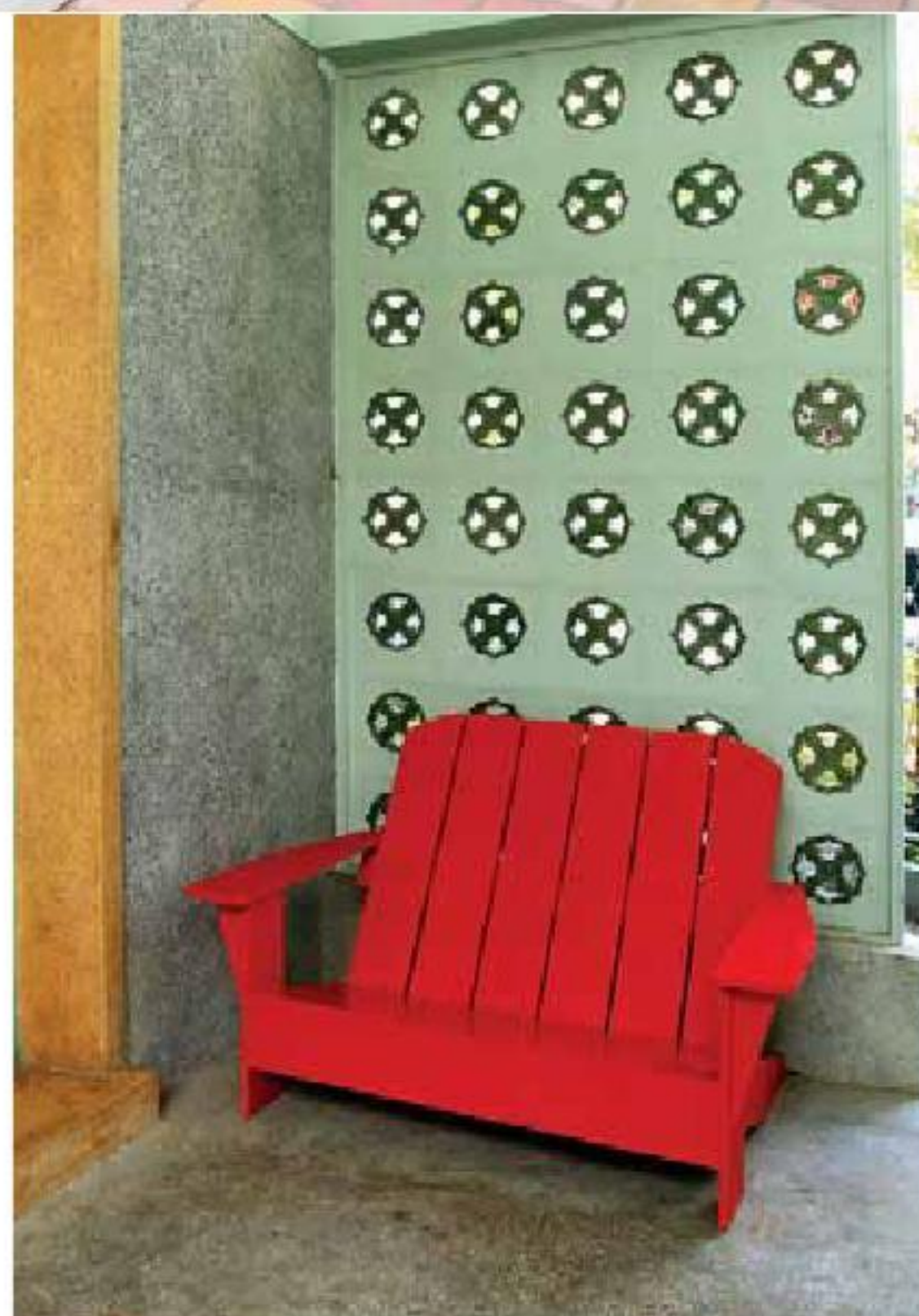

Ảnh trên trái Những đường nét tạo dáng và xử lý bề mặt theo lối design hiện đại đã giúp tấm bình phong thoát khỏi ràng buộc cổ điển như sơn mài, tứ bình, long ly quy phượng... mà trở nên có cá tính hơn, cũng là phù hợp hơn với những gia chủ thế hệ trẻ hôm nay. **Ảnh dưới** Màng bình phong bằng gạch bông gió xanh đơn giản nhưng khá điệu đà, tạo nên một khoảng đệm tại tiền sảnh kín đáo mà vẫn thoáng đãng.

Quay về truyền thống cũng không phải là điều phải áp đặt hay bị bắt buộc, mà đơn thuần là sức hút của giá trị truyền thống có đủ mạnh để thôi thúc các nhà thiết kế tìm thấy những ý tưởng mới mẻ trên nền tảng cũ hay không, các giá trị đã được khẳng định trong quá khứ sẽ thể hiện với sắc vóc mới như thế nào. Những tấm bình phong, dù nhỏ, nếu khéo khai thác cũng có thể trở thành gạch nối thú vị cho không ít các sáng tạo ở bối cảnh mới, vật liệu mới, nơi công trình công cộng hay nhà ở.

Còn khi vào nội thất, những tấm bình phong bằng gỗ, sơn mài hay bọc vải lụa hôm qua đang dần được hôm nay biến tấu trên tinh thần vốn có, trở thành điểm nhấn mới mẻ, điểm tựa của không ít thủ pháp trang trí với nhiều cải biên về hình dáng, chất liệu và cách thức bố trí, đem lại những sắc thái mới cho không gian nhà ở trong điều kiện “đất chật người đông”.

Đầu xuân, chợt nhớ câu hát sâu sắc ý nhị “đi đâu loanh quanh cho đời mới mẻ” như để hàm ý nhắc nhở những lữ khách trên đường dài sáng tạo chớ quên cái ngoài nhìn - dù chỉ đôi ba lần - về những giá trị truyền thống, mà tấm bình phong là vật dụng tuy nhỏ nhưng lại có nhiều ý nghĩa ứng dụng linh hoạt trong không gian hiện đại. **iii**

MÀU CAM TRẺ TRUNG?

Màu cam hay còn được gọi đầy đủ hơn là màu da cam, là một màu khá phổ biến nhưng ít khi được dùng chủ đạo. Màu cam mang sắc tố mạnh, gây ấn tượng về thị giác. Màu cam được khá nhiều người ưa thích, nhất là những người trẻ. Màu cam có thể xuất hiện trong kiến trúc, nội thất, thời trang hay mỹ thuật công nghiệp. Trong cuộc sống, màu cam là một màu quen thuộc.

BÀI DUY DŨNG ẢNH T.L

M

àu cam là sự kết hợp giữa hai màu cơ bản là đỏ và vàng. Xuất phát từ hai màu nóng nên màu cam cũng là màu nóng. Màu cam có thể biến thiên sắc tố từ vàng đến đỏ, chuyển đổi sắc độ từ đậm đến nhạt tạo ra dải màu hết sức phong phú. Và trong dải màu ấy, màu nào cũng đẹp. Nói chung màu cam mang lại sắc thái tươi tắn trẻ trung và hiện đại.

Khác với màu đỏ có tính uy quyền và nghiêm cấm, hay màu vàng khá nhẹ nhàng, thì màu cam ấn tượng như màu đỏ nhưng lại dễ dùng hơn. Màu đỏ xuất hiện nhiều trong kiến trúc cổ, nhưng màu cam chủ yếu có mặt trong các công trình, không gian hiện đại. Màu cam trong không gian sống mang lại cảm giác vui vẻ, thoải mái, hưng phấn và nhiều niềm vui. Những người thích màu cam là những người có tính cách trẻ trung, năng động và hướng ngoại.

Về phong thủy, màu cam với nhiều sắc tố đỏ cũng giống như màu đỏ,

thuộc hành hỏa, có tính nóng. Còn màu cam thiên về vàng có thể coi thuộc hành thổ có tính quân bình hơn, nên cũng nhẹ nhàng về thị giác và cảm xúc hơn.

Cũng giống như màu đỏ, màu cam nên sử dụng là điểm nhấn hơn là màu sắc đại trà hay được che phủ trên những diện lớn. Tùy từng chức năng sử dụng của không gian mà tạo những điểm nhấn cho phù hợp. Vật liệu hiện đại tạo nên sự linh hoạt của màu cam với nhiều chất liệu như sơn nước, sơn dầu, giấy dán tường, tấm ốp kim loại, nhựa... dễ thích ứng với nhiều loại công trình, không gian. Và đã là điểm nhấn, thì nên vừa đủ để điểm nhấn có giá trị, tránh dùng màu cam tràn lan, có thể gây bức bối, chói mắt hay bị kích thích thần kinh quá mức. Màu cam gây kích thích sự ngon miệng, phù hợp với những không gian ăn uống. Ở không gian sinh hoạt chung, phòng khách, màu cam cũng là ưu điểm mang tới sự tươi mới, vui vẻ, an lành. Ở phòng ngủ, nếu sử dụng màu cam cần cân nhắc kỹ về vị trí và hàm lượng vừa đủ.

Màu cam là màu mạnh, để cân bằng nên đi cùng với những sắc màu nhẹ để cân bằng và dễ nổi bật, có thể kết hợp với màu xanh lá non.

www.kansaipaint.com.vn

NHÀ TÀI TRỢ CHÍNH THỨC
CÂU LẠC BỘ MANCHESTER UNITED

KANSAI PAINT
Sơn Số 1 Nhật Bản

KHOẢNG TRỐNG TẠO SINH KHÍ

Nhà tôi tuy có diện tích chung quanh nhưng lại xây phòng khách không rộng, vì vậy năm nào tết đến cũng thiếu chỗ tiếp khách, khá bất tiện. Tôi nhờ quý báo tư vấn giúp làm cách nào có thể tạo thêm chỗ tiếp khách mà không ảnh hưởng cấu trúc nhà, không sai phong thủy và sử dụng hiệu quả, linh hoạt, xin chân thành cảm ơn.

Nguyễn Huy Cường, quận Sơn Trà, Đà Nẵng

BÀI KTS HÀ ANH TUẤN
ẢNH AN NGUYỄN

Tiếp khách tại nhà hiện nay là một hoạt động đa dạng, với một số quan niệm trái ngược nhau. Người này thích ngôi nhà là nơi trú ẩn bình yên thì góc tiếp khách chỉ nhỏ gọn, đơn giản, nhưng người khác lại thường xuyên trưng bày, sắp xếp phòng khách sao cho hoành tráng để giao đãi được thuận tiện. Dịp tết thì đa số gia đình tiếp khách nhiều hơn ngày thường, nên không gian tiếp khách không chỉ bó hẹp trong một phòng, mà có thể lan tỏa ra sân, hàng hiên, giếng trời, khoảng thông tầng. Để việc mở rộng phòng khách khả thi và bình ổn về phong thủy, cần lưu tâm vài yếu tố cơ bản sau:

Xét mối quan hệ giữa con người với môi trường thì chính những khoảng trống trong và ngoài nhà luôn là yếu tố cơ bản làm nên tính chất trường khí cư ngụ. Khoảng trống bên ngoài nhà từ xưa đã được xác định là vùng minh đường phía trước, vùng thanh long - bạch hổ hỗ trợ hai bên, và vùng hậu chẩm làm điểm dựa phía sau, với tỷ lệ rộng hẹp tùy thuộc khu đất, nhưng luôn ưu tiên phần trước quang đàng, có tụ thủy, tầm nhìn rộng, phía sau vững chắc, cao ráo, hai bên trái - phải đủ lối lưu thông và khả năng phụ trợ cho nhà chính. Ngôi nhà hiện đại không nhiều đất đai để tổ chức hết các khoảng trống chung quanh như thế, nên lại càng cần bổ sung khoảng trống kết nối trong - ngoài thông qua cách mở cửa, bố trí khoảng đệm, giếng trời... để cân bằng lại âm dương. Nơi tiếp khách bố trí ở khoảng trống chính là cách kích hoạt nguồn khí hiệu quả.

Di nhiên khoảng trống dành cho tiếp khách cần được sử dụng và trang trí cho đúng. Trường khí nội thất sẽ phát triển tốt khi gia chủ mạnh dạn đưa vào phòng khách ở nơi có khoảng trống hay chỗ thông tầng những mảng màu nổi bật, thậm chí tương phản (so với tông màu chung của toàn nhà). Ví dụ như toàn nhà đã dùng tông màu trắng thì tại mảng tường phòng khách có thể dùng màu

nâu sậm, đỏ cam hay xanh lá (hỏa, mộc) để tạo sự tương phản.

Cách tổ chức tiếp khách ngoài sân vườn có thể lấy tư tưởng giao hòa thiên nhiên của triết học Đông phương làm chủ đạo, chỉ làm mái và ngăn tối thiểu chứ không vây tường kín mít, từ đó tận dụng tối đa các khoảng sắp đặt cây xanh. Trường hợp sân vườn không đủ rộng hoặc môi trường lân cận gần đường sá ồn ào, khói bụi thì có thể làm chỗ tiếp khách hướng nội hoàn toàn, sử dụng sân trong tại trung cung có khả năng thông thiên tốt. Giải pháp tập trung cũng cần chọn lọc chất liệu theo ngũ hành để bổ sung yếu tố tương khắc - tương thừa. Ví dụ nhà làm bằng gạch thô nhiều (thừa thổ) thì nên bổ sung đồ mây tre gỗ lá (để mộc tương khắc thổ). Nếu nội thất nhà vốn dùng nhiều gỗ thì mộc vượng quá dễ sinh hỏa, nên thêm hồ nước ở khoảng sân giữa để tạo thủy khắc chế.

Việc bố trí tiếp khách tại khoảng thông tầng chắc chắn không chỉ để làm đẹp đơn thuần cho nội thất mà kèm theo nhiều lợi ích: tạo góc quan sát rộng, thông thoáng tốt. Nhiều công trình khoảng thông tầng trở thành điểm nhấn trang trọng, là đầu mối giao thông và nơi giao tiếp chính yếu trong nhà (như ở các lầu đài, dinh thự thời cổ), hoặc là khoảng quan sát thú vị trong các căn hộ penthouse cao cấp thời hiện đại. Bản chất đây là dạng không gian kết nối chiều đứng, trong tĩnh có động, trong dương có âm, trong trống có đầy.

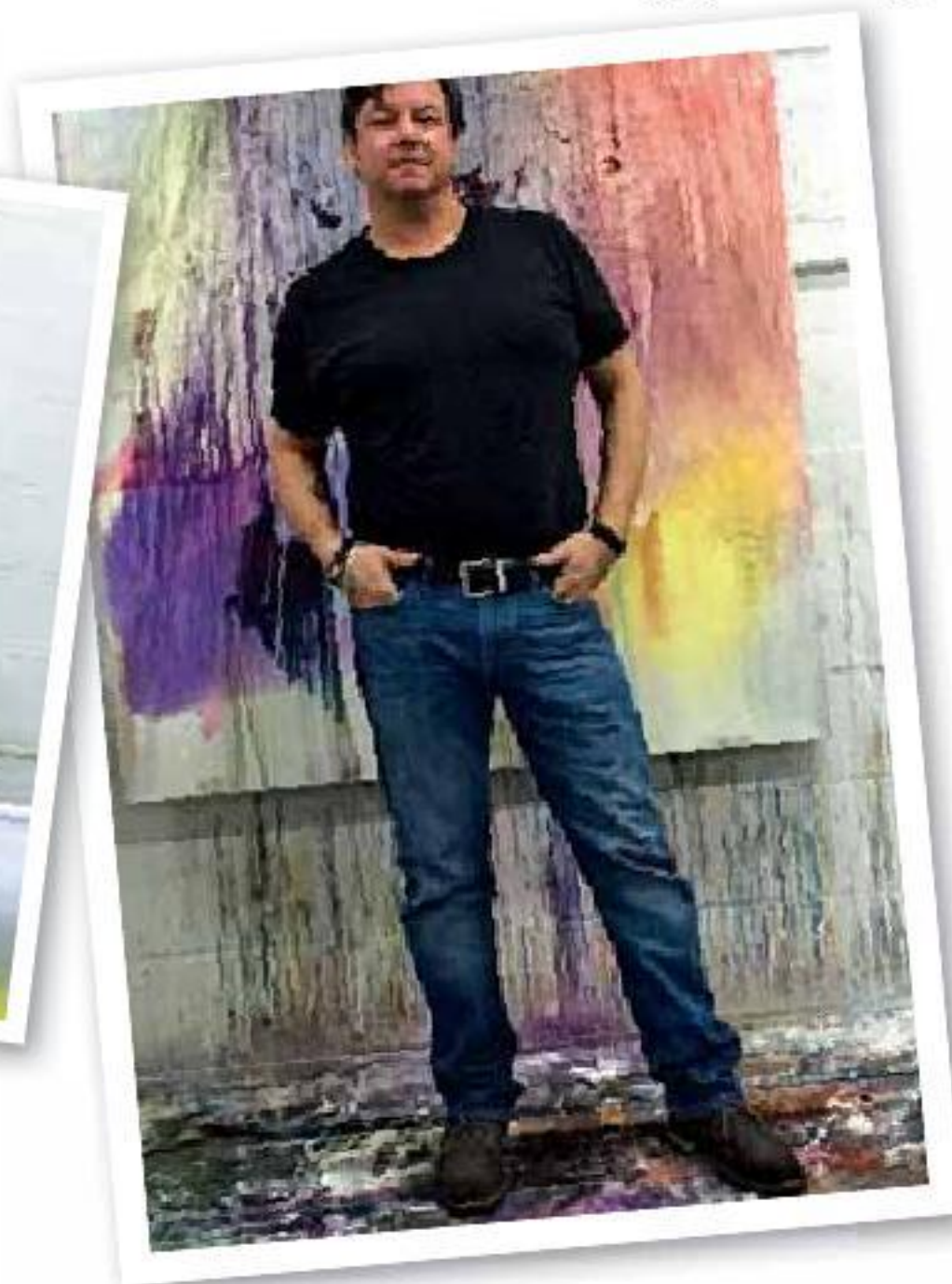
Với khoảng thông tầng tốt nhất là kết hợp tiểu cảnh và các tiện nghi sinh hoạt để làm chỗ quây quần gia đình hay nghỉ ngơi thư giãn. Hoặc nếu có thông tầng lên đến mái thì có thể làm như khoảng đặt cây xanh hay hồ nước nhỏ để tăng thêm tính thiên nhiên. Phong thủy truyền thống có câu: "Tụ thủy tác khí bất tán", tức có nước chảy đến và nước luân chuyển để kích hoạt sinh khí và tránh tù đọng ảm thấp. Có thể đưa tiểu sơn thủy (núi sông thu nhỏ) bên cạnh chỗ tiếp khách. **|||**

Ảnh trên Không gian tiếp khách hợp phong thủy nên có nhiều chọn lựa đan cài thú vị trong ngoài trên dưới, không nhất thiết đóng khung trong phòng kín trang nghiêm. **Ảnh trái** Một khung cửa nhìn ra thiên nhiên, một tiểu cảnh xếp đặt vừa phải sẽ tăng khả năng giao hòa, kết nối tự nhiên tốt hơn cho nơi tiếp khách dạng thông tầng. **Ảnh phải** Dù theo phong cách trang trí hiện đại hay cổ điển, góc tiếp khách luôn đòi hỏi tính đồng bộ và những điểm nhấn đúng mức.

chia sẻ không gian sống

Liên kết giữa hội họa và kiến trúc

Chào đời, học hành và thành danh tại New York (Hoa Kỳ), 10 năm qua họa sĩ Frank Caracciolo chuyển đến Montreal (Canada) sinh sống và làm việc. Sau hơn 25 năm sáng tác, tranh của Frank Caracciolo không chỉ có mặt tại những cuộc triển lãm tranh tại Mỹ, Anh, Úc, Canada... mà còn hiện diện ở nhiều kiến trúc khác nhau, trong đó có nhà cửa. Nhân dịp đầu năm mới 2015, Frank Caracciolo đã chia sẻ ngắn với *Kiến Trúc và Đời Sống*.

THỰC HIỆN DƯƠNG CẨM

Mối liên hệ nào giữa hội họa và kiến trúc trong thiết kế đương đại?

Là nghệ sĩ, tôi nhận ra mối liên hệ quan trọng duy nhất ở đây là nghệ thuật và kiến trúc đều là một tiến trình để từ đó cả hai thực thể này được tạo ra. Nghệ thuật thường được đặt trong một ngôi nhà, một văn phòng hay tòa cao ốc thiết kế để tôn vinh và thu hút sự chú ý của con người về cấu trúc nội và ngoại thất. Chúng kết hợp nhau một cách hài hòa, tạo ra những môi trường đặc biệt nhằm gia tăng sự chú ý của con người về cái đẹp và không gian. Để làm chuyện này, người nghệ sĩ và kiến trúc sư đều bắt đầu công việc với một phác thảo và tầm nhìn.

Là một họa sĩ theo trường phái trừu tượng, ông có nghĩ rằng nghệ thuật trừu tượng ứng dụng được trong thiết kế nhà cửa cho người ở hay không?

Tôi tin mọi lĩnh vực nghệ thuật đều có thể hiện diện trong ngôi nhà ở của con người, ở bên trong hay bên ngoài ngôi nhà. Đối với người nghệ sĩ làm việc trên bề mặt hai chiều, lo lắng của họ là giải quyết những vấn đề về thị giác. Nhưng khi nghệ thuật trừu tượng trở nên ba chiều, tôi tin nó có thể được ứng dụng và thường được sử dụng để thiết kế không gian sống và làm việc. Trừu tượng là một cách tiếp cận vấn đề và nó giải quyết được những giới hạn mà con người đã nhìn thấy và hiểu biết trước đây trong quá khứ.

Tranh trừu tượng được không ít người hàm mộ và sử dụng chúng như một hình thức trang trí nhà cửa. Theo ông, việc sắp đặt tranh trừu tượng trong nhà cần tuân theo nguyên tắc nào không?

Khi khách hàng đề nghị tôi vẽ tranh, tôi thường hỏi họ bức tranh đó sẽ được đặt trong không gian nào. Đối với tôi, một tác phẩm nghệ thuật cần phải tuân chày nhưng cùng lúc đó nó cũng cần có một vị trí đúng trong không gian. Ở trên tôi nói về sự hài hòa giữa nghệ thuật và môi trường. Một quy tắc quan trọng mà tôi tuân thủ trong khi làm việc là tác phẩm hội họa phải

Ảnh bên Đối với người nghệ sĩ làm việc trên bề mặt hai chiều, lo lắng của họ là giải quyết những vấn đề về thị giác. Nhưng khi nghệ thuật trừu tượng trở nên ba chiều, có thể được ứng dụng và thường được sử dụng để thiết kế không gian sống và làm việc.

Chia sẻ không gian sống

Ảnh Một tác phẩm hội họa cần phải có được vị trí chính xác và hài hòa trong không gian.

có được vị trí chính xác trong không gian. Những người không hiểu biết nhiều về nghệ thuật trừu tượng thường đặt bức tranh trong một không gian sống hay một văn phòng làm việc thu hút sự chú ý của cả không gian và nghệ thuật. Không cần làm như thế.

Có khi nào ông nhận sáng tác theo đặt hàng của khách hàng nhằm phục vụ cho trang trí nội thất? Nếu có, điều này có làm ông mất đi hoặc giới hạn cảm hứng sáng tác?

Tôi sẵn lòng thực hiện mọi ý thích của khách hàng, phạm trù duy nhất mà tôi lưu ý họ là kích thước bức tranh và màu sắc. Khách hàng nhìn nhận mọi chuyện có phù hợp không, còn phần tôi, tôi giải thích cho họ nên nhấn nhá màu này hay màu kia hơn là trộn chung các màu lại với nhau. Có người nói với tôi họ muốn có một bức tranh mang lại cảm giác bình yên hoặc đầy tràn những màu sắc sống động. Đó là ý muốn của họ, tôi không can dự vào.

Tôi luôn có được cảm hứng từ thách thức tạo ra một thứ gì đó để khách hàng có thể sống chung. Trong trường hợp này, tôi sẽ thực hiện nhiều tác phẩm cùng lúc theo ý thích của tôi rồi để khách hàng chọn lựa tác phẩm ưng ý với họ. Cách làm này vừa giúp tôi có được tự do trong sáng tác lại vừa giúp khách hàng dễ chọn lựa. Khi tôi sáng tác, tôi sáng tác trên nhiều bức họa cùng lúc. Cách làm này mang cho tôi cảm giác tự do, không bức bối bởi ý nghĩ phải thực hiện bốn phần cho khách hàng, thường thì điều này mang đến kết quả rất tích cực.

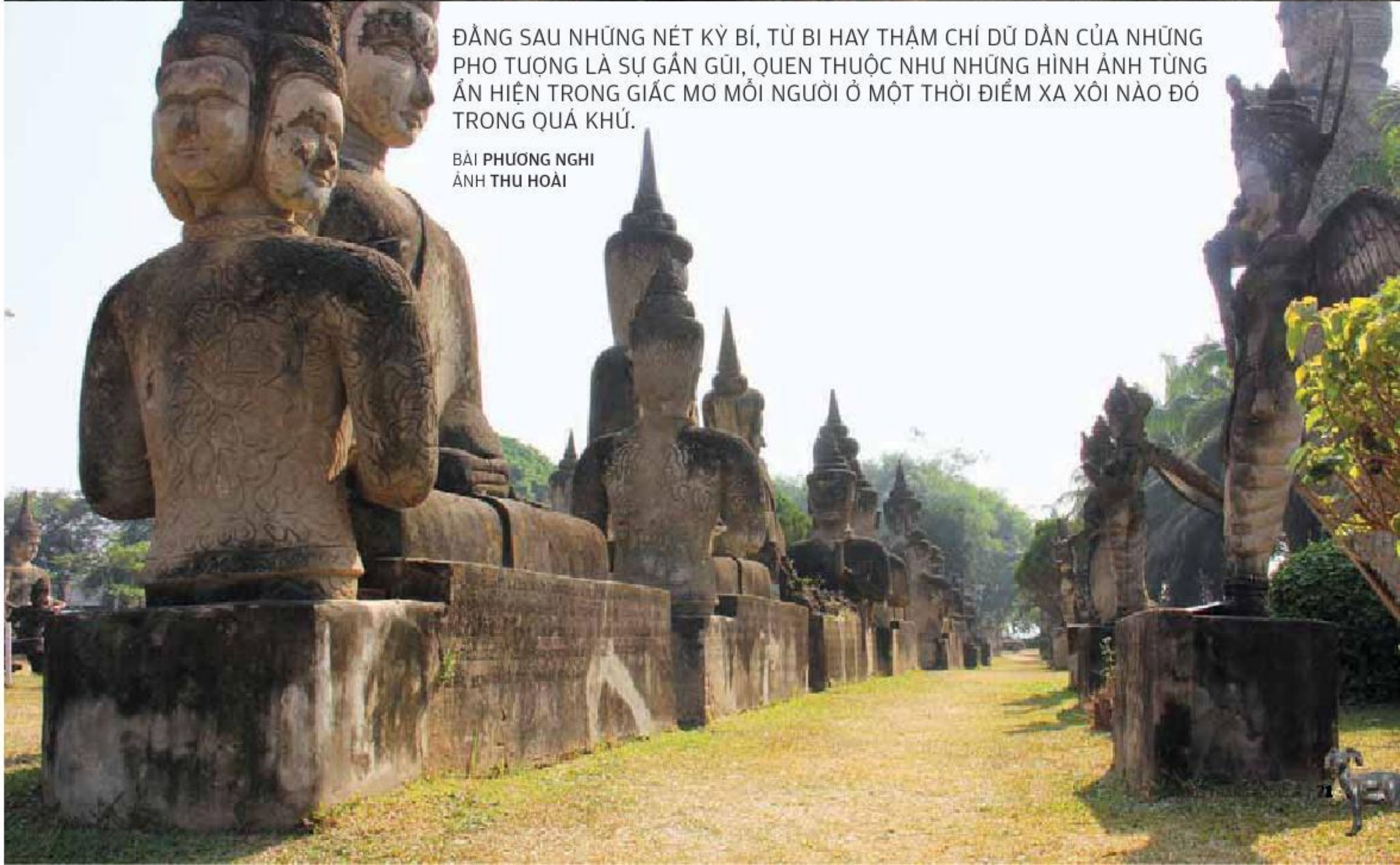
Có thể sáng tác trên mọi chất liệu, nhưng chất liệu ưa thích nhất của Frank Caracciolo lại là vải và gỗ. Đi theo trường phái trừu tượng, ông thừa nhận mình rất quan tâm đến chủ nghĩa Biểu hiện trừu tượng (Abstract expressionism), một phong trào phát triển mạnh ở thành phố New York vào những năm 1950. Ông nói: "Trong khi vẽ, tôi vừa tung hứng thoải mái những đường nét trên vải lại vừa kéo con người tôi gần với bề mặt sáng tác. Đối với tôi, vẽ là thiên. Lao động và sáng tạo thật sự là niềm vui thể chất mà ở đó tôi có thể chia sẻ, từ bỏ chính mình và quay ngược lại thời gian như một đứa trẻ, không bị gò ép, chỉ biết nghệ thuật và cuộc sống".

VƯỜN TƯỢNG

ĐẰNG SAU NHỮNG NÉT KỶ BÍ, TÙ BI HAY THẬM CHỈ DỮ DẦN CỦA NHỮNG PHO TƯỢNG LÀ SỰ GẮN GÙI, QUEN THUỘC NHƯ NHỮNG HÌNH ẢNH TỪNG ẨN HIỆN TRONG GIÁC MƠ CỦA MỖI NGƯỜI Ở MỘT THỜI ĐIỂM XA XÔI NÀO ĐÓ TRONG QUÁ KHỨ.

BÀI PHƯƠNG NGHI
ẢNH THU HOÀI

Ảnh hai trang Rong rêu của thời gian phủ lên những bức tượng khiến chúng trở nên kỳ bí, huyền hoặc hơn.

T heo thông tin cung cấp cho du khách thì vào năm 1958, một người tên là Bounlua Suliat đã chọn một địa điểm ven dòng Mekong để tạo ra một không gian mang đầy màu sắc Phật giáo tên gọi Wat Xiengkhuane, thường gọi là “Vườn tượng Phật”. Vườn tượng này cách Viên Chân 28km. Ở Thái Lan, tỉnh Noong Khai, vị này cũng thực hiện một công trình tương tự thứ hai là Wat khaek hay Bãi Phật Sala Keoku. Khu vườn tượng Phật Wat Xiengkhuane nổi tiếng bởi vô số tượng Phật với nhiều khuôn mặt và tư thế khác nhau được thể hiện hoàn toàn bằng chất liệu xi măng.

Ảnh hai trang Những khuôn mặt với rất nhiều cảm xúc khác nhau, những bức tượng lồng trong tượng, những cử chỉ biểu tượng nói lên những thân phận, ước vọng con người.

Ông Bounlua tinh thông về triết học Hindu, Phật giáo, thần thoại học, biểu tượng học... ông muốn chuyển tải những hình ảnh mà mình thấy trong những giấc chiêm bao, và trong những cảm nhận về thần linh mà ông ngộ ra được trong đời sống hàng ngày. Ông Bounlua giải thích, công trình nghệ thuật của ông là những hình ảnh kỳ lạ, do ông và các đồng sự xây dựng nên bằng những cảm nhận của họ về Phật, về thần thánh và những điều họ ngộ ra từ thực tiễn cuộc sống - một hướng dẫn viên du lịch cho biết như vậy.

Ảnh trên và dưới Sự đối nghịch giữa những khuôn mặt tượng mang đến những cung bậc khác nhau trong cảm xúc khách tham quan.

THE LIBRARY AT THE DOCK THƯ VIỆN KIỂU MỚI

Docklands, Melbourne, Úc (*) là một trong những khu kinh tế và thương mại quan trọng bậc nhất của thành phố Melbourne. Chính quyền địa phương đã liên tục đầu tư xây dựng thêm các công trình công cộng mới nhằm nâng cao chất lượng sống của người dân trong khu vực. Thư viện The Library At The Dock là một trong các công trình công cộng được xây dựng gần đây nhất...

BÀI KTS HỒ LÊ PHƯƠNG - CAO KHANH ẢNH CAO KHANH

Ảnh hai trang Tòa nhà thư viện có hình khối hộp đơn giản, Gỗ ốp trên mặt tòa nhà là gỗ Ironbark đã 100 năm tuổi, lấy từ một cây cầu đã bị tháo dỡ ở bang Queensland. Mặt quay ra bờ cảng của thư viện có mái che lớn nhằm cản bớt ánh nắng gay gắt buổi chiều.

The Library At The Dock là một thư viện công cộng được thiết kế dựa theo quan niệm mới: không chỉ là nơi đọc - lưu trữ sách mà còn là nơi cho những sinh hoạt cộng đồng của mọi người. Do vậy, việc bố trí không gian sao cho các hoạt động trên được thuận lợi là ưu tiên hàng đầu. Song song đó, công trình cũng cần thích ứng được với những biến đổi trong tương lai như: lượng sách tăng giảm, hình dáng và kích thước sách sẽ thay đổi, công cụ “đọc” mới, nhu cầu của người sử dụng không cố định... nên khả năng biến đổi linh hoạt cũng phải được tính tới.

The Library At The Dock có hình khối hộp đơn giản, được xây dựng ngay trên một bờ cảng cũ và trải dài khoảng 55 mét. Một mặt công trình hướng ra phía mặt nước, mặt kia nhìn ra công viên với cây cỏ xanh mát và vườn chơi trẻ em. Cả ba tầng của thư viện đều có mặt bằng dạng mở. Các khu vực ăn uống, kệ sách, đọc sách, máy tính... đều kết nối không gian với nhau. Chỉ có khu vực cần im lặng - quiet study - là được vây kín riêng biệt. Các kệ sách có kiểu dáng đơn giản, kích thước không cao và có bánh xe để tiện di chuyển qua lại (khi cần mở rộng không gian cho các sự kiện khác hay cần bố cục lại khu vực sách). Khu vực đọc được bố trí nhiều bàn ghế dạng thấp xen lẫn một ít bàn cao và nằm chen giữa những kệ sách. Phần lớn bàn ghế sử dụng vật liệu gỗ màu sáng, kiểu dáng theo phong cách Bắc Âu

Ảnh trên “Activities Room” ở tầng trệt ngăn cách với khu đọc sách bởi vách kính, chứa được 40 người với đầy đủ bàn ghế, màn hình, máy chiếu và cả một bàn “tương tác” kỹ thuật số. Sảnh hướng ra sân cỏ của thư viện, có cửa kéo lớn. Khi mở cửa này ra, sảnh có thể mở rộng thêm bằng cách liên kết hai không gian trong và ngoài nhà. **Ảnh dưới** Khu vực cây xanh và sân chơi thiếu nhi bên ngoài tòa nhà.

(Scandinavia): đơn giản và tạo cảm giác ấm cúng. Chúng cũng rất gọn nhẹ, thuận tiện cho việc di chuyển.

Ngoài cung cấp dịch vụ cho mượn sách như các thư viện khác, The Library At The Dock còn có nhiều khu vực cho học nhóm, chơi game, hội họp, biểu diễn, triển lãm và có cả phòng ghi âm và biên tập nhạc. Các khu vực chức năng này đã hỗ trợ hiệu quả cho những sinh hoạt cộng đồng tại đây. Thường xuyên The Library At The Dock có các lớp khiêu vũ, yoga, khí công... cũng như các buổi chiếu phim ngoài trời, đọc sách buổi sáng với trà miễn phí, nói chuyện cùng các nhà văn... Ngoài ra họ còn tổ chức các trò chơi cho trẻ nhỏ, các lớp học photoshop miễn phí, các buổi giới thiệu kỹ thuật in 3D...

Đây là công trình sử dụng kỹ thuật xây dựng với ván CLT và dầm gỗ Glulam ("). Việc sử dụng các cấu kiện CLT và Glulam khiến cấu trúc công trình nhẹ hơn 30% so với các cấu trúc xây dựng truyền thống. Mặt ngoài nhà được ốp gỗ tạo nên sự kết nối giữa công trình mới với bến cảng cũ cũng bằng gỗ (do kỹ thuật xây dựng hiện đại mà người ta vẫn giữ lại được bến tàu 75 năm tuổi phía trước tòa nhà, chỉ cách 8m). Một điều đáng chú ý khác là 30% năng lượng mà công trình sử dụng được cung cấp từ các tấm pin mặt trời trên mái công trình. Nước mưa thu được trên mái chảy ra bốn chứa 55.000 lít đặt ở công viên cạnh bên, rồi được sử dụng lại cho tòa nhà. Tất cả các yếu tố kỹ thuật trên đã góp phần khiến công trình này đạt 5 sao cho công trình “xanh” theo đánh giá của Green Building Council of Australia ("). The Library At The Dock hiện được xem là một trong các công trình công cộng “xanh” nhất ở Úc.iii

Ảnh trên Nơi đọc sách lý tưởng nhất có lẽ là hàng ghế cạnh dãy cửa kính dài suốt mặt tiền nhà quay ra mặt nước. Hướng nhìn đẹp với dãy du thuyền neo đậu và nhà phía xa... Tuy nhiên, như nhân viên thư viện kể, cửa kính không cách nhiệt tốt. Vào mùa đông, người đọc cạnh cửa sổ phải mặc áo khoác vì gió từ ngoài cảng mang theo cái lạnh xuyên qua lớp kính. Ngược lại, vào mùa hè chỗ đọc sách này lại rất nóng khi nhiệt độ bên ngoài lên cao. **Ảnh dưới** Các khu vực sinh hoạt chuyên đề của thư viện.

Ảnh trên Các kệ sách thấp có bánh xe: dễ di chuyển và thuận tiện cho việc thay đổi không gian. **Ảnh dưới** Khu vực đọc sách của thiếu nhi. Bạn có thể nhắm nhĩ cà phê với báo và tạp chí.

CHỦ ĐẦU TƯ: Thành phố Melbourne, Úc
QUY MÔ: 55 x 18m - 3 tầng
THIẾT KẾ: công ty Clare Design và công ty Hayball
HOÀN TẤT: cuối năm 2013
ĐẶC ĐIỂM: 574m³ gỗ CLT
 140m³ dầm gỗ Glulam với chiều dài dầm lên đến 10,2m

Định nghĩa của thư viện công cộng đã thay đổi rất nhiều trong những năm gần đây. Thư viện không còn được hiểu chỉ là nơi dành cho các “mọt sách” mà còn là nơi để sinh hoạt cộng đồng, giải trí, trao đổi thông tin và học tập. Bước vào thư viện công cộng ngày nay, bạn sẽ không khỏi ngạc nhiên khi không còn không khí im lặng đến mức nghe ruồi vo ve (?) trái lại là tiếng trẻ con chạy giỡn và tiếng ồ ồ của các game thủ. Bạn có thể suyt xoa vì mùi cà phê và thức ăn... Vô số các thư viện đang được hoặc chuẩn bị xây dựng khắp nơi trên thế giới với kích thước ngày càng hoành tráng cùng mức đầu tư cao ngất ngưởng. Tên tuổi của các kiến trúc sư thiết kế cũng khiến bạn phải choáng: Zaha Hadid (Library and Learning Centre ở Vienna, Áo), Toyo Ito (Tama Art University Library ở Achioji, Nhật), JKMM architects (City Library ở Seinajoki, Phần Lan), Sou Fujimoto (Musahino Art University ở Tokyo, Nhật)... Bao giờ cho đến Việt Nam?

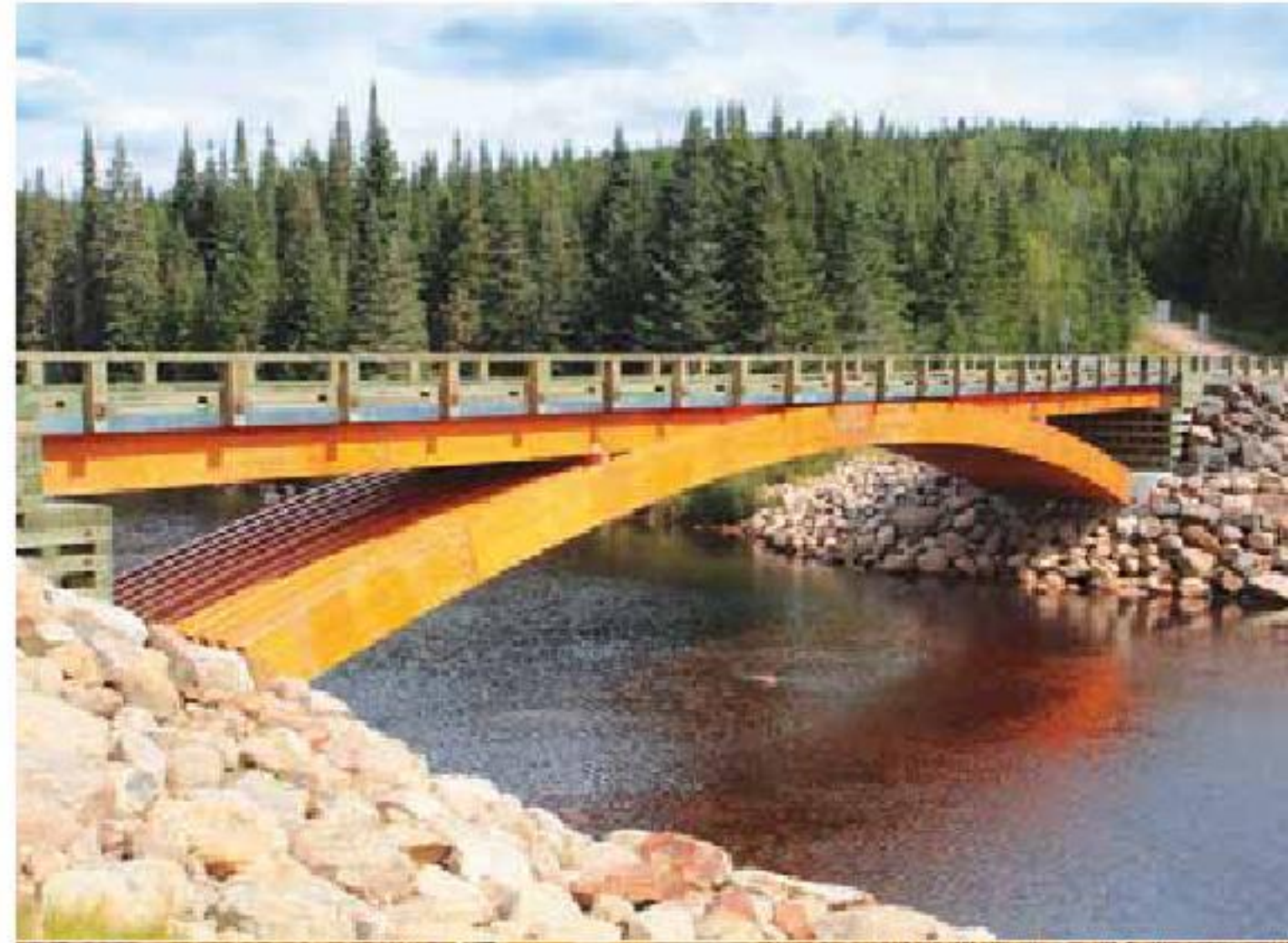
(*) Docklands là khu vực cảng thuộc thành phố Melbourne, Úc. Được tập trung đầu tư và phát triển thành khu đô thị hiện đại từ năm 1995, “trẻ” nhất Melbourne. Hiện nay Docklands đã trở thành nơi tập trung văn phòng của các doanh nghiệp lớn và nhiều khu căn hộ cao cấp. Trước đây, khu vực này từng là nơi đánh bắt thủy sản và là nơi giao lưu của thổ dân Úc. Sau đó, nó trở thành một trong những cảng đầu tiên và tấp nập nhất của bang Victoria. Cho đến năm vừa qua, Docklands đã thu hút hơn 8,5 tỉ vốn đầu tư tư nhân, dân số 7.000 người với 29.000 người làm việc tại đây; hơn 16 dự án tư nhân vẫn đang được xây dựng bao gồm 1.500 căn hộ.

(*) Hệ thống đánh giá công trình xanh** của Green Building Council of Australia - Hội đồng Công trình xanh Úc - được thành lập năm 2002. Hệ thống này đánh giá độ thân thiện môi trường của công trình dựa trên các yếu tố: lượng điện, gas, nước sinh hoạt mà công trình sử dụng, tái sử dụng và dư thừa - nguồn gốc sản xuất các vật liệu xây dựng và các vật dụng nội thất trong công trình - khoảng cách vận chuyển nguyên vật liệu từ nguồn đến công trình - mật độ cây xanh của công trình...

CLT VÀ GLULAM LÀ GÌ? Ảnh TƯ LIỆU

() CLT là viết tắt** của cụm từ Cross Laminated Timber. Có thể hiểu gỗ CLT là những tấm ván ép rất dày và có cấu trúc chịu lực rất khỏe. Để tạo thành gỗ CLT, người ta dán những thanh gỗ với độ dày mỏng và bề bản nhỏ thành nhiều lớp với các chiều số gỗ đặt vuông góc, tạo thành những tấm ván dày và rộng hơn. Do cấu trúc ghép chéo trả vuông góc các chiều số gỗ này mà tấm ván CLT có thể chịu lực lớn hơn rất nhiều so với ván bằng gỗ nguyên khối tự nhiên và cũng do dán ghép mà ta có thể tạo ra các tấm ván với kích thước bề mặt rất lớn.

Glulam là viết tắt của cụm từ Glued Laminated Timber. Với kỹ thuật Glulam, người ta dán nhiều thanh gỗ có kích thước nhỏ thành những cấu kiện gỗ có kích thước lớn hơn và có thể tạo dáng theo yêu cầu của thiết kế. Cấu kiện gỗ Glulam thường dùng làm cột hoặc dầm chịu lực. Đặc biệt, dầm gỗ Glulam có khả năng chịu lực uốn rất lớn nên thường được dùng cho các “siêu” cấu trúc như dầm đỡ mái sân vận động hoặc dầm cầu. Kỹ thuật Glulam đã được sử dụng cho cấu trúc mái vòm tòa tháp của Viện Đại học Zurich từ năm 1911.

Các kỹ thuật CLT và Glulam đều rất phổ biến ở các quốc gia Bắc Mỹ, Âu châu, cho phép sử dụng gỗ tự nhiên hợp lý hơn.

Xoay xở trong những gò bó

HOẠT ĐỘNG TRONG LĨNH VỰC NGHỆ THUẬT, NHU CẦU CỦA CHỦ NHÀ LÀ CĂN HỘ CỎI MỎ, TIỆN NGHI, TRÀN NGẬP ÁNH SÁNG.

BÀI MINH HIỆN ẢNH LÊ ANH ĐỨC

Ảnh Để tạo ra một không gian thoáng và mạch lạc, các kiến trúc sư đã làm nhòa đi ranh giới của tủ, tường và cửa thông phòng bằng những giải pháp xử lý chi tiết khéo léo.

L

ơn giản và tinh tế trong chi tiết, tổng thể ngôi nhà đồng thời phải luôn là một khung nền nhẹ nhàng cho những món đồ được chủ nhà lựa chọn từ cuộc sống thú vị.

Vốn là một căn hộ ba phòng ngủ 120m² có phần chật hẹp, một phòng ngủ được bỏ đi nhường chỗ cho không gian làm việc và

Ảnh Thiết kế ánh sáng kỹ lưỡng và giàu cảm xúc giúp mỗi góc nội thất ngôi nhà đều có cho mình một sân diễn riêng.

sinh hoạt chung. Xoay xở trong những gò bó của kết cấu tường - cột chịu lực của chung cư, thiết kế mới đem lại cho không gian sinh hoạt chung sự rộng mở về thị giác nhưng vẫn giữ được tính riêng tư cho các sinh hoạt độc lập. Để tạo ra một không gian thoáng và mạch lạc, thiết kế đã làm nhòa đi ranh giới của tủ, tường và cửa thông phòng bằng những giải pháp xử lý chi tiết khéo léo. Những hệ tủ âm tường thông minh đảm bảo cho căn hộ luôn ngăn nắp như thể mọi thứ đều được sắp đặt chình chu.

Ảnh trang bên Không gian tổng thể căn hộ thoáng đãng và mạch lạc từ góc bàn làm việc, đồng thời cũng là bàn ăn. **Ảnh trên và dưới** Yếu tố cực thiếu trong thiết kế tổng thể căn hộ kết hợp cùng những món đồ nội thất giàu cảm xúc tạo nên một bản hợp xướng hoàn hảo giữa nhà thiết kế và chủ nhà.

Thiết kế nội thất căn hộ mang hơi thở hiện đại, không rườm rà và chi tiết. Màu sắc sáng nhẹ nhàng hòa quyện với ánh sáng tự nhiên tạo nên những không gian đầy cảm hứng. Kết hợp cùng thiết kế ánh sáng nhân tạo, mỗi góc nội thất ngôi nhà đều có cho mình một sân diễn riêng. Yếu tố cực thiếu trong thiết kế nội thất căn hộ kết hợp cùng những món đồ nội thất giàu cảm xúc tạo nên một bản hợp xướng hoàn hảo giữa gia chủ và nhà thiết kế.

Ảnh trang bên Hệ tủ quần áo được thiết kế như một đường dẫn cầu thành không gian, tiện nghi kết nối phòng ngủ và phòng tắm. Không gian phòng tắm rộng rãi và tiện nghi.

ĐỊA CHỈ: Chung cư Lạc Trung - Hà Nội
THIẾT KẾ VÀ THI CÔNG: AIF-Studio (KTS Lê Anh Đức và Vũ Ngọc Hà)

Nhà thờ để người thoáng

CÔNG TRÌNH LÀ MỘT CĂN NHÀ PHỐ NẪM TRONG HẸM TRÊN ĐƯỜNG LÝ THƯỜNG KIỆT VỚI KÍCH THƯỚC 5M X 20M. ĐIỂM KHÁC BIỆT LÀ KTS ĐÃ CẮT HẸN MỘT BÊN HÔNG NHÀ KHOẢNG GẦN MỘT MÉT ĐỂ LÀM KHOẢNG THỞ CHO CĂN NHÀ.

BÀI VÀ ẢNH THUY VŨ

Ảnh trang bên Tuy là nhà phố nhưng gia chủ đã “chịu chơi” cắt hẳn một bên hông để tạo khoảng trống và tận dụng khoảng trống này suốt các tầng để lấy nắng, gió và không khí. **Ảnh trên và dưới** Một hồ cá ở tầng trệt chạy dọc theo nhà sát với phòng khách, khoảng vườn đứng cùng với gió tạo nên sự điều hòa không khí cho căn nhà.

Vẫn có vách tường ngăn với bên ngoài nhưng có gạch thông gió và khoảng trên cao không che mái. Khoảng trống thông suốt ba tầng lầu trở nên quý giá vì đưa toàn bộ gió, ánh sáng cho toàn bộ căn nhà. Nó như buồng phổi cho mọi sinh hoạt trong nhà vì tất cả căn phòng và các khu chức năng đều áp sát với khoảng thông khí này.

Phòng bếp được đưa lên cao nên hứng gió và nắng nhiều hơn. Gia đình đều thích không khí ở đây vì thoáng mát và thư giãn cho mọi người khi làm bếp và dùng bữa. Cách bố trí này giúp giải tỏa mùi thức ăn, không để lại mùi hôi. Không gian bên trong nhà và bên ngoài khoảng thông tầng này hầu như không có ngăn cách, vì bên trong và ngoài chỉ cách nhau với các cửa kính lùa không có song cửa ngăn cách. Tương tự như vậy phòng khách, phòng ngủ và phòng tắm của các tầng, đều trực tiếp tiếp xúc với khoảng không bên ngoài như vậy. Dường như diện tích bên trong

Ảnh trang bên Bếp và phòng ăn được đưa lên tầng cao, cách bố trí này giúp không để lại mùi thức ăn. **Ảnh trên và dưới** Phòng khách, phòng ngủ, phòng tắm của các tầng đều được trực tiếp tiếp xúc với khoảng không gian bên ngoài.

phòng đều được nối rộng hơn ra bên ngoài. Toàn bộ vách của khoảng thông thoáng này được biến thành vườn đứng, hoa và cây được trồng, treo suốt từ trên cao xuống. Màng xanh trải dài suốt mấy tầng lầu cho cảm giác xanh tươi, thoải mái khi đứng bất cứ chỗ nào trong nhà. Tầng trệt bố trí hồ cá chạy dọc theo nhà áp sát với phòng khách, khoảng vườn đứng cùng với gió tạo nên sự điều hòa không khí cho căn nhà. Chủ nhân cho biết: “Các không gian đều thông thoáng nên trong nhà lúc nào cũng mát, cảm giác dễ chịu và không cần sử dụng nhiều máy lạnh”.

Sự ưu tiên cho cây xanh còn thể hiện ở nhiều khu vực khác nhau trong căn nhà. Trên lầu hai phía trước phòng sinh hoạt một khoảng sân thông tầng tạo nên khoảng xanh chỉ với một cây lộc vừng cao tỏa bóng mát và tạo sự duyên dáng cho mặt tiền. Trên sân thượng là cả một vườn rau sạch tươi mát vừa cung cấp thực phẩm vừa làm giảm nhiệt độ cho mái nhà. **iii**

Ảnh trên Trên sân thượng là cả một vườn rau xanh vừa cung cấp thực phẩm sạch cho gia đình vừa giúp giảm nhiệt. **Ảnh dưới trái** Cây lộc vừng được trồng ở balcon lầu 2 cũng là một điểm nhấn cho ngôi nhà.

Mặt bằng lầu 1

Mặt bằng lửng

Mặt bằng trệt

THIẾT KẾ THI CÔNG: Công ty TNHH Kiến trúc và xây dựng Nam Long, 58 Trần Bình Trọng, quận Bình Thạnh, TP.HCM.

Thỏa mãn đam mê

CĂN HỘ 120M², THUỘC DỰ ÁN CIPUTRA. KHI THIẾT KẾ THI CÔNG KIẾN TRÚC SỰ NGUYỄN ĐỨC ĐÃ HƯỚNG TỚI KHÔNG GIAN CÓ SỰ ĐA DẠNG VỀ CHẤT LIỆU VỚI SỰ PHONG PHÚ CỦA CÁC "GÓC" CHI TIẾT ĐỂ THỎA MÃN ĐAM MÊ VÀ CHIA SẺ VỚI BẠN BÈ VÀ ĐỐI TÁC NGHỀ NGHIỆP.

BÀI VÀ ẢNH TƯỜNG HUY

Ảnh trên và dưới Các không gian chức năng được xử lý toát lên phong cách nội thất sang trọng và đầy đặn, đậm ấm.

Ăn hộ cho ta cảm giác không chỉ để ở mà còn để ngắm, chiêm nghiệm những gam màu hoà quyện, sự pha trộn giữa các nét cắt hay giải pháp phối hợp giữa gỗ và đồng...

Buồng master với một khung kính lớn được hỗ trợ bởi hai lớp rèm điều khiển cho một màu ánh sáng êm dịu. Phong cách châu Âu với lò sưởi, tường ốp gỗ kết hợp với hoạ tiết Á đông trên giấy tường và lụa satin cũng là một điểm nổi bật. Một góc nhỏ trong phòng ngủ được thiết kế đặc biệt đồng thời riêng biệt để giữ cho không gian thực sự thoáng. Phòng vệ sinh trong phòng ngủ master được chăm sóc chu đáo với thiết bị vệ sinh cao cấp đi cùng với việc xử lý chất liệu đá và gạch ốp của Ý, đơn giản và sang trọng, tiện nghi.

Các không gian công năng được xử lý với các tiểu tiết khác nhau và dù có khác nhau về gam thiên về nóng hay lạnh thì tất cả vẫn toát lên một phong cách nội thất sang trọng và

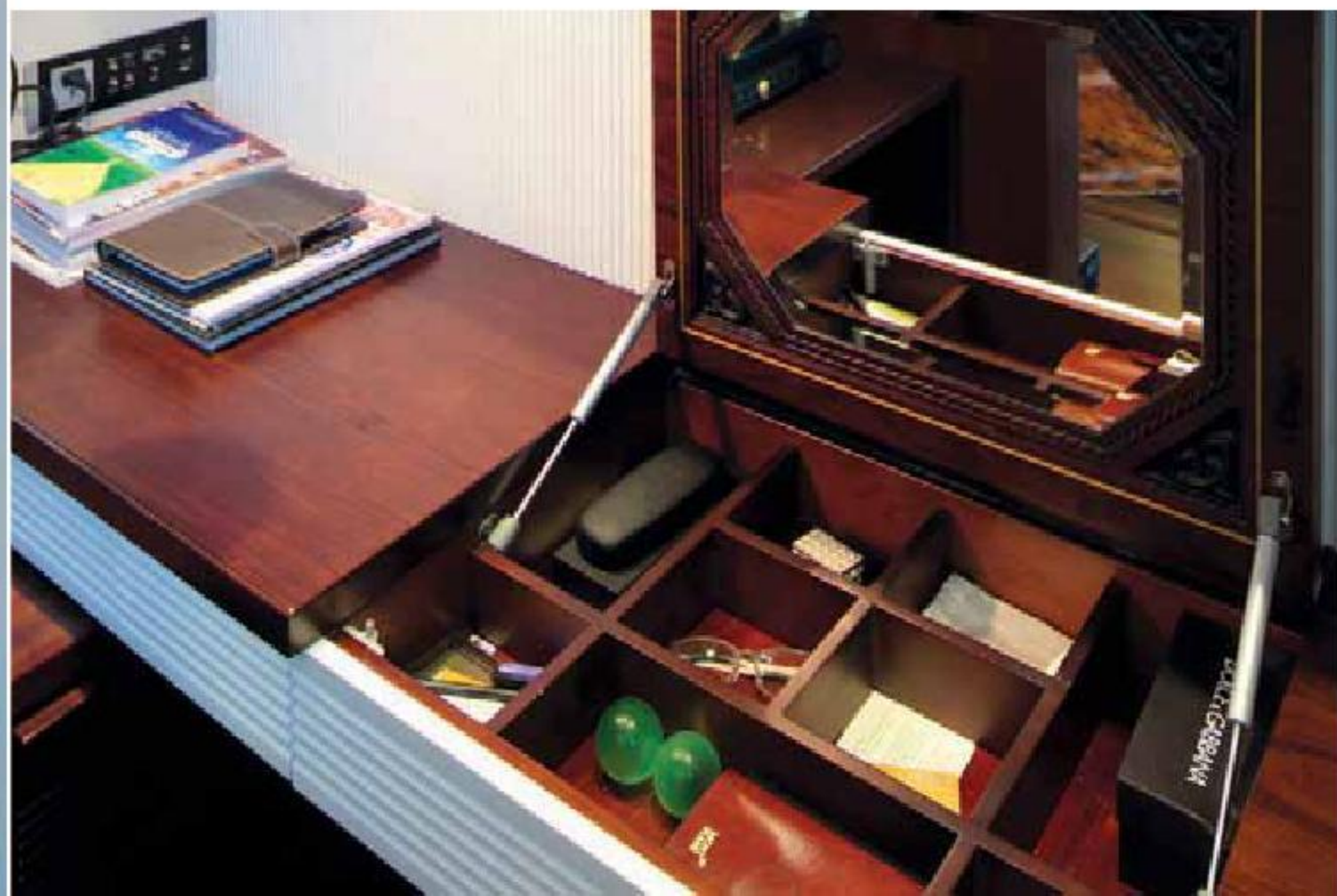
Ảnh trên và dưới Về tung bừng đậm chất sang trọng phong cách Anh Mỹ ở không gian phòng khách hay phòng đọc chính là lời giải mã phong phú của tư duy mà kiến trúc sư Đức muốn chia sẻ trong thiết kế.

đầy đặn, đầm ấm. Với những người ưa thích tinh liên thông không gian trong nội thất chắc hẳn sẽ thất vọng khi cảm nhận về phong cách trong căn hộ. Chủ ý của kiến trúc sư Nguyễn Đức là tạo một không gian đồng nhất tương đối bởi cảm nhận sang trọng, đầy đặn hơn là vẻ mặt thị giác. Đây cho các không gian chức năng có sự khác biệt là chủ ý của người thiết kế nhằm tránh sự nhầm lẫn. Về tung bừng đậm chất sang trọng phong cách Anh Mỹ ở không gian phòng khách hay phòng đọc chính là lời giải mã phong phú của tư duy mà kiến trúc sư Đức muốn chia sẻ trong thiết kế. “Nhiều nhưng không quá nhiều” anh chia sẻ. Ánh sáng đèn chùm ấm áp kết hợp với gỗ ốp tường cùng với các vách ngăn và hộc gỗ với màu gỗ sang trọng. Bàn ăn ngăn cách với bếp bởi một quầy bar nhỏ. Đèn được sử dụng đồng phong cách Anh sang trọng và ấm cúng. Điểm đặc biệt trong nội thất của căn hộ là 70% chất liệu và đồ được làm tại Việt Nam để đảm bảo chất lượng và bám sát thiết kế theo từng không gian cụ thể. **III**

Ảnh trên và dưới Phong cách châu Âu với lò sưởi, tường ốp gỗ kết hợp với họa tiết Á đông trên giấy tường và lụa satin cũng là một điểm nổi bật.

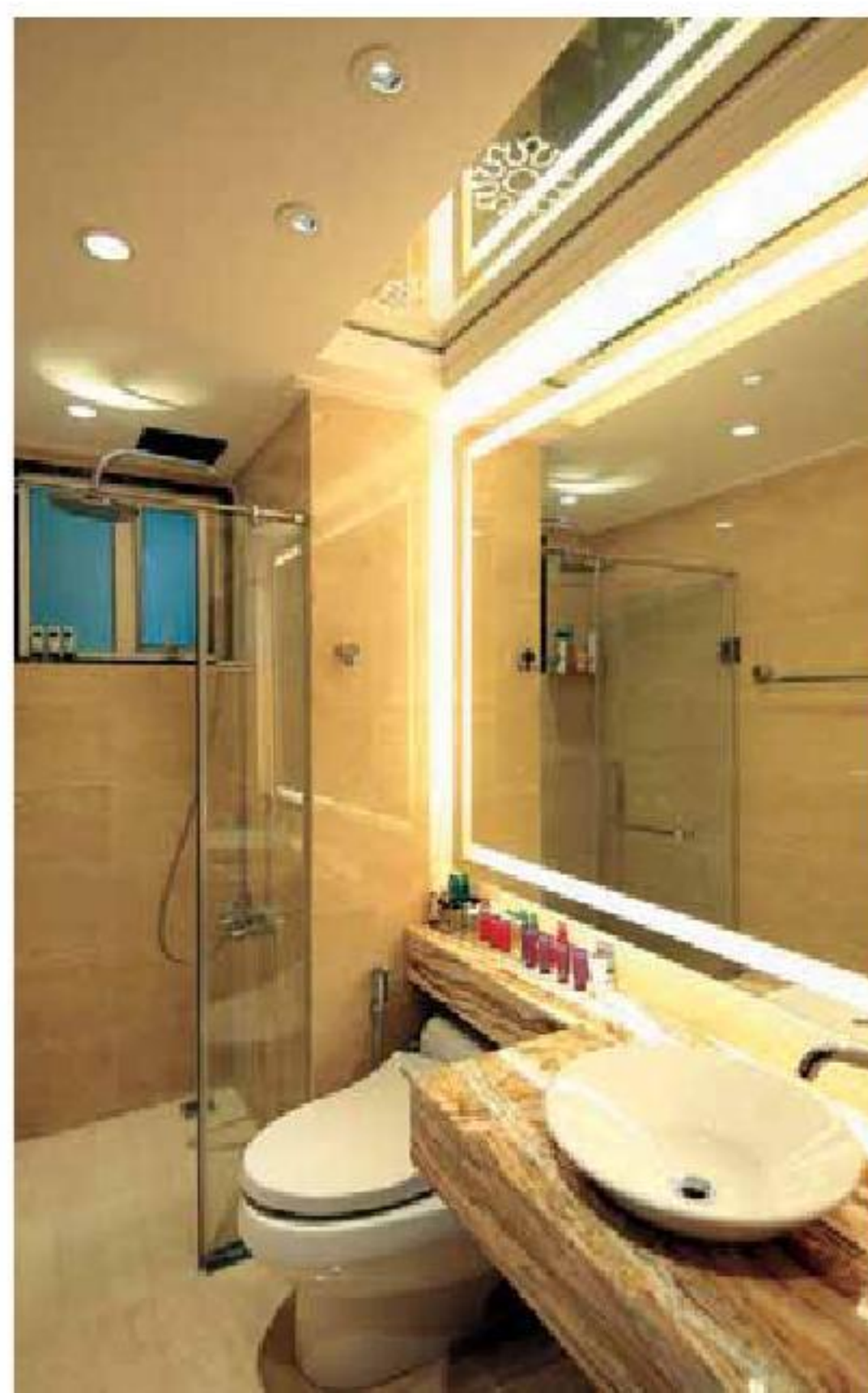
Ảnh trên và dưới Điểm đặc biệt trong nội thất của căn hộ là 70% chất liệu và đồ được làm tại Việt Nam để đảm bảo chất lượng và bám sát thiết kế theo từng không gian cụ thể.

nhà

ĐỊA CHỈ: Căn hộ Ciputra Hanoi (L1/501)
DIỆN TÍCH: 120m²
THIẾT KẾ: KTS Nguyễn Đức - công ty TĐI

HÀNG 2.2015

97

LUNG LINH TRÊN “THIÊN KHÔNG”

Giản lược, trầm lắng, thanh không... nghe vẻ như đang miêu tả một cõi thiên đàng đó nơi mây trời, kỳ thực đó là không gian nội thất của Sorae (Thiên Không) - một nhà hàng ăn được biểu đạt bằng ngôn ngữ ánh sáng, thể hiện tròn vẹn tinh thần và vẻ đẹp của một phong cách kiến trúc đương đại theo kiểu Nhật giữa Sài Gòn.

BÀI VÀ ẢNH NGUYỄN ĐÌNH

Ảnh hai trang Cả một không gian lung linh mở ra chỉ sau vài bước chân, đó là sự tung hứng, bay bổng của ngôn ngữ ánh sáng kiến trúc. Từng chi tiết trang trí nhỏ nơi vách tường, trần nhà, kệ rượu... đều được phô diễn đường nét bằng lối đánh ánh sáng trực tiếp làm nổi bật các chi tiết trang trí tối giản nhưng đầy tinh tế.

Tĩnh lặng và sang trọng, đó là những cảm nhận đầu tiên khi vừa ra khỏi thang máy dẫn lối đến hành lang vào sảnh chính của Sorae, lối đi được trang trí bằng nguồn cảm hứng biển khơi, với những ngư cụ đánh bắt thủy sản kiểu Nhật Bản đặt cạnh các bình ủ rượu Sake sắp đặt ngẫu hứng, được đánh sáng dịu trên tổng thể không gian, nhấn vào các chi tiết trang trí, tạo nên một cảm giác ấm cúng, thư giãn và bình yên, khiến thực khách như quên ngay cảm giác đang chuẩn bị bước vào một nhà hàng ăn vốn dĩ thường rộn ràng, náo nhiệt.

Chỉ sau vài bước chân, cả một không gian lung linh mở ra, là sự tung hứng, bay bổng của ngôn ngữ ánh sáng kiến trúc. Từng chi tiết trang trí nhỏ nơi vách tường, các đường lam gỗ xoắn dọc, trần nhà, kệ rượu... đều được phô diễn đường nét bằng lối đánh sáng gián tiếp, làm nổi bật các chi tiết trang trí tối giản, nhưng đầy tinh tế.

Điểm nhấn trong trang trí nội thất ở Sorae là các không gian mang tính trình diễn được đẩy lên tối đa về đẹp vốn có, từ kệ rượu làm điểm nổi thông tầng, bàn ăn dài bố trí ngay trước không gian bếp mở, được đánh sáng dàn trải suốt gian bếp để thực khách thấy rõ các thao tác mang đậm tính trình diễn về các công đoạn thực hiện một món ăn theo kiểu Nhật.

Các bàn ăn được bố trí, phân mảng rõ rệt, sử dụng ánh sáng điểm lên khu bàn ăn, chỗ ngồi, các mảng ánh sáng môi trường chung như lối đi không sử dụng biện pháp đánh sáng, tạo nên các mảng tối - sáng, thể hiện rõ sự phân cách không gian rất dễ chịu, vừa tạo cảm giác riêng tư cho khu vực từng bàn ăn, nhưng cũng rất hòa hợp với tổng thể không gian chung trong nội thất toàn nhà hàng. Có hai mảng sáng rõ rệt trong ngôn ngữ ánh sáng ở Sorae, ban ngày không gian nội thất Sorae nhận ánh sáng trời, thành phố lên

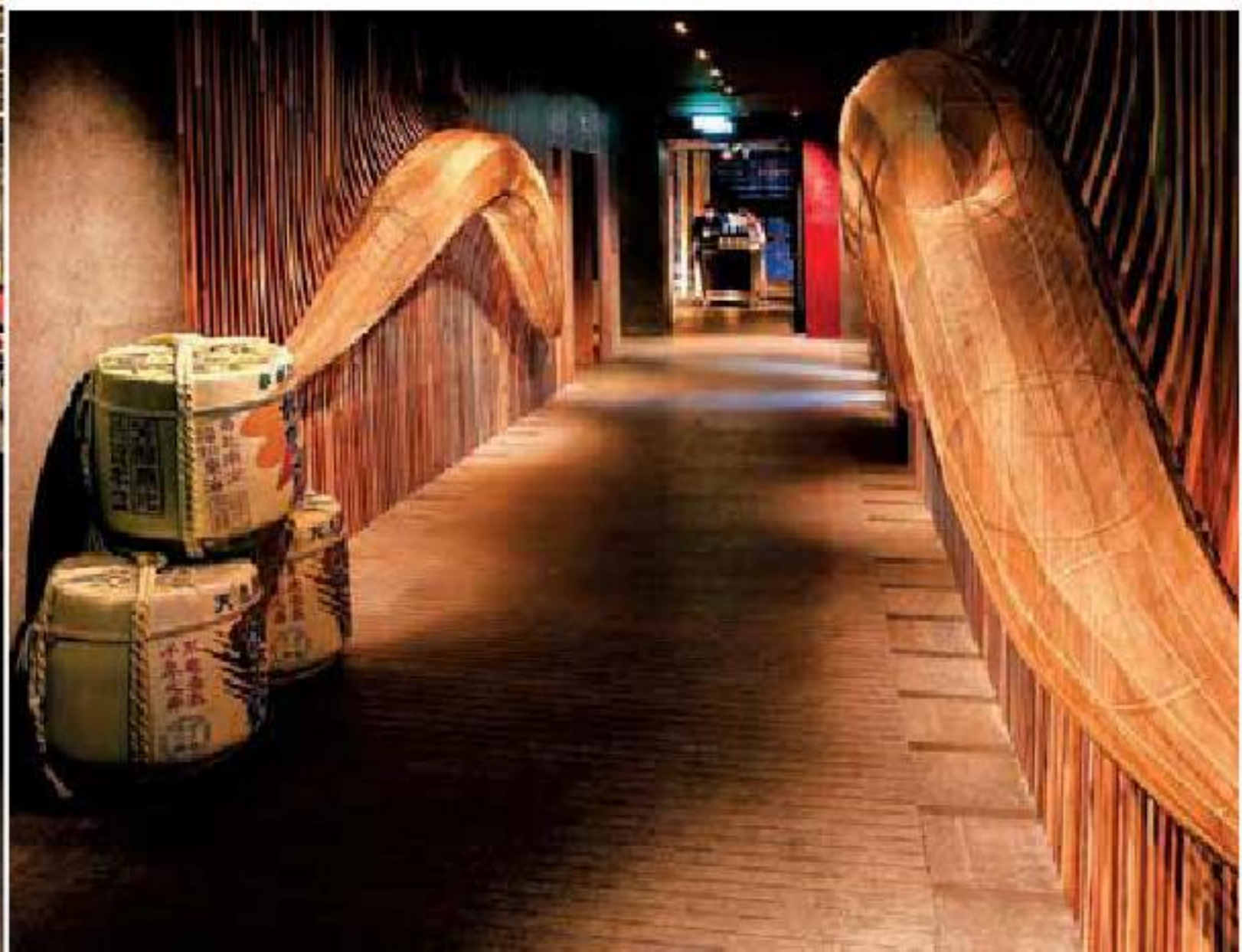
Ảnh trên và dưới Lối đi được trang trí bằng nguồn cảm hứng biển khơi, với những ngư cụ đánh bắt thủy sản kiểu Nhật Bản đặt cạnh các bình ủ rượu Sake sắp đặt ngẫu hứng được đánh sáng dịu trên tổng thể không gian, nhấn vào các chi tiết trang trí, tạo nên một cảm giác ấm cúng, thư giãn và bình yên.

đèn cũng là lúc ánh sáng nội thất Sorae bừng tỉnh, thêm lung linh hơn nhờ hệ thống chiếu sáng tổng thể công trình chính do TS. KTS Trần Văn Thành - công ty ASA Lighting Design Studios thực hiện. Chia sẻ về công trình, TS. KTS Trần Văn Thành cho biết: “Biện pháp chiếu sáng nhằm đẩy ý tưởng thiết kế nội thất ở Sorae lên một cấp độ khác, vừa đẹp, sang trọng và mang một tinh thần riêng, tạo cho thực khách cảm giác như đang ngồi ăn giữa tầng mây trời. Để thể hiện được ý đồ ấy, toàn bộ hệ thống chiếu sáng được thiết kế ẩn, có phù kiếng mờ và đánh sáng gián tiếp để làm dịu ánh sáng. Các mảng trang trí tường vách, dùng đèn chiếu đặt trong các chén nhỏ được lập trình tăng - giảm, tạo cảm giác bập bùng theo ánh sáng động”.

Mỗi khu vực phòng ăn hay khu vực chung trong Sorae có cảm giác đều là những không gian trình diễn thú vị, mà trong đó ánh sáng là linh hồn dẫn dắt cảm xúc thực khách.

Không gian Sorae gồm trọn hai tầng lầu, kết nối với ngoại thất chỉ qua ô cửa kính nên thực khách có thể thỏa chí tận hưởng phong cảnh nhịp sống sôi động của trung tâm TP.HCM ngay dưới chân mình. **lữ**

Ảnh trên và dưới Mỗi khu vực phòng ăn hay khu vực chung trong Sorae đều là những không gian trình diễn thú vị, mà trong đó ánh sáng là linh hồn dẫn dắt cảm xúc thực khách.

điểm đến

Ảnh trên và dưới Không gian Sorae gồm trọn hai tầng lầu được kết nối với ngoại thất chỉ qua ô cửa kính nên khách có thể thỏa thích tận hưởng nhịp sống sôi động của Sài Gòn ngay dưới chân mình.

PHIÊN BẢN AIR BLADE FI ĐEN SON MỜ

Air Blade FI phiên bản đen son mờ sử dụng động cơ công nghệ eSP 125cc, 4 kỳ, 1 xy-lanh, làm mát bằng dung dịch và tích hợp những công nghệ tiên tiến nhất: hệ thống phun xăng điện tử PGM-FI, hệ thống ngắt động cơ tạm thời Idling-Stop, động cơ tích hợp bộ đề ACG, công nghệ giảm thiểu ma sát và khả năng đốt cháy hoàn hảo. Nhờ đó, khả năng vận hành của mẫu xe mạnh mẽ hơn (tăng 22%)* và giúp tiết kiệm nhiên liệu hơn (23%)* so với xe Air Blade 110cc. (*) Theo số liệu nghiên cứu nội bộ của Honda

Bên cạnh hệ thống ngắt động cơ tạm thời Idling - Stop Air Blade FI phiên bản đen son mờ vẫn sử dụng hệ thống xác định vị trí xe thông minh giúp người sử dụng dễ dàng xác định vị trí để xe thông qua đèn và còi báo.

Giá bán lẻ đề xuất là 39.990.000 đồng (đã bao gồm thuế GTGT).

RA MẮT MẪU XE NISSAN JUKE 2015 MỚI

Công ty TNHH Nissan Việt Nam (NVN) vừa cho ra mắt mẫu xe Nissan JUKE 2015 mới, chiếc crossover nhỏ gọn này được nhập khẩu nguyên chiếc (CBU) từ Anh Quốc. JUKE mới được trang bị động cơ 1,6 lít (HR16DE) kết hợp với hộp số vô cấp điện tử (X-CVT. Công suất cực đại đạt 86kW (117PS) / 6000 rpm và mô-men xoắn cực đại đạt 158 Nm / 4000 rpm với một trang bị lần đầu tiên được áp dụng trên các xe của Nissan là “Màn hình điều khiển thông minh” mới. Nissan JUKE 1.6L XCVT 2015 có mức giá bán lẻ đề xuất:

1.060.000.000 VNĐ (đã bao gồm thuế giá trị gia tăng 10%) và được bảo hành 3 năm hoặc 100.000 km (tùy điều kiện nào đến trước) và sẽ được bày bán tại khắp các đại lý của Nissan trên toàn quốc kể từ ngày 16 tháng 1 năm 2015.

PANASONIC GIỚI THIỆU MÁY ĐIỀU HÒA 2015

Panasonic Việt Nam vừa chính thức ra mắt những dòng sản phẩm máy điều hòa không khí năm 2015. Điểm nổi bật nhất của dòng sản phẩm mới là tính năng iAuto-X giúp mang đến “Trải nghiệm mát lạnh vượt trội” với sự kết hợp của hai công nghệ chính P-TECH và AEROWINGS. Ngay khi khởi động, máy thực hiện quá trình làm lạnh nhanh hơn tới 35% so với các dòng máy lạnh thông thường. Sau khi đạt tới nhiệt độ cài đặt, máy khởi động chế độ “Shower Cooling -

Làm lạnh dễ chịu” để đảm bảo duy trì sự mát lạnh thoải mái cho người dùng. Những công nghệ tiên tiến khác của Panasonic như ECONAVI và Nanoe-G vẫn được sử dụng để đem lại khả năng tiết kiệm điện năng và lọc không khí.

Máy gồm bốn dòng sản phẩm chính: máy điều hòa không khí hai chiều Inverter cao cấp (4 model); máy điều hòa không khí hai chiều cao cấp (4 model); máy điều hòa không khí một chiều Inverter cao cấp (4 model); máy điều hòa không khí một chiều tiêu chuẩn (7 model).

RA MẮT SÁCH “VO TRONG NGHIA ARCHITECTS”

Kiến trúc sư Võ Trọng Nghĩa và công ty Võ Trọng Nghĩa vừa ra cuốn sách “Vo Trong Nghia Architects”. Buổi tọa đàm ra mắt độc giả đã diễn ra vào ngày 22.1 tại Heritage Space, Dolphin Plaza, số 28 Trần Bình, Hà Nội.

Các công trình của anh được biết đến và nổi tiếng bởi ngôn ngữ kiến trúc rất riêng, với triết lý về kiến trúc xanh, thân thiện môi trường. Các công trình này đã vượt khỏi biên giới Việt Nam và được quốc tế ghi nhận.

Với nhiều thành tích ấn tượng tại các sân chơi dành cho giới kiến

trúc sư trên khắp thế giới, kiến trúc sư Võ Trọng Nghĩa đang dần khẳng định vị thế của kiến trúc Việt Nam trong mắt bạn bè thế giới. Cuốn sách với hơn 30 công trình đã làm nên tên tuổi của anh được xuất bản trong tháng 1.2015, do nhà xuất bản Thế Giới ấn hành. Trong lời nói đầu cuốn sách, Võ Trọng Nghĩa nhận định: “Là những kiến trúc sư trong thời đại này, nhiệm vụ quan trọng nhất chính là mang lại màu xanh cho trái đất.

Dự kiến sau buổi ra mắt sách ở Hà Nội, KTS Võ Trọng Nghĩa sẽ có buổi tiếp theo ở TP.HCM.

quảng cáo

Màn sáo dọc - Màn sáo ngang - Màn cuốn - Màn Roman

CÔNG TY MÀN CỬA NGÂN HÀ - XƯỞNG MÀN SÁO GALAXY
21 Đường 5B, Phường An Lạc A, Q. Bình Tân, TP.HCM
Tel: 3751 8181 - 3877 7601 - ĐD: 0913 900 505 (Anh Trí)

BAR PRIVÉ TẠI SHOWROOM & OFFICE THÁI CÔNG

Là quầy bar tư gia đầu tiên dành riêng cho các quý ông thành đạt và những thượng khách yêu thích nghệ thuật và sáng tạo, Bar Privé được ví như một “viên ngọc” tương tác rất độc đáo giữa vẻ đẹp của kính nghệ thuật hiện đại trên nền nội thất đen cổ điển, quý phái chính thức ra mắt ngày 10.1.2015 trong khuôn viên nội thất tinh xảo của biệt thự Quách Thái Công tại số 20 Tú Xương, Q.3, TP.HCM. Buổi tiệc ra mắt Bar Privé đã được nhiều sự quan tâm của những tên tuổi có tiếng tăm trong nhiều lĩnh vực như Master Chef Tuấn Hải, nhiếp ảnh gia Nguyễn Hải Đồng...

Về lại ĐƯỜNG LÂM

CẢM GIÁC NHƯ TỪ MỘT CỔ MÁY DU HÀNH THỜI GIAN BƯỚC XUỐNG NGÔI LÀNG QUÊ VIẾT CÁCH ĐÂY MẤY TRĂM NĂM TRỞ NÊN RẤT THẬT KHI BƯỚC QUA CHIẾC CỔNG LÀNG CỔ XƯA.

BAI NHI NGUYỄN ANH THU VÂN

Dưới con mắt của các nhà nghiên cứu, khảo cổ... thì Đường Lâm bây giờ chắc chắn sẽ khác nhiều so với Đường Lâm cách đây bốn, năm trăm năm. Người ta sẽ chỉ ra con đường nào là mới lát lại, viên gạch nào là mới thay thế, chiếc cổng nào không còn nguyên bản... Nhưng với những lữ khách giàu trí tưởng tượng thì thoàng ghé Đường Lâm để tìm lại chút trầm mặc, cổ kính thì Đường Lâm như là một điểm đến của chiếc máy du hành thời gian mà khách may mắn được ghé đến. Hay chính xác hơn là toàn bộ ngôi làng được mang đặt lên cỗ máy này để chở chúng từ quá khứ đến thời điểm hiện tại. Và rồi, dọc trên con đường vận chuyển đó, Đường Lâm thay đổi, Đường Lâm có nơi có chỗ tự làm mới mình để có một Đường Lâm bây giờ.

Mong sao những viên đá ong cổ, những cánh cổng gỗ xưa, những ngôi nhà trăm tuổi hiện tại mãi yên ổn trên cỗ máy du hành thời gian.

Ảnh trang bên Chiếc cổng làng huyền thoại. Chút rêu phong hoài niệm. **Ảnh trên** Những viên gạch trường tồn với thời gian. **Ảnh dưới** Ngôi đình chính của làng.

Ảnh trang bên Một bức tường đã được sửa chữa. **Ảnh trên** Một ngôi nhà được công nhận di tích. **Ảnh dưới phải** Một mái nhà oằn gánh nặng thời gian. Giếng cổ của làng. **Ảnh dưới trái** Rồi cũng phải quen mắt với những cái mới.

Ảnh trên và dưới Những nét đặc trưng của làng cổ Đường Lâm: lối đi lát gạch, tường bằng đá ong, những cánh cổng gỗ...

Ảnh trên và dưới Nghề chính của cư dân Đường Lâm là làm tương. Trong ảnh là những chum đựng tương đặt ở sân nhà.

Ảnh Mới và cũ đang sống chung với nhau. Chỉ mong sao những cái mới đừng quá kệch cỡm, phá hỏng không gian chung.

Bưu điện TP.HCM thay áo mới

Đầu năm 2015, một sự kiện khiến rất nhiều người dân và giới kiến trúc - mỹ thuật thành phố Hồ Chí Minh quan tâm là việc tòa nhà Bưu điện trung tâm thành phố “thay áo mới”. Có nhiều ý kiến về vấn đề này, nhưng đa phần là không đồng tình với “dung nhan” mới của tòa nhà trên 100 năm tuổi đã trở nên gần bó và quen thuộc với bao thế hệ người dân nơi đây. Câu chuyện này cũng kéo dài và mở rộng thêm câu chuyện bảo tồn di sản.

BÀI KTS NGUYỄN TRẦN ĐỨC ANH ẢNH TL

Bưu điện TP.HCM với màu sơn mới.

Công trình lịch sử - gương mặt đô thị của Sài Gòn

Tòa nhà Bưu điện trung tâm TP.HCM, có địa chỉ tại số 2 Công trường Công xã Paris, kế bên Nhà thờ Đức Bà là một trong những công trình tiêu biểu của Sài Gòn - TP.HCM. Đây là công trình quan trọng và có ý nghĩa lịch sử, ghi dấu ấn trong quá trình quy hoạch xây dựng phát triển Sài Gòn theo hình thái đô thị hiện đại châu Âu. Cùng với các công trình khác như Nhà thờ Đức Bà, tòa Đô chánh Sài Gòn (nay là trụ sở UBND TP.HCM), bến Nhà Rồng, chợ Bến Thành, nhà chú Hòa (nay là Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM), Bảo tàng Nam Kỳ (nay là Bảo tàng Lịch sử Việt Nam - TP.HCM)...; Bưu điện Trung tâm thành phố là một gương mặt tiêu biểu của kiến trúc đô thị, và là hình ảnh quen thuộc của Sài Gòn, là điểm tham quan thu hút rất nhiều khách du lịch.

Công trình Bưu điện trung tâm thành phố được xây dựng trong thời gian 1886 - 1891 theo đồ án thiết kế của kiến trúc sư Villedieu cùng phụ tá Foulhoux. Ngay thời bấy giờ, công trình đã mang ý nghĩa và trọng trách của một công trình đặc biệt về công năng và hình ảnh đô thị, gắn liền với sự phát triển của Sài Gòn trong thời gian cuối thế kỷ 19, đầu thế kỷ 20. Cho tới nay, trên 100 năm tuổi và vượt qua ba thế kỷ, công trình vẫn mang sứ mạng nguyên thủy của nó và kiến trúc được bảo tồn hầu như nguyên vẹn.

Đây là công trình kiến trúc mang phong cách cổ điển châu Âu kết hợp với nét trang trí châu Á. Tòa nhà có bố cục đăng đối, với hai khối bên 2 tầng, khối giữa 3 tầng, mái dốc lợp ngói. Trên mặt đứng có nhiều ô cửa cuốn vòm trang trí khá cầu kỳ. Lối vào là một vòm cuốn lớn nhấn mạnh trên mặt đứng với mái sảnh bằng sắt, hệ cửa sắt kết hợp hoa sắt bên trên. Phía dưới vòm trên mái sảnh có một chiếc đồng hồ tròn và tấm biển ghi năm xây dựng: “1886 - 1891”. Ở góc phân tầng giữa lầu 1 và tầng trệt có một dải hoa văn rất tinh tế. Giữa các cửa sổ tầng trệt có các ô trang trí hình chữ nhật, xung quanh có phù điêu hoa lá; trên băng hình chữ nhật ghi danh những nhà khoa học phát minh ra ngành điện tín và ngành điện. Màu sắc nguyên thủy của tòa nhà là màu vàng đất nhạt, kết hợp với những đường gờ và phù điêu màu trắng, cùng các ô cửa lá sách màu xanh lá. Màu sắc trên mặt đứng, cùng với mái ngói màu đất nung rất hòa hợp với nhau và hoà hợp cùng cây xanh, cảnh quan xung quanh, tạo thành một điểm nhấn trong không gian đô thị.

Nội thất không gian giao dịch tòa bưu điện rất ấn tượng với những hàng cột thép trang trí chi tiết tinh xảo cùng với hệ vòm mái khung thép. Hệ vòm mái này tạo nên những ô cửa sổ ở lấy sáng ở đỉnh tường trên cao và từ mái. Sàn nhà được lát bằng gạch bông có nhiều hoa văn rất đẹp. Đặc biệt, ở đây còn lưu giữ hai tấm bản đồ lịch sử. Đó là tấm bản đồ: Saigon et ses environs, 1892 (Sài Gòn và vùng phụ cận, 1892) và Lignes télégraphiques du Sud Vietnam et du Cambodge, 1936 (bản đồ đường dây điện của Việt Nam và Campuchia, 1936).

... Và khi “thay áo” mới

Những ngày đầu năm 2015, rất nhiều người dân TP.HCM ngỡ ngàng khi thấy tòa nhà Bưu điện thành phố được sơn lại mặt tiền. Màu mới của công trình là một màu vàng rất “chói”, mạnh về sắc tố và đậm về sắc độ. Đa số người dân và giới chuyên môn đều tỏ ra không thích và phản đối màu mới này, cho rằng nó quá xấu và không hợp với hình khối kiến trúc công trình, không ăn nhập với cảnh quan xung quanh. Và quan trọng hơn, nó khác xa màu gốc của công trình cần phải được tôn trọng - đặc biệt là một công trình có giá trị lịch sử như tòa nhà Bưu điện Trung tâm thành phố.

KTS Nguyễn Trường Lưu - phó chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM - chia sẻ với báo chí rằng những ngày này các kiến trúc sư ông quen biết ai cũng tỏ ra “bị ức chế” với màu sơn mới của tòa nhà Bưu điện. “Nhìn màu sơn đó anh em

Bưu điện TP.HCM.
Ảnh chụp năm 2009.

rất bức xúc. Nó không ổn, không “ăn” gì được với kiến trúc của Bưu điện thành phố, không giống như cách người ta hình dung về những tòa nhà cổ thời Pháp thuộc”.

Tiến sĩ sử học Nguyễn Nhà cho rằng khu vực nhà thờ Đức Bà, Bưu điện thành phố và những công trình dọc đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa đến Nguyễn Huệ là những kiến trúc hàng thế kỷ, có ý nghĩa đặc biệt về văn hóa, du lịch. Và vì vậy, “Dù có sơn phết gì thì cũng phải bảo tồn được khung cảnh cổ kính của công trình. Tôi rất tiếc khi nhìn thấy màu sơn mới”.

Còn TS khảo cổ Nguyễn Thị Hậu – tổng thư ký Hội Khoa học lịch sử TP.HCM, phát biểu rằng: “Tôi bị sốc với màu sơn mới”. Theo ý kiến của bà thì: “Hiện trạng tòa nhà Bưu điện thành phố đã vi phạm nguyên tắc của việc trùng tu. Bưu điện thành phố không nằm trong diện hư hỏng buộc phải trùng tu và sau khi trùng tu đã không giữ được hình ảnh cũ”, và “Nhiều công trình cũ ở trung tâm thành phố đã bị làm mất đi hình ảnh khi trùng tu, nay là Bưu điện thành phố. Du khách sẽ rất lạ lẫm, họ không còn tìm thấy hình ảnh đặc trưng của Bưu điện thành phố xưa nữa”.

Có ý kiến cho rằng công trình Bưu điện thành phố không phải là di tích nên đơn vị quản lý muốn làm gì là việc của họ. Phản bác lại quan điểm này, KTS Nguyễn Trường Lưu viện dẫn: Tuy tòa nhà Bưu điện TP.HCM chưa được xếp loại di tích, nhưng thông báo số 46/TB-UB-QLĐT ngày 17.5.1996 về việc bảo tồn cảnh quan kiến trúc TP.HCM, tòa nhà Bưu điện thành phố được xếp thứ 20; và trong quyết định số 5360/QĐ-UBND ngày 25.11.2010 của UBND TP.HCM về việc kiểm kê di tích lịch sử – văn hóa trên địa bàn TP.HCM, tòa nhà Bưu điện TP.HCM được xếp vào hạng mục làm hồ sơ xét duyệt di tích cấp quốc gia. Và ông cho rằng: “Họ không thể nói của tôi thì tôi muốn sơn gì là sơn được!”.

Về phía đơn vị quản lý tòa nhà Bưu điện thành phố, họ cho rằng việc sơn lại đã được làm trên cơ sở nghiên cứu màu gốc, “tiếp xúc với gió, ánh sáng màu sẽ dịu đi”, và đây là màu vàng của ngành bưu điện. Ý kiến này đã bị phản đối rất nhiều, và theo nhà điêu khắc Lâm Quang Núi – người có thâm niên trong lĩnh vực bảo tồn, bảo tàng thì đó là “ngụy biện”.

Sở Văn hóa Thể thao TP.HCM đưa ra quan điểm: Theo Luật Di sản văn hóa, những công trình trong danh mục kiểm kê di tích cũng được đối xử như với di tích đã xếp hạng trong thời hạn 5 năm. Như vậy, cụ thể với công trình Bưu điện thành phố, sẽ phải được đối xử như di tích, trong thời gian 2010 – 2015. Và theo đó, bất cứ hoạt động nào “đụng chạm” tới công trình sẽ phải gửi hồ sơ qua Sở Văn hóa Thể thao để Sở lập hồ sơ trình UBND thành phố thông qua chủ trương về việc sửa chữa. Nhưng trên thực tế, cho đến khi sự việc xảy ra, Sở chưa nhận được hồ sơ của Bưu điện thành phố (đơn vị quản lý công trình) về việc sơn sửa lại tòa nhà. Bàn về việc sửa lại màu sắc công trình theo màu cũ, KTS Nguyễn Trường Lưu kết luận mạnh mẽ và thẳng thắn: “Phải làm lại chứ không phải nên hay không. Phải làm vì lợi ích của thành phố”.

Như vậy, từ một việc tưởng ra nhỏ là sơn lại một công trình, đã có quá nhiều điều cần phải bàn. Thực tế đã cho thấy chúng ta còn chậm trễ trong việc đánh giá và xếp hạng di tích, thiếu những quy định cụ thể trong lĩnh vực thiết kế đô thị và bảo tồn, trùng tu. Bên cạnh đó, sự thiếu chặt chẽ trong quản lý cũng đã gây ra những hệ lụy tiêu cực không đáng có. Để bảo tồn di sản kiến trúc cho thành phố, bảo tồn hình ảnh công trình và gìn giữ không gian đô thị lịch sử; chúng ta còn nhiều việc phải làm hơn nữa. **li**

BƯU ĐIỆN TP.HCM ĐƯỢC HỖ TRỢ CHI PHÍ SƠN LẠI TÒA NHÀ

Theo thông tin mới nhất, vừa qua, lãnh đạo Bưu điện TP.HCM thừa nhận có sơ suất trong việc sơn lại tòa nhà Bưu điện và cho biết sẽ sơn lại màu mới được cơ quan chức năng duyệt và cấp phép sửa chữa theo quy định. Với thắc mắc của dư luận về khoản kinh phí sơn mới này ai phải chi trả, bà Đặng Thị Nga, giám đốc Bưu điện TP.HCM, cho biết: “Chúng tôi vừa có buổi làm việc với công ty thi công và hãng sơn. Hai đơn vị này cam kết sẽ hỗ trợ toàn bộ phần nhân công và chi phí sơn mới để “thay áo” lại Bưu điện thành phố. Hiện chúng tôi đang chờ thông tin chấp thuận từ Sở Văn hóa Thể thao TP.HCM và sự phối hợp với Trung tâm Bảo tồn di tích để công trình sớm hoàn thành kịp đón Tết Nguyên đán”.

Lời cảm ơn

Thay mặt Sở Quy hoạch Kiến trúc TP.HCM, Hội Quy hoạch & Phát triển đô thị TP.HCM cùng Hội Kiến trúc sư TP.HCM, Ban biên tập sách **“40 năm quy hoạch & kiến trúc thành phố Hồ Chí Minh, thành tựu, kinh nghiệm, vấn đề và giải pháp”** trân trọng cảm ơn các đơn vị đã giúp đỡ và đồng hành cùng chúng tôi trong việc tổ chức sản xuất, in ấn và phát hành cuốn sách này.

TÀI TRỢ KIM CƯƠNG

1. Công ty CP Hà Đô - Chi nhánh miền Nam
2. Công ty CP CESCO
3. Công ty TNHH MTV Tân Cảng Sài Gòn

TÀI TRỢ VÀNG

1. Tập đoàn Dệt may Việt Nam
2. Công ty CP Tập đoàn ĐT địa ốc Nova
3. Công ty CP tập đoàn quốc tế Năm Sao
4. Công ty TNHH căn hộ Vườn Phố

TÀI TRỢ BẠC

1. Công ty TNHH Phát triển Phú Mỹ Hưng
2. Tập đoàn Vingroup - Chi nhánh TP.HCM

TÀI TRỢ ĐỒNG

1. Công ty Hồng Hà
2. Công ty TNHH Lixil Việt Nam
3. Công ty CP Đầu tư Địa ốc Hưng Phú

Đặt báo Kiến Trúc & Đời Sống

Mời đọc KT&ĐS
phát hành
ngày 5 hàng tháng
Giá: 25.000đ

ĐẶT BÁO DÀI HẠN MỘT NĂM
(TRONG ĐÓ CÓ SỐ XUÂN),
12 kỳ x 21.250đ = 255.000đ.

giảm
15%

ĐẶT BÁO DÀI HẠN 6 THÁNG
6 kỳ x 22.500đ = 135.000đ

giảm
10%

Hãy gọi

TP.HCM **08.38229314** hoặc **0902636588**

ĐÀ NẴNG **0913494640**

HÀ NỘI **0913039857**

CẦN THƠ

0934714351

Hoặc email

bandoc.ktds@gmail.com

ĐỂ ĐƯỢC PHỤC VỤ TẬN NƠI

LIFE SPACE
media
COMPANY LIMITED

▶ **Liên hệ ban đọc**

88/1B Mạc Đĩnh Chi,
P. Đa Kao, Q.1, TP.HCM.
ĐT: 08.38229314.
Email: bandoc.ktds@gmail.com

▶ **Liên hệ quảng cáo**

Phòng kinh doanh
Công ty TNHH
Không Gian Sống Media
88/1B Mạc Đĩnh Chi,
P. Đa Kao, Q.1, TP.HCM.
ĐT: 0902 636 588.
Email: kinhdoanh.ktds@gmail.com

c h a m s ó c t ừ n g **M²** n g ô i n h à c ù a b a n

2015

ẤT
MÙI

HAPPY
NEW YEAR

Chúc mừng năm mới

新年快乐

NỆM VẠN THÀNH

www.nemvanthanh.vn